Prosjekt 1004910

STATSBYGG

NYTT REGJERINGSKVARTAL

Begrenset plan- og designkonkurranse

JURYENS RAPPORT

26. JUNI 2017

INNHOLD

A. JURYENS ARBEID

1. OPPDRAGET **4**
Prosjektet 5
Konkurransens formål 5
Juryens oppdrag 5
Publisering 5

2. INNKOMNE UTKAST OG UTKAST TATT OPP TIL BEDØMMELSE **8**

3. KRITERIER FOR BEDØMMELSE **10**

4. KONKLUSJON OG ANBEFALINGER **12**
Oppsummering av konkurransens overordnete og samlede erfaringer og juryens konklusjoner 13
Juryens oppsummering om de to vinnerprosjektene Adapt og Lysning 15
Juryens anbefaling 15

B. JURYENS KRITIKK

1. GENERELL KRITIKK **18**
Arkitektur og kulturminner 19
Økonomi og gjennomførbarhet 23
Åpenhet og byliv 24
Organisering og effektivitet 28
Fleksibilitet 29
Miljø 30
Sikkerhet 30

2. SPESIELL KRITIKK **32**
Vinnerprosjekter, rangert:
Vinner nr 1 – motto: ***Adapt*** 33
Vinner nr 2 – motto: ***Lysning*** 43

Øvrige prosjekter, ikke rangert:
motto: ***Sekvenser*** 52
motto: ***Rak rygg*** 56
motto: ***Akersryggen*** 60
motto: ***Vidsyn*** 64
motto: ***Kiming*** 68

A. JURYENS ARBEID

1. OPPDRAGET

Høyblokken i Regjeringskvartalet
Foto: Statsbygg

Finansdepartementet, G-blokken. ca. 1930
Foto: Statsbygg

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har gitt Statsbygg i oppdrag å gjennomføre en begrenset plan- og designkonkurranse om utforming av nytt regjeringskvartal (oppdragsbrev av 10. februar 2017). Etter forutgående prekvalifisering av sju prosjekteringsgrupper er det avholdt konkurranse basert på innbydelse og konkurranseprogram utarbeidet av Statsbygg datert februar 2017.

PROSJEKTET

Regjeringskvartalet representerer historien om fremveksten av velferdsstaten Norge over de siste 200 år. Terrorangrepet 22. juli 2011 medførte at flere bygninger i regjeringskvartalet fikk betydelige skader.

Regjeringen har besluttet at regjeringskvartalet skal gjenoppbygges etter ødeleggelsene.

Det er gjennomført en kvalitetssikret konseptvalgsutredning (KVU / KS1). På bakgrunn av denne besluttet regjeringen i mai 2014 overordnete føringer for prosjektet. Planfasen for utviklingen av regjeringskvartalet er gjennomført ved statlig reguleringsplan. Reguleringsplanen er vedtatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet 10. februar 2017.

Dagens situasjon med navn på gater og bygninger (fra konkurranseprogrammet)

KONKURRANSENS FORMÅL

Plan- og designkonkurransens hovedformål var å finne fram til gode løsningsforslag som samlet sett tilfredsstiller konkurranseprogrammets krav.

Det var videre et mål å frembringe et tydelig og kvalitativt sterkt konsept som kan gjennomføres, og samtidig er robust nok til å kunne ta opp endringer og bearbeiding i den videre prosjektutviklingen av nytt regjeringskvartal.

Konkurransen, og krav til innlevert materiale, var derfor på et relativt overordnet nivå.

JURYENS OPPDRAG

Juryens oppdrag har vært å vurdere prosjektene iht angitte kriterier i konkurransegrunnlaget og å kåre to innbyrdes rangerte vinnere av konkurransen. De to vinnerne er invitert til etterfølgende konkurranse med forhandling om tildeling av tjenestekontrakt for prosjektering.

Juryens arbeid har vært utført i Oslo. Juryen har gjennomført befaring i det byggeområdet som omfattes av konkurransen.

Juryen har hatt tilgang til det innsendte materialet slik det fremkommer i kapittel 6 i konkurranseprogrammet. Oppsummert har dette vært:

1. Plansjer (tilsvarende plansjene utstilt for publikum)
2. Juryhefte for hvert prosjekt (u. off.)
3. Digital modell (u. off.)
4. Sikkerhetsnotat (gradert på nivå begrenset)

PUBLISERING

Alle konkurranseutkastene er presentert på Statsbyggs nettsider. Utkastene ble også presentert i en allment tilgjengelig utstilling i Høyblokken fra 24. mai 2017.

Konkurranseområdet: Oversiktsfoto fra øst

Fra Kvalitetsprogram til statlig reguleringsplan: Stilisert illustrasjonsplan av reguleringsplanen.
Ill: *Nordic — Office of Architecture*

- Eksisterende regjeringsbygg
- Park / grønne byrom
- Nye regjeringsbygg
- Allment tilgjengelig gang- og sykkelareal innenfor planområdet
- Interne forbindelser
- «Bylivsfunksjon»
- Ansatteinnganger
- Mulige inn- og utkjøringer
- Ring 1 (senket og ramper fjernet)
- Planavgrensing
- Ytre perimeter – fleksibelt sikringstiltak

2. INNKOMNE UTKAST OG UTKAST TATT OPP TIL BEDØMMELSE

Alle de syv prekvalifiserte gruppene har levert utkast i konkurransen.
Alle utkast er kommet innen fristens utløp.

Følgende prosjekter er levert (nummerering iht. mottaksprotokoll):

1. LYSNING
2. SEKVENSER
3. ADAPT
4. RAK RYGG
5. AKERSRYGGEN
6. VIDSYN
7. KIMING

Alle innkomne utkast er tatt opp til bedømmelse.
Juryen leverte sin rapport til Statsbygg 26. juni 2017.

3. KRITERIER FOR BEDØMMELSE

Høyblokken, Regjeringskvartalet | Foto: Statsbygg/Teigen

Prosjektenes kvaliteter og bearbeidelsespotensial er vurdert ut fra følgende kriterier (uprioritert rekkefølge) i samsvar med konkurranseprogrammets hovedkapittel 5:

1. ARKITEKTUR OG KULTURMINNER

- Helhetlig arkitektonisk konsept i både eksteriør og interiør, herunder helhetlig programdisponering, urbant grep, volumoppbygging og materialkonsept.
- Forhold mellom og utforming av bygninger og sammenbindende elementer, torg, gater, plasser og park.
- Tolking av representativitet, symbolfunksjon, nøkternhet og norske verdier.
- Tolking av historisk kontinuitet og ivaretakelse av kulturminnehensyn.

2. ØKONOMI OG GJENNOMFØRBARHET

- Total prosjektøkonomi, herunder LCC (Life cycle cost) og realisme i forhold til rammebetingelser for areal og kostnad (jf.kap.3.11).
- Stegvis utbygging og ibruktakelse innenfor gjeldende faseplan.
- Etterlevelse av reguleringsplan og oppfyllelse av byggeprogrammet.

3. ÅPENHET OG BYLIV

- Konsept for åpne, inviterende og inkluderende byrom, inkludert eventuelle funksjoner og attraksjoner for andre enn ansatte.
- Integrering i omkringliggende bystruktur og ferdsel gjennom kvartalet, herunder tilrettelegging for gående og syklende, samt utforming av det indre perimeter (integrert sikkerhetsdesign).

4. ORGANISERING OG EFFEKTIVITET

- Tilrettelegging og prinsipper for et effektivt og velfungerende departementsfellesskap med samlokaliseringsgevinster.
- Samlet organisering og plassering av funksjoner.
- Helhetlig logistikk, adkomstforhold og tilgjengelighet.
- Fysiske rammer for samhandling, trivsel, gode arbeidsplasser og effektivitet i det daglige arbeidet.

5. FLEKSIBILITET

- Potensial til å møte vekslende funksjonelle krav uten omfattende bygningsmessige eller tekniske tiltak, herunder teknisk og funksjonell fleksibilitet og generalitet.
- Bygningsmassens evne til å møte vekslende arealbehov.

6. MILJØ

- Miljøstrategi som viser hvordan prosjektet kan oppfylle miljømål definert i Miljøprogrammet
- Konsistens mellom miljøstrategi og løsninger. Potensial for videreutvikling, også ved eventuelt endrede miljøambisjoner.
- Håndtering av lokalklima, vind, sol og overvann, herunder blågrønn faktor.

7. SIKKERHET

- Bygningers og konstruksjoners evne til å beskytte mot aktuelle trusler, samt plassering av funksjoner med spesielle sikkerhetskrav.
- Kapasitet, utforming og plassering av indre perimeter.

4. KONKLUSJON OG ANBEFALINGER

Prosjektenes kvaliteter og bearbeidelsespotensial er vurdert ut fra kriterier angitt foran.

I løpet av juryeringen er det framkommet at det samlet sett for kriterium 6 og 7 er så små forskjeller mellom utkastene at det ikke gir utslag for valg av vinnere eller for rangeringen av disse. Kriterium 1, 2, 3, 4 og 5 er derfor viet større oppmerksomhet.

Juryen finner at utforming av nybygget i felt A er avgjørende for å oppnå høy kvalitet i de omkringliggende byrom og for å tilføre departementenes tilholdssted egenart, styrke, representativitet, anerkjennelse og bymessig inkludering. Det nye bygget på felt A må inneha potensial til å spille en framskutt rolle.

Følgende er utpekt som vinnere av plan- og designkonkurransen, oppgitt i rangert rekkefølge:

1 prosjekt 3 – motto: *Adapt*
2 prosjekt 1 – motto: *Lysning*

Øvrige prosjekter er ikke rangert.

Juryen er samstemt i sin konklusjon.

I det følgende redegjør juryen for overordnet vurdering og presenterer sine konklusjoner. I hovedavsnitt B i denne rapporten følger juryens kritikk av prosjektene, samt anbefalinger om bearbeidelse av vinnerutkastene. Juryens kritikk i hovedavsnitt B er delt i en generell og en spesiell del. I den generelle delen er konkurranseforslagene overordnet og sammenliknende vurdert opp mot kriteriene for konkurransen. I den spesielle delen gis en vurdering av det enkelte prosjekt. Både den generelle og spesielle kritikken har hovedvekt på vinnerne av konkurransen.

OPPSUMMERING AV KONKURRANSENS OVERORDNEDE OG SAMLEDE ERFARINGER, OG JURYENS KONKLUSJONER

Juryen er meget tilfreds med plan- og designkonkurransen. Alle de syv innkomne forslagene besvarer oppgaven på en tilfredsstillende måte. Etter juryens vurdering er alle besvarelsene i tilstrekkelig grad innenfor rammene gitt for konkurransen. Prosjektforslagene representerer bredde og dyktighet i tilnærming til løsning av en kompleks og utfordrende bysituasjon og svært sammensatte funksjonskrav, ikke minst pga omfattende sikkerhetskrav til løsningene. Alle prosjektene leverer viktige bidrag til å gi juryen økt forståelse for oppgavens innhold og utfordringer, og til større innsikt i de viktigste parametere som har betydning for å oppnå gode løsninger.

Prosjektforslagene leverer til dels prinsipielt ulike løsninger på områder der kriteriene gir rom for det. Dette viser seg særlig for kriteriene Arkitektur og kulturminner og Åpenhet og byliv og kriteriene Organisering og effektivitet og Fleksibilitet.

Juryen vurderer at kriteriene Arkitektur og kulturminner og Åpenhet og byliv omfatter forhold som i konkurransen til en viss grad representerer valg som det senere kan være vanskeligere å reversere. Dette gjelder grunnleggende konseptuelle grep for bygningsmassens volumoppbygging samt valg knyttet til de ulike byrommenes karakter og rolle i det nye regjeringskvartalet. Juryen har spesielt studert og vurdert løsninger for bebyggelse på felt A der prosjektene har tildels svært ulik tilnærming.

Juryen mener at for å oppnå et mest mulig åpent og byvennlig regjeringskvartal er det viktig hvordan aktiviteten som departementsfunksjonene genererer får sin plass både utenfor og inne i byggene. Forslagene viser etter juryens vurdering kvalitativt ulike løsninger på dette punktet. Omfanget av funksjoner i bygg A og betydningen av A-byggets inngang mener juryen er av vesentlig betydning for Johan Nygaardsvolds plass som et offentlig byrom og byens og nasjonens oppfatning av dette som regjeringskvartalets hovedplass. Når det gjelder Organisering og effektivitet og Fleksibilitet er det flere likhetstrekk i prosjektene. De ulikheter som fremkommer er basert på interessante resonnementer og har vært nyttige bidrag til juryens vurderinger og valg. De to vinnerforslagene viser effektive og fleksible arbeidsplasskonsepter. Det viktige samhandlingsstrøket er utformet med høy grad av omtanke både for intern samhandling og for utnytting av de muligheter som gis til å åpne departementale gjøremål mot byen.

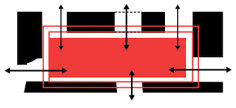
For kriteriene Økonomi og gjennomførbarhet, Miljø og Sikkerhet finner juryen at prosjektforslagene ikke skiller seg fra hverandre på en slik måte at det har vært avgjørende for kåring av vinnerne. Alle utkast er fullt ut gjennomførbare teknisk og økonomisk. Ingen forslag er vurdert å ligge over rammen for entreprisekostnad som er satt i konkurransen. Vinnerutkastene er blant de mest gunstige økonomisk sett. Når det gjelder oppfyllelse av rammebetingelser knyttet til reguleringsplan, arealrammer og innpassing av programfunksjoner forekommer enkelte avvik i alle prosjektene. Det er juryens vurdering at ingen avvik er av en slik karakter at de medfører avvisning, og at de kan bearbeides til å ligge innenfor de gitte rammene uten at dette vil påvirke kåringen av de to vinnerne og rangeringen av nr 1 og nr 2.

Alle forslagene oppfyller miljøprogrammet. Alle forslagene viser god forståelse av sikkerhetsaspektene og har etter juryens vurdering greid å balansere ønsket om åpenhet og tilgjengelighet med kravet til sikkerhet på det nivået som er definert for oppgaven.

Vinnerutkastene presenterer sine forslag på en overbevisende, gjennomarbeidet måte. Juryen vurderer alle bidragene som verdifulle og alle har elementer som det vil være interessant å undersøke nærmere i videre prosjektutvikling og detaljprosjektering, se den spesielle omtalen av det enkelte prosjekt.

Adapt

Lysning

Lysning | Johan Nygaardsvolds plass

Adapt | Eksteriørperspektiv fra Johan Nygaardsvolds plass med bygg A i møtet med Regjeringsparken

JURYEN OPPSUMMERER FØLGENDE OM DE TO VINNERPROSJEKTENE:

Prosjekt 3 Adapt er vurdert å være en klar vinner nr. 1.

Adapt svarer overbevisende på alle kriteriene for bedømmelse. Kontorbyggene i Grubbegata og ved Einar Gerhardsens plass er særdeles godt tilpasset og artikulert til et variert og vennlig gaterom. Volumene er også fint nedskalert mot Møllergata og Youngstorget og ivaretar kulturmiljø og torg.
Det pyramidale bygget ved Johan Nygaardsvolds plass er særdeles godt plassert. Bygget vil gi det nye regjeringskvartalet et samlende uttrykk og et særpreget bygg fra vår tid.
Samspillet mellom bygninger og byrom er særdeles godt og forslaget har tre gjennomarbeidete byrom i Regjeringsparken, Einar Gerhardsens plass og Johan Nygaardsvolds plass med hver sin identitet og rolle i kvartalet. *Adapt* fremstår som meget gunstig å gjennomføre; kostnadsmessig og i miljøløsningene. Samhandlingsstrøket gir god ute/inne-kontakt. Fellesfunksjonene er særdeles godt plassert og arbeidsplass-sonene gunstig utformet både for samhandling og effektiviteten i departementsfellesskapet. Konseptet er enkelt og sterkt, og tåler justeringer ved videre bearbeiding. Det er særdeles tilpasningsdyktig for eventuelle endrete programkrav. Juryen vurderer prosjektet som en klar vinner.

Prosjekt 1 Lysning er rangert som vinner nr. 2.

Lysning har et helhetsgrep i sitt forslag som fremhever Høyblokken med et markant påbygg og gir Einar Gerhardsens plass en formell utforming. Bygningsmassen har en god volumoppbygging. Det er introdusert en tiltalende løsning i form av et konstruktivt rammeverk som gir et særegent samspill mellom bygningenes nedre plan og gaterommet. Byrommene er godt inndelt og utformet. Prosjektet har svært sterke kvaliteter i planløsningene, både ved god lokalisering av fellesfunksjoner og ved velfungerende planprinsipper for arbeidsplassarealene. *Lysning* kommer svært gunstig ut når det gjelder økonomi og gjennomføring. Miljøløsningene er gode. Juryen finner at utforming og plassering av bebyggelsen i felt A ikke har tilstrekkelig karakter. Utforming som kontorbygg lik de øvrige byggene er forfatterens bevisste valg. Juryen mener det nye regjeringskvartalet vil ha større fordel av at det her utformes bygg og byrom som gjør hovedatkomsten enda mer tydelig og markant.

ANBEFALING:

Juryen anbefaler at forfatterne av vinnerprosjektene innkalles til forhandlinger om prosjekteringskontrakt. Prosjektforslagene er basert på tiltalende og robuste konsepter. De har gode utviklingsmuligheter, og de er tilpasningsdyktige for endringer uten at konseptet går tapt. Det vises til spesiell og utdypende kritikk i rapportens hovedavsnitt B. Der fremkommer også juryens anbefalinger når det gjelder videreutvikling av prosjektenes potensial.

B. JURYENS KRITIKK

Juryen | Foto: Statsbygg/Trond Isaksen
fv: Beate Erikstad, Anders Wethal, Trygve Sagen, Petter Skarheim, Synnøve L. Sandberg, Ellen Hellsten, Arne Henriksen, Aase Hørsdal, Ragnar Bovim

JURYEN
Juryen har hatt følgende medlemmer:

Synnøve Lyssand Sandberg, sivilingeniør,
Byggherredirektør i Statsbygg, juryens leder

Anders Wethal, sivilingeniør,
sjefsingeniør Statsbygg, byggherreavdelingen

Ragnar Bovim, sivilarkitekt MNAL,
oppnevnt av Statsbygg

Petter Skarheim, siviløkonom,
departementsråd, Kunnskapsdepartementet

Beate Erikstad, statsviter, avdelingsdirektør,
Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon, DSS

Ellen Hellsten, sivilarkitekt MNAL,
Ghilardi+Hellsten Arkitekter AS – oppnevnt av NAL

Arne Henriksen, sivilarkitekt MNAL,
Arne Henriksen Arkitekter AS – oppnevnt av NAL

Trygve Sagen, sivilingeniør,
adm. dir. i Holte Consulting AS – oppnevnt av RIF

Aase M. Hørsdal, landskapsarkitekt MNLA,
Parksjef Kristiansand kommune – oppnevnt av NLA

Juryens sekretær har vært **Anne Myklebust**,
sivilarkitekt MNAL, Myklebust Øvrebø Arkitekter AS

- Konkurransefunksjonær er Statsbygg.
- Juryen har utført sitt arbeid i tidsrommet 16. mai til 26. juni 2017.
- Juryen har også gjennomført et oppstartseminar i april, før konkurranseutkastene ble innlevert.

Jurymedlemmenes habilitet er bekreftet før juryen begynte sitt arbeid.

Juryens vurderinger i dette avsnitt tar utgangspunkt i kriterier for bedømmelse som angitt i konkurransegrunnlaget, og inneholder to deler: 1 Generell kritikk og 2 Spesiell kritikk av hvert prosjekt, med vekt på vinnerprosjektene.

Innlevert materiale er i samsvar med krav til leveransen. Juryhefte og plansjer gir tydelig og omfattende informasjon om prosjektets idé og redegjør for svar på konkurransekriteriene på en lettfattelig måte. BIM-modellene er instruktive og har dannet grunnlag for utarbeidelse av fysiske modeller som juryen har hatt stor nytte av i sitt arbeid.

Juryen har for alle prosjektene innhentet ekstern støtte i form av utdypende undersøkelser og kontroll fra Statsbyggs fagressurser vedrørende forhold knyttet til

- Etterlevelse av reguleringsplan
- Økonomi og gjennomførbarhet, herunder også arealkontroll når det gjelder oppgitte / målte tall i innlevert BIM-modell og kontroll av oppfyllelse av funksjons- og arealkrav stilt i byggeprogrammet
- Miljø
- Sikkerhet

Juryen har vurdert og anvendt støtteinnspillene ut fra relevans i forhold til bedømmelseskriteriene og ut fra konkurransegrunnlagets føring om at utkastene vil bli evaluert etter en helhetsvurdering basert på kriteriene.

Vurderingene er videre gjort i samsvar med målet «å frembringe et tydelig og kvalitativt sterkt konsept som kan gjennomføres, og som samtidig er robust nok til å kunne ta opp endringer og bearbeiding i den videre prosjektutviklingen av nytt regjeringskvartal» (konkurranseprogrammet pkt 3.1).

1. GENERELL KRITIKK

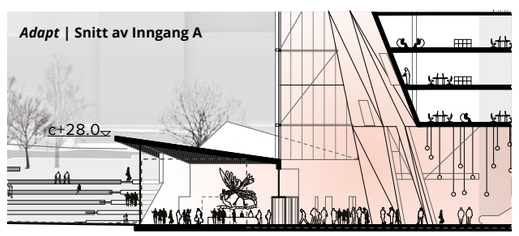
***Lysning* | Perspektiv fra Youngstorget**

Konkurranseutkastene belyser og tydeliggjør flere viktige forhold som har hatt betydning for juryens valg av vinnere. Disse er utdypet i det etterfølgende.

1. ARKITEKTUR OG KULTURMINNER

- Helhetlig arkitektonisk konsept i både eksteriør og interiør, herunder helhetlig programdisponering, urbant grep, volumoppbygging og materialkonsept.
- Forhold mellom og utforming av bygninger og sammenbindende elementer, torg, gater, plasser og park.
- Tolking av representativitet, symbolfunksjon, nøkternhet og norske verdier.
- Tolking av historisk kontinuitet og ivaretakelse av kulturminnehensyn.

Juryen vurderer at kriteriene Arkitektur og kulturminner og Åpenhet og byliv omfatter forhold som i konkurransen til en viss grad representerer valg som det senere kan være vanskeligere å reversere. Dette gjelder grunnleggende konseptuelle grep for bygningsmassens volumoppbygging samt valg knyttet til de ulike byrommenes karakter og rolle i det nye regjeringskvartalet. Juryen har spesielt studert og vurdert løsninger for bebyggelse på felt A der prosjektene har tildels svært ulik tilnærming. Juryen finner at utforming av nybygget i felt A er avgjørende for å oppnå høy kvalitet i de omkringliggende byrom og for å tilføre departementenes tilholdssted egenart, styrke, representativitet, anerkjennelse og bymessig inkludering. Det nye bygget på felt A må inneha potensial til å spille en framskutt rolle.

***Adapt* | Snitt av Inngang A**

Juryen har derfor lagt stor vekt på de ulike forslagenes besvarelse nettopp på punktene over. Juryen har i sin generelle kritikk søkt å være eksplisitt når det gjelder vurderingen av det helhetlige arkitektoniske konsept i prosjektene. Når det gjelder tolkningen av representativitet, symbolfunksjon, nøkternhet og norske verdier er vurderingene mer implisitte. Juryen er ydmyk når det gjelder tolkning av forslagene i forhold til norske verdier fordi dette er et mangfoldig begrep. Ved vurderinger knyttet til norske verdier har stikkord vært åpenhet, tillit, likeverd, mangfold, livsglede, nøkternhet, ikke prangende.

Reguleringsplanen setter tydelige premisser for plassering av volumer innenfor fem nye byggefelt. Det er allikevel noe fleksibilitet i forhold til hvor mye volum som lokaliseres innenfor hvert felt og det er blant annet i dette mulighetsrommet konkurransedeltakerne har kunnet tydeliggjøre et bymessig grep. Utkastene skiller seg først og fremst fra hverandre ut fra hva slags rolle bebyggelsen er gitt langs Akersryggen og østsiden av Grubbegata, og ut mot Akersgata og vestsiden av Grubbegata.

Fire prosjekter – *Adapt*, *Sekvenser*, *Rak rygg* og *Akersryggen* – artikulerer bebyggelsen øst for Grubbegata som et prosjekt innpasset i den tradisjonelle bystrukturen. Den urbane situasjonen ut mot Akersgata (A-feltet) tolkes imidlertid ulikt, og er dermed gitt ulik utforming. Dette begrunnes med at forholdet til de markante eksisterende omgivende bygningene G-blokken, Høyblokken, Trefoldighetskirken, Deichmanske bibliotek og Margaretakyrkan, og A-feltets framskutte plassering på Johan Nygaardsvolds plass og i parkområdet krever særlig omtanke og annen bymessig artikulering. Dette understøttes også av at det er overordnete og viktige funksjonelle krav som er forutsatt innpasset i A-feltet, som hovedinngangen til regjeringskvartalet, pressesenter, auditorier, VIP innganger etc. Størrelsen på A-feltets bygningsvolumer og utforming varierer allikevel mye i de fire prosjektene. *Sekvenser*, *Rak rygg* og *Akersryggen* har paviljonglignende bygninger, frittstående eller integrert i park, mens *Adapt* har et større signalbygg som også inneholder arbeidsplassarealer.

***Akersryggen* | Perspektiv fra Youngstorget**

De øvrige tre prosjektene – *Vidsyn*, *Kiming* og *Lysning* – har en annen innfallsvinkel der volumer i alle nye felt utformes tilnærmet likt, som et helhetlig anlegg, enten i kontrast til, eller av hensyn til, Høyblokken. Det urbane grepet er i disse forslagene ikke så tydelig drøftet når det gjelder bebyggelsesstruktur, utkastene følger i stor grad kun referanseprosjektet i reguleringsplanen. Det urbane grepet kan i større grad forstås som bygningenes forhold til de omkringliggende byrom; *Kiming* beskriver en ide om et større samlende bygulv som byplangrep, mens *Sekvenser* og til dels *Vidsyn* plasserer de unike byggene i en grønn sammenhengende park. *Lysning* har derimot et byplanmessig fokus på Einar Gerhardsens plass som kjernen i anlegget som skal være det viktigste møte mellom byen og regjeringskvartalet.

Juryen har med stor interesse studert de tre prosjektene *Akersryggen*, *Sekvenser* og *Rak rygg* som utfordrer referanseprosjektet (reguleringsplanen) ved at de ikke bygger et større volum på A-feltet og således avstår fra å plassere et «ordinært kontorbygg» i dette representative og offentlige rommet. Dette er en innfallsvinkel som skaper andre muligheter foran parken og plassrommet foran Høyblokken. Juryen har imidlertid ikke latt seg overbevise av disse forslagene da de ikke godt nok balanserer høyden/mengden på arealene som da må legges til bebyggelsen langs Grubbegata, eller utnytter mulighetene på plassen foran på en god måte.

Juryen mener imidlertid at vinnerprosjektet *Adapt* illustrerer både et særdeles vellykket og meget tydelig byplangrep med et unikt og mer betydningsfullt bygg ut mot Johan Nygaardsvold plass samtidig som dette gir positive volummessige konsekvenser øst for Grubbegata med lavere bygg og varierte høyder. Vinnerprosjektet *Lysning* viser også et stort A-bygg, og løsningen har flere gode elementer som bidrar til å gi stedet en tydelig og inviterende karakter. De øvrige forslagene rangeres lavere enn de to vinnerne for disse forholdene.

De syv forslagene belyser på ulike måter forholdet mellom det store bygningsvolumet som skal innpasses og konsekvensene det får på tilstøtende gater og plasser. Ut mot Youngstorget er effekten mer av visuell og symbolsk karakter, mens langs Grubbegata og den nye parken i nord er konsekvensene også av arkitektonisk og funksjonell karakter (dagslys-, sol-, og skyggevirkninger). Prosjektene *Kiming*, *Rak rygg* og delvis *Akersryggen* og *Sekvenser* er utkast som er svært ekspressive i volum- og/eller uttrykksform ut mot Youngstorget. Juryen ser at Youngstorgets kantbebyggelse har solid og stor karakter også i dag, og at plassen kan tåle store avgrensende volumer, men mener regjeringsfunksjonenes rolle er i overkant markant og overveldende uttrykt i disse forslagene. Prosjektet *Vidsyn* fremstår noe mer dempet, men samtidig fremmed da det bryter med den stramme, ortogonale bystrukturen rundt torget. Kontorbygningene bak Møllergata 19 fremstår i dette utkastet som noe overdimensjonerte frittliggende paviljonger, og blir således også i overkant ekspressive. Juryen mener derimot at utkastene *Adapt* og *Lysning* i stor grad har klart å finne et format på bygningsvolumene som bygger videre på Youngstorgets karakter og identitet, og med en mer nøktern og moderat eksponering av regjeringsfunksjonen. *Adapt* og *Lysning* håndterer utfordringen på en særlig god måte, med klare avgrensete former og et fasadeuttrykk som gir en rolig bakgrunn som et bidrag til å fremheve Møllergata 19 som et historisk viktig og arkitektonisk særpreget bygg forankret til Youngstorget. Juryen mener *Adapt* lykkes særdeles godt med sine volumer og fasadeutforming mot Youngstorget.

For Grubbegata og parken i nord er prosjektene med lave A-bygg de mest fordelaktige med hensyn på gode sol- og dagslysforhold. Tre prosjekter med store A-bygg (*Lysning*, *Vidsyn* og *Adapt*) har delvis løst forholdet til parken ved å skråne og beskjære byggets side mot parken på ulike måter. *Adapt* løser dette aller best ved å nennsomt beskjære A-bygget på en måte som gir bygget et karakterfullt særpreg samtidig som det tilfører parken verdifulle kvaliteter. Bygget har en gjennomarbeidet form der skrå vegg- og takflater gir inntrykk av at bygningen trekkes mot Høyblokken. Juryen har ved å studere utformingen av A-bygget i *Adapt* konkludert med at det er svært viktig for å gi karakter til det nye inngangstorget til regjeringsbygningene at A-bygget er høyreist, tydelig og markant.

Større A-bygg – som i *Kiming*, *Adapt*, *Vidsyn* og *Lysning* – gir også det beste utgangspunkt for en tydelig avgrensning av nye Einar Gerhardsens plass. Juryen mener at dette er viktig for å skape en situasjon langs Grubbegata som bryter med resten av gatestrekket og artikulerer regjeringens indre atkomsttorg. Det er flere gode innspill i konkurransen for denne indre plassen som kan vurderes nærmere.

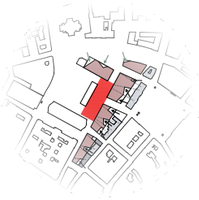
Det er kun mindre forskjeller i de syv utkastene når det gjelder programdisponering. I de fleste prosjektene har bebyggelsen i D-feltet fått en funksjonell dominans internt i regjeringskvartalet; knyttet til store fellesfunksjoner som kantine og treningssenter. Dette virker fornuftig siden D-bygget ligger i 1. byggetrinn og har størst fotavtrykk.

Forslagene viser to forskjellige plasseringer av 22. juli-senteret. I utkastene *Kiming* og *Lysning* er senteret foreslått plassert i Møllergata 19, mens øvrige prosjekter viser senteret med dagens lokalisering i Høyblokkens vestre paviljong. Juryen mener at 22.juli-senteret bymessig passer godt i regjeringskvartalet som et publikumsrettet innslag på Johan Nygaardsvolds plass.

Juryen har konkludert med at det interne samhandlingsstrøket bør lokaliseres i de nedre etasjene i regjeringskvartalet og i størst mulig grad bidra til en åpen og inviterende effekt på gateplanet. Det er kun i prosjektet *Kiming* at samhandlingsstrøket er lokalisert høyt opp i anlegget – «over byens tak» (5. og 6. etasje). Juryen mener dette er en besnærende ide som internt i anlegget gir et spektakulært samhandlingsstrøk, men som samtidig distanserer de mange ansatte i departementene lenger vekk fra gateplanet. I dette ligger en viss negativ symbolikk, samtidig som de mange mulighetene for å bruke byens funksjoner og rom – for eksempel i lunsjtiden – reduseres. I tillegg fører det til at nedre plan i større grad må avsettes til arbeidsplasser som gir mindre åpenhet og sosial kontakt med Grubbegata.

De syv utkastene har ulike tilnærminger til regjeringskvartalets arkitektoniske fremtoning i bybildet. Med unntak av de prosjektene som uttrykker A-bygget distinkt annerledes, har alle repetisjon og felles arkitektonisk uttrykk i samtlige nye bygninger. Prosjektet *Kiming* skiller seg ut fra de andre utkastene med et svært ekspressivt og nærmest eksperimentelt form- og fasadeuttrykk felles for alle nye bygninger.

***Lysning* | Bysammenheng**

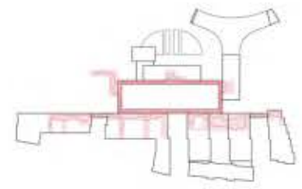

BYENS SAMSPILL
Alle byrommene får hver sitt tydelige særpreg, farget av sitt møte med byen og sin rolle i regjeringskvartalet.

OPPHOLDSSONER OG PROGRAM
Ulikt program tiltrekker ulike mennesker.

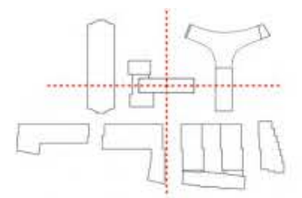
***Rak Rygg* | Bysammenheng**

RUNDGANGEN KOBLET TIL SAMHANDLINGSSTRØKET
Rundgangen kobler de ulike byggene sammen og muliggjør samhandling.

Y-LANDSKAPET
Y-blokkens retning danner tre ulike offentlige rom, med ulik karakter og bruksmuligheter.

HØYBLOKKEN SOM SENTRUM
Høyblokken er sentrum og gir retning til Regjeringskvartalets indre liv.

***Adapt* | Johan Nygaardsvolds plass, med Høyblokken, bygg A og Deichmanske bibliotek, sett fra Akersgata**

Juryen mener resultatet av en slik tilnærming er at regjeringskvartalets seks nye bygninger i for stor grad fremstår som et signalkvartal og som en ny by i byen. I de fleste prosjektene har fasadeuttrykkene mer tradisjonelle løsninger som i mer eller mindre grad tilpasser seg og tolker Viksjøs arkitekturuttrykk med stående, rektangulære formater. Juryen mener at vinnerprosjektet *Adapt* særdeles godt balanserer et helhetlig fasadeuttrykk som både fremstår som solid, tradisjonelt, særegent og vakkert. Fasadeuttrykket gjentas, med små farge- og materialvariasjoner, i alle bygninger med unntak av A-bygget. Juryen mener det er riktig at A-bygget artikuleres annerledes både med hensyn på den byplanmessige konteksten, men også for å skape variasjon i arkitekturuttrykk i bybildet. *Lysning* har en annen tilnærming, og gir A-bygget en mer stillferdig utforming beslektet med øvrige nybygg. Juryen konkluderer med at A-bygget i *Adapt* er klart best formet av de to.

Alle forslagene knytter de sentrale bygningene, Høyblokken, G-blokken og byggene i felt A, C og D, sammen med broer over offentlige rom. Det er i konkurransen visualisert flere ulike løsninger på dette – fra tydelige utenpåliggende elementer i hele fasadens lengde til mer tradisjonelle gangbroer mellom bygningskroppene. I alle prosjektene legges broene i plan med samhandlingsstrøket. Juryen anbefaler at det jobbes videre med å finne løsninger der broene blir arkitektonisk gjennomarbeidede elementer som gir merverdi tilbake til gateplan, for eksempel ved at de er med på å artikulere inngangspartier og Einar Gerhardsens plass.

I alle forslag er kulturminneverdier i hovedsak beskrevet som ivaretatt ved at Høyblokken opprettholder sin sentrale posisjon. Påbygget på Høyblokken er svært ulikt behandlet. I prosjektene *Vidsyn*, *Kiming*, *Sekvenser* og delvis *Lysning* er påbygget kontrastert med et nytt uttrykk av en mer transparent karakter, mens i de øvrige prosjektene er struktur og elementer fra Viksjøs eksisterende fasade videreført i større grad.

Juryen mener at påbygget til Høyblokken er viktig i forhold til kulturminneverdien, men også i forhold til den symbolverdien som en artikulering av statsministerens kontor representerer. *Adapt* løser begge disse forholdene på en særdeles tiltalende måte med et lett toppbygg tilpasset Viksjøs arkitektur. *Lysning* har et høyere påbygg og tilfører Høyblokken et mer markant uttrykk som gir bygningen en større dominans enn i *Adapt*. Juryen vurderer *Adapts* løsning som den beste av de to.

Trefoldighetskirken og Deichmanske bibliotek vil med det nye regjeringskvartalet få bedre naboskap og en mer framtredende plass i bybildet enn de har i dag. Forholdet til disse skiller etter juryens mening ikke forslagene vesentlig fra hverandre. Alle gir større åpenhet og inkludering i byen. Møllergata 19 får i *Adapt* en særlig god håndtering med en lite prangende bakvegg som fremhever den kulturhistoriske bygningen mot torget.

Ut fra forestående betraktninger peker *Adapt* og *Lysning* seg ut som de to prosjekter som samlet sett best svarer på kriteriene for Arkitektur og kulturminner. De balanserer på en god måte størrelsen på bygningsvolumene i Grubbegata med A-bygget på Johan Nygaardsvold plass. De skaper dermed gaterom og plassdannelser som er et godt utgangspunkt for det kontorliv og gateliv som skal finne sted. *Adapt* peker seg ut som det klart beste prosjektet, med særdeles gode løsninger for dette kriteriet.

***Sekvenser* | Fasade øst**

***Kiming* | Perspektiv fra Youngstorget**

2. ØKONOMI OG GJENNOMFØRBARHET

- Total prosjektøkonomi, herunder LCC (Life cycle cost) og realisme i forhold til rammebetingelser for areal og kostnad (jf.kap.3.11).
- Stegvis utbygging og ibruktakelse innenfor gjeldende faseplan.
- Etterlevelse av reguleringsplan og oppfyllelse av byggeprogrammet.

Juryen finner at samtlige syv utkast er fullt gjennomførbare teknisk og økonomisk. Vurderingen av underkriteriene viser relativt liten differanse mellom utkastene. De to vinnerutkastene vurderes som svært gunstige. Samtlige deltagere har gitt tilfredsstillende informasjon i form av tegninger og beskrivelser som forutsatt i konkurranseprogrammet.

Areal- og volumkontroll viser noen forskjeller mellom prosjektene, og disse avspeiles i tilsvarende varianter av estimerte kostnadstall.

Det er ingen av prosjektene som vurderes å ligge over maksimalkravet på entreprisekostnad tilsvarende 35.000 kr/m^2 BTA. Prosjekt *Kiming* vurderes å ligge noe høyt i intervallet.

Kostnadsforskjeller og avvik fra rammebetingelser vedrørende arealer, reguleringsplan og byggeprogram er små – prosjektstadiet tatt i betraktning. Begge vinnerprosjektene fremstår på dette prosjektstadiet som blant de kostnadsmessig mest gunstige, de kan gjennomføres innenfor gjeldende regulering og svarer på forholdene som byggeprogrammet etterspør. To av prosjektforslagene vurderes å ligge på et betydelig høyere kostnadsnivå enn basisprosjektet. Dette gjelder prosjektene *Sekvenser* og *Kiming*, der særlig *Kiming* skiller seg negativt ut.

Alle forslagene kan etter juryens vurdering tilfredsstille krav til passivhusstandard.

Når det gjelder vurderinger av LCC, er det gjort en kvalitativ vurdering av kostnadsdrivende elementer for hvert enkelt prosjekt for FDVU – kostnadene (forvaltnings, drifts- og vedlikeholds- og utviklingskostnadene). Prosjektforslag *Kiming* er vurdert som det mest krevende. Prosjektene *Sekvenser* og *Rak rygg* er vurdert som de nest mest krevende. Etter disse prosjektene kommer *Vidsyn*, *Adapt* og *Akersryggen*, som vurderes å ligge på samme nivå.

Tallene som er oppgitt i arealskjema er kontrollert mot innlevert BIM-modell, og det er funnet avvikende tall i alle prosjektene. Tall fra BIM-modellen er lagt til grunn for juryens vurderinger av prosjektøkonomi. Konkurranseprogrammet setter arealeffektive løsninger som en svært viktig faktor for totaløkonomien i prosjektene. Øvre arealramme for programmet gitt i konkurransen er 146.000 m^2 BTA.
Tre av prosjektene ligger noe over denne rammen; *Vidsyn*, *Akersryggen* og *Rak rygg*. Siden disse tre prosjektene av andre grunner ikke er vurdert å være vinnerprosjekter, er det ikke gjort nærmere undersøkelse av bearbeidingspotensial. Begge vinnerprosjektene ligger innenfor rammen.

De avvik som framkommer vurderes ikke å bryte med grunnleggende forutsetninger i konkurranseprogrammet, og vil være justerbare for alle prosjektenes vedkommende. Dette omtales for hvert av prosjektene i det etterfølgende.

Alle prosjektene har sannsynliggjort stegvis utbygging og ibruktakelse innenfor gjeldende faseplan. Det fremstår som noe uklart hvordan tekniske rom skal fases inn i prosjektet. Juryen mener at vinnerprosjektene har samme potensial for å bearbeide dette slik at det gis tilstrekkelig plass for nødvendige tekniske anlegg for hhv trinn en og to.

***Vidsyn* | Snitt nord-øst**

Alle forslagene følger reguleringsplanens struktur. Avvikene er vurdert å være små. Strukturen omfatter hovedforhold som torg- og parkdannelser, plassering og utforming av ny bebyggelse, bebyggelse for bevaring og utforming av gateløp.

Kvalitetsprogrammets intensjoner er fulgt opp i prosjektene i all hovedsak. Det er kartlagt enkelte avvik i alle prosjektene. Flere av forslagene har overskridelser av reguleringens krav vedrørende høyder. Avvik når det gjelder byggehøyder og byggevolum har vært gjenstand for nærmere vurderinger. Mindre forhold knyttet til innkjøringer, plassering av sykkelparkering, broforbindelser oa er også vurdert, men omtales ikke her.

Alle prosjekter unntatt *Kiming* har en samlet utnyttelse som er innenfor angitt arealbegrensning på 90. 000 m^2 BRA (bruksareal) i reguleringsbestemmelsene. Dette er mulig å bearbeide og gir ikke grunnlag for avvisning.

Vinnerprosjektet *Adapt* skiller seg spesielt ut med en høydeoverskridelse i felt A1 på ca 5 meter. *Adapts* høyde på A-bygget kan reduseres og prosjektet kan gjennomføres innenfor planen uten at dette forringer kvalitetene i prosjektet. Selv med en slik høydereduksjon vurderer juryen A-bygget i *Adapt* som det klart beste forslaget til nybygg på felt A. Dette illustrer også styrken i forslaget på dette punktet. Juryen anbefaler imidlertid at reguleringshøyden på felt A tas opp til vurdering.

Et par av forslagene har liten høydevariasjon i bebyggelsen, det gjelder *Lysning* og *Kiming*. Dette tillegges ikke avgjørende vekt, da høydeuttrykk og silhuetter etter juryens oppfatning bør ses i en helhetlig sammenheng der også variasjoner i fasadeuttrykk og den enkelte bygnings modulering har betydning for rikdommen i uttrykket.

Alle prosjektene har vært underlagt en omfattende areal- og funksjonskontroll, basert på innsendt BIM modell i tillegg til øvrig levert materiale. Det er registrert mindre vesentlige mangler som skyldes feilkoding og dette er ikke tillagt avgjørende vekt. *Akersryggen* peker seg ut med det største totale nettoarealet. Dette gjenspeiles også ved at nettoarealene som er avsatt til de enkelte hovedfunksjoner gjennomgående ligger høyere enn etterspurt i byggeprogrammet. Alle prosjektene har vært vurdert opp mot byggeprogrammet.

Juryen finner at de avvik som forekommer når det gjelder byggehøyder og volumer ikke gir grunnlag for avvisning av noen av prosjektene. For vinnerprosjektene er det mulig å gjøre justeringer og tilpasninger slik at prosjektet om ønskelig kan gjennomføres innenfor gjeldende plan og planens intensjoner.

Adapt **| Perspektiv fra Einar Gerhardsens plass i Grubbegata**

3. ÅPENHET OG BYLIV

- Konsept for åpne, inviterende og inkluderende byrom, inkludert eventuelle funksjoner og attraksjoner for andre enn ansatte.
- Integrering i omkringliggende bystruktur og ferdsel gjennom kvartalet, herunder tilrettelegging for gående og syklende, samt utforming av det indre perimeter (integrert sikkerhetsdesign).

Åpenhet og byliv har vært et meget sentralt tema for juryens arbeid i vurderingen av alle prosjektene. Det er i konkurransegrunnlaget sagt at «nytt regjeringskvartal skal tilføre nye viktige uterom i Oslo sentrum, som innbyr til aktivitet for både ansatte, besøkende og byens brukere».

Åpne og inkluderende byrom

Alle de syv bidragene har gjennomarbeidede ideer for utforming av byrommene. Konsepter for plasser og grøntområder er ulike, og er i stor grad knyttet til det arkitektoniske grep som prosjektene har gitt bygningsutformingen i felt A. I utkastene *Lysning*, *Adapt*, *Rak rygg*, *Vidsyn* og *Kiming* er uterommene tolket som en samling av ulike rom med ulik utforming, innhold og kvalitet.

I *Sekvenser* er hele konkurranseområdet, med unntak av gater og tverrforbindelser, artikulert som grønne felt og lommer, og i *Akersryggen* er hovedgrepet et stort sentralt plassgulv med et tynt parkfilter i ytterkantene. Juryen ser disse som interessante og sterke grep, men mener at byromskonseptet er mest attraktivt med mindre og differensierte soner.

Lysning **| Byrom. Regjeringsparken og Johan Nygaardsvolds plass**

Prosjektene kan deles inn i tre forskjellige grep:

- Flere sentrale byrom
  – *Lysning*, *Adapt*, *Rak rygg*, *Vidsyn* og *Kiming*
- Nytt regjeringskvartal i «den grønne parken»
  – *Sekvenser*
- Ett stort sentralt byrom
  – *Akersryggen*

I alle forslagene er Einar Gerhardsens plass, Johan Nygaardsvolds plass og Regjeringsparken vektlagt som de viktigste plassene, og det er også løsningen for disse som er vektlagt i evalueringen.

Einar Gerhardsens plass

Prosjektene *Adapt*, *Vidsyn*, *Akersryggen* og *Kiming* har beholdt den østlige paviljongen til Høyblokken, i motsetning til *Rak rygg* og *Lysning* hvor paviljongen er fjernet. I *Sekvenser* er paviljongen noe utvidet. Juryen ser at det å fjerne bygningen kan gi kvaliteter til Einar Gerhardsens plass, men samtidig vil det være viktig, som vinnerutkastet *Adapt* viser, at paviljongen kan gi plassen både historisk forankring og en skala som er avstemt med de høyere omkringliggende bygningene.

Uforming som vist i *Vidsyn* gjør plassen udefinert. *Kiming* har utformet plassen med et svart belegg, dette er et annerledes og sterkt grep, som kan fungere godt. *Lysning* har forslag til et sterkt mønstret belegg og soner med vann inn mot bygningene. Juryen tror denne omfattende bruk av vann er noe urealistisk, men plassen kan fungere fint også uten vann.

Juryen vurderer at *Adapt* lykkes best med sin tilnærming til plassen. Fasaden reiser seg i dobbel høyde og med bredere felter på gateplan. Sammen med gode elementer som vann og vegetasjon får plassen særdeles gode dimensjoner og inviterer til opphold.

Johan Nygaardsvolds plass

Juryen mener at *Adapt* har det aller beste forslaget til løsning for Johan Nygaardsvolds plass. Her blir plassen nennsomt møblert og indre perimetersikring er svært godt integrert i forslaget. Dette gir åpenhet og er en svært god måte å inkludere byen på. I prosjektet *Lysning* er plassen gitt et belegg som trekkes utover i Akersgata og det er definert soner for ulike felles bylivsaktiviteter. Også her er Johan Nygaardsvolds plass gitt en tydelig og god ramme for et inkluderende byliv.

Akersryggen viser plassen som del av et stor åpent byrom nesten helt opp til Deichmanske bibliotek. Juryen mener plassen har for stor utstrekning med begrenset innhold. *Rak rygg* er et forslag med sterk karakter, ved at Picassos Fiskerne er plassert som en vegg i enden av et amfi som vender opp mot parken. Juryen finner det uheldig å la den tidligere Y-blokkens form styre utformingen på en så sterk måte. Veggen kan virke som et stengsel, og andre plass- og parkrom vil kunne framstå som underordnet. I prosjektet *Sekvenser* utgjør grønne områder det meste av plassen. Juryen mener dette gir for lite plassdannelse i forhold til stedets funksjon som viktig inngangsparti for regjeringskvartalet, og som representasjonsplass. *Vidsyn* opprettholder dagens utforming med de to vannspeilene på hver side av Lindealléen. Plassen gis en tydelig avgrensning med vannrenner mot Akersgata, noe som gir begrensinger både når det gjelder tilgjengelighet til plassen og de muligheter det avgrensete rommet gir for bylivsaktiviteter. Prosjektet *Kiming* har videreført dagens belegg på hver side av Lindealléen. Indre perimetersikring er svært tydeliggjort i form av lange benker. Juryen finner det markante skillet som lite inkluderende.

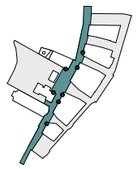

***Akersryggen* | Byrom**

***Kiming* | Konsepter for byrom**

7. GRUBBEGATA

Et gatestrekk som organiserer alle regjeringsinterne innganger og åpner for visuelle forbindelser under lange buedrag.

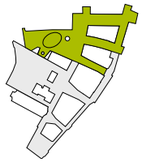
9. MØLLERGATA

En offentlig bygate med publikumsfunksjoner ut mot bygulvet i hele gatas lengde.

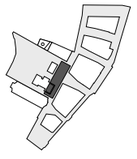
11. REGJERINGSPARKEN

En tett og frodig park på Akersryggen med en oval lysning, paviljonger og engasjerende tilbud til det lokale miljøet.

12. EINAR GERHARDSENS PLASS

Et kunstverk som projiserer samhandlingsstrøket indre og rektangulære broforbindelse ned på bakken i hjertet av kvartalet. Kunstverket kaller vi **Allmenningen**.

Regjeringsparken

Den nye Regjeringsparkens rolle og sammenheng til de omkringliggende byområdene bør gis oppmerksomhet i videre faser. Parken bør aktivt integreres med grøntarealene ved Trefoldighetskirken, Deichmanske bibliotek og Kristparken. Alle prosjektene har beskrevet og vist hvor en kan etablere serveringssteder innenfor området. De fleste forslagene har vist, og poengtert, at de ønsker parken som en grønn lunge mellom omkringliggende bebyggelse. Regjeringsparken må fremstå som et innbydende rekreasjonsområde med en egen tydelig identitet. I vinnerprosjektene *Adapt* og *Lysning* og i *Akersryggen* er det vist god lokalisering av en frittstående kafé i den nordøstlige delen av parkarealet. Juryen ser dette som et strategisk godt valg for å aktivisere ytterkanter av parken. Særlig i *Adapt* er den runde paviljongen gitt en åpen og særdeles inkluderende plassering og utforming. Kaféen ligger som en «magnet» og trekker folk inn både fra Grubbegata og tilknyttete deler av byen i dette området. *Lysning* etablerer «Deichmans plass» med bokkafé, sittegrupper og et vannspeil midt i gangstrøket på høyden i parken. Dette er en god løsning, plassrommet har identitet, og gir oversikt og utsyn i mange retninger.

Akersryggen introduserer et stort sentralt plassgulv som omfatter det meste av Johan Nygaardsvolds plass og store deler av Regjeringsparken med et tynt parkfilter i ytterkantene. Dette kan virke storslått, men Regjeringsparken slukes av det store rommet og gis ingen egen karakter. Det store plassrommet fremstår som lite inkluderende, og juryen mener at byromskonseptet er mest robust med mindre og differensierte soner, hvor de enkelte byrom kan stå på egne ben med ulik karakter.

I *Sekvenser* og dels i *Vidsyn* er konseptet «den grønne regjeringsparken». Forslagstillerne gis honnør for dette grepet. Det er lagt vekt på frodighet og blågrønne kvaliteter som bærende elementer. Taket på A-bygget i *Sekvenser* er utformet som et grønt tak for rekreasjon. Dette gjør at de grønne flatene i dette prosjektet blir store og markante, men juryen er i tvil om stedets behov for representativitet blir tilfredsstilt i et så sterkt parkmessig grep.

Oppsummert viser *Lysning* og *Adapt* flere gode løsninger for Regjeringsparken. *Adapt* har en forming av bygg A som gir særdeles gode sol- og lysforhold i parken. A-byggets tilpasning gir også parken en god bredde, noe som skiller *Adapt* positivt fra *Lysning*.

Integrering i bystruktur og ferdsel gjennom kvartalet

Samtlige prosjekter viser gode løsninger for tilrettelegging for gående og syklende. Prosjektene *Kiming* og *Sekvenser* utmerker seg med en noe bedre linjeføring av gang- og sykkelveien mellom Høyesteretts plass og Møllergata. Dette er løst ved å utforme tverrforbindelsen mellom bygg B og C på en mer åpen måte enn i reguleringsplanen. Grubbegata blir mer synlig og trekkes mer aktivt utover i byen. Det gir god oversikt og gjør området lettere tilgjengelig. Juryen anbefaler at Statsbygg ser videre på denne løsningen.

I flere prosjekter har lave bygningshøyder vært viktig av hensyn til Høyblokkens posisjon og byens visuelle profil. Juryen vil også peke på betydningen av dette for bylivet i Grubbegata. Med lave byggehøyder og flere nedtrappinger i fasaden slik som i vinnerprosjektet *Adapt* er det gjort svært gode tiltak for å få sol- og dagslys ned i dette nye sentrale gaterommet i byen. Det er et meget viktig bidrag til å gjøre Grubbegata tiltrekkende. Det samme gjelder for *Lysning*, som har vektlagt lave byggehøyder øst for Grubbegata.

Lysning gjør med sin vektlegging av høy kvalitet og særegen utforming av Einar Gerhardsens plass Grubbegata til en tiltrekkende ferdselsåre med et variert og opplevelsesrikt forløp. Det er et meget godt utgangspunkt for inkludering. *Adapt* og *Lysning* vurderes å være de prosjektene som best ivaretar Grubbegatas potensial for inkludering, der særlig *Adapt* utmerker seg ved sin nedtrapping av byggehøydene.

Løsningene som er vist for utforming av indre perimeter har varierende kvalitet. Juryen vil understreke viktigheten av at utformingen av regjeringskvartalets sikkerhetstiltak får en naturlig og sterk plass i videre prosjektutvikling. Utformingen av ytre perimeter vil også i stor grad være med på å prege opplevelsen av regjeringskvartalet som åpent og inviterende og må derfor utvikles parallelt.

I forslagene *Akersryggen* og *Kiming* er sikringselementer lagt i ytterkant av sikringssonen mot Akersgata. Felles for prosjektene er at sikring er vist som solide benker som skal fungere som sitteplasser. Juryen er ikke overbevist om at dette vil bli naturlige og attraktive plasser å sette seg ned på. I *Vidsyn* er det foreslått et vannspeil som indre perimetersikring mot Akersgata. Juryen vurderer at løsningen etablerer et for markant stengsel mellom regjeringskvartalet og Akersgata.

I prosjektene *Adapt* og *Rak Rygg* er indre perimetersikring foreslått et stykke inne på Johan Nygaardsvolds plass, noe juryen anser å være svært positivt for byliv og åpenhet mot Akersgata. Forslagene følger ikke forutsetningene i konkurranseprogrammet på dette punktet; i byggeprogrammet er indre perimeter vist langs Akersgatas østre kant. Juryen anbefaler likevel Statsbygg å se mer på en slik tilnærming i det videre arbeidet. De to prosjektene vil opprettholde sine kvaliteter for plassen selv med et perimeter i samsvar med programmet.

I *Sekvenser* er vegetasjonsfelt avgrenset av murer aktivt brukt som sikringsbarrierer både langs Akersgata og i hele det resterende konkurranseområdet. Juryen synes dette er en god løsning som gjør sikringselementet mer usynlig.

Vinnerprosjektet *Adapt* har også en slik integrert løsning, blant annet rundt Lindealléen, supplert med flere andre integrerte elementer, som store vannspeil. Totalt sett mener juryen at vinnerprosjektet *Adapt* viser løsninger med størst potensial for å invitere byen inn i regjeringskvartalet.

Lysning har elementer for sikring som søker å understøtte sonedelingen av Johan Nygaardsvolds plass, men møbleringen er noe vel omfattende.

***Adapt* | Byromselementer**

Speiling og lys

Møbel om lendealléen

Vanntrapp – nivåer lyden av vann

Et løvtak over Høyesteretts plass

Overvannshåndtering

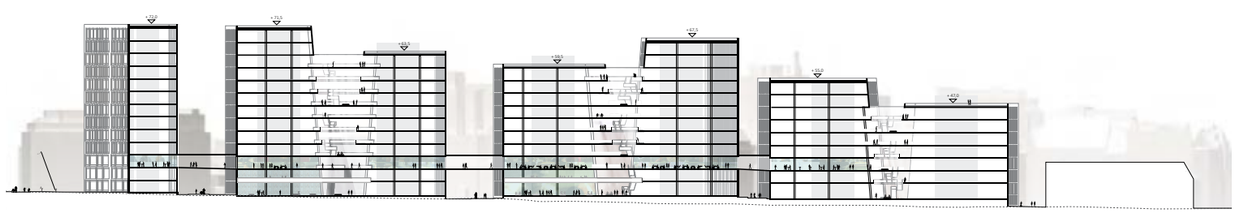
Frodig kant – åpen park

Vannkunst og lek

Gangbro mellom kronene

***Sekvenser* | Snitt**

4. ORGANISERING OG EFFEKTIVITET

- Tilrettelegging og prinsipper for et effektivt og velfungerende departementsfellesskap med samlokaliseringsgevinster.
- Samlet organisering og plassering av funksjoner.
- Helhetlig logistikk, adkomstforhold og tilgjengelighet.
- Fysiske rammer for samhandling, trivsel, gode arbeidsplasser og effektivitet i det daglige arbeidet.

Samhandlingsstrøket

Juryen har lagt vekt på samhandlingsstrøket som en viktig arena for å styrke samhandling mellom departementer og internt i det enkelte departement. Alle prosjektene foreslår samhandlingsarealer som huser mange fellesfunksjoner, og som går over flere etasjer. Arealene er forbundet med broer mellom byggene, organisert som en «rundgang» mellom bebyggelsen i de sentrale byggefeltene, inkludert Høyblokken. Juryen mener lokalisering og utforming av rundgangen er viktig for å oppnå at den blir en aktiv og attraktiv del av samhandlingsstrøket.

Kiming foreslår – som eneste prosjekt – å legge samhandlingsstrøket med rundgangen og store deler av fellesfunksjonene til 5. og 6. etasje. Dette gir flott utsikt over byen for brukerne av arealet, og tilrettelegger for samling av mange fellesfunksjoner. En slik løsning gir imidlertid ikke det samspillet med byrom og publikumsfunksjoner som de øvrige prosjektene legger til rette for. Juryen mener det er svært viktig at samhandlingsstrøket gir liv til bygningenes møte med byen.

De fleste prosjektene har lagt samhandlingsarealet over to etasjer. *Sekvenser* foreslår å fordele kommunikasjons- og vrimleareal samt fellesfunksjoner over tre etasjer. Juryen har størst tro på en mer komprimert løsning, der arealer for kommunikasjon, sentralt delte arbeidsplasser, kantine, fellesdepartementale møterom og øvrige fellesfunksjoner hovedsakelig fordeler seg på to etasjer.

I prosjekter med et A-bygg dedikert til publikumsfunksjoner og fellesarealer blir fordeling av fellesfunksjoner i de øvrige bygg mer begrenset. Dette gjelder prosjektene *Sekvenser*, *Rak rygg* og *Akersryggen*. I prosjekter der kun A-byggets nederste etasjer benyttes til publikumsfunksjoner, kommunikasjonsarealer og fellesfunksjoner gis disse funksjonene noe bedre fordeling i flere bygg, og det gir også bebyggelsen i feltene C og D en større betydning i departementsfellesskapet. Juryen mener en slik fordeling er gunstig for å kunne oppnå de ønskede effekter med samhandlingsarealene.

Kiming og *Rak rygg* har lagt rundgangen på utsiden av byggene. Juryen ser at dette kan medføre at rundgangen begrenses til en transportåre, og at den ikke så lett lar seg integrere i samhandlingsarealets øvrige funksjoner.

I *Vidsyn* er samhandlingsstrøket løst på en måte som ikke i tilstrekkelig grad legger til rette for godt samspill med og kontakt til bakenforliggende fellesfunksjoner.

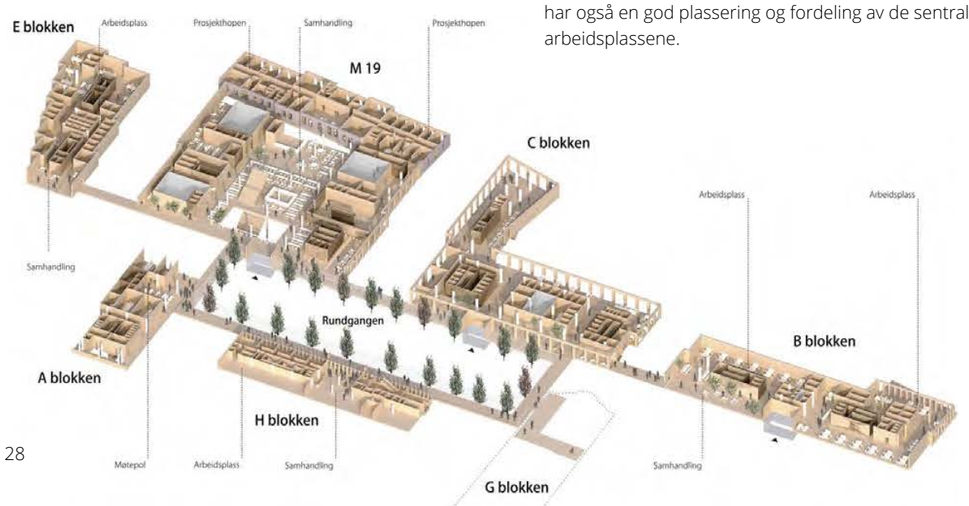
Juryen vektlegger god kontakt mellom samhandlingsstrøket og inngangene, og at god tilknytning til kantine- og treningsfasilitetene gir muligheter for å styrke fellesskapet. I prosjektet *Rak rygg* er begge hovedinngangene plassert i A-bygget, hvilket av flere grunner ikke er hensiktsmessig. De øvrige prosjektene legger hovedinngang A til A-bygget og hovedinngang B til Møllergata.

I vinnerprosjektene *Adapt* og *Lysning* er samhandlingsstrøket løst på en god måte. Begge har åpenhet inne og mot byrommet utenfor, og knytter sammen plan 1 og 2 på en naturlig måte.

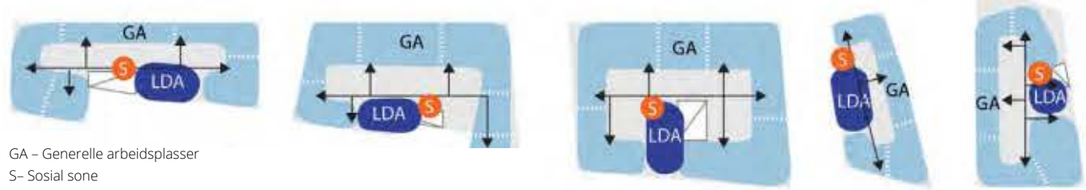
I *Lysning* er samhandlingsstrøket gitt en spesiell stram og original ramme som gir gode rom både inne og ute. Fellesfunksjoner er tilknyttet på en naturlig og god måte. Inngangene er gitt en spesiell betydning.

Juryen mener vinnerprosjektet *Adapt* har løst samhandlingsområdet på en særdeles god måte. Samhandlingsstrøket går over to plan og forholder seg fint til innganger og fellesfunksjoner som møterom og kantiner. Treningsfasilitetene har fått en særdeles god plassering og utforming som vil bidra godt til departementsfellesskapet. Samhandlingsstrøket har også en god plassering og fordeling av de sentralt delte arbeidsplassene.

R*ak Rygg* | 2. etasje samhandlingsstrøket og rundgangen

***Adapt* | Konsept for arbeidsplasser**

GA – Generelle arbeidsplasser
S– Sosial sone
LDA – Lokalt delt arbeidsareal

Arbeidsplasser

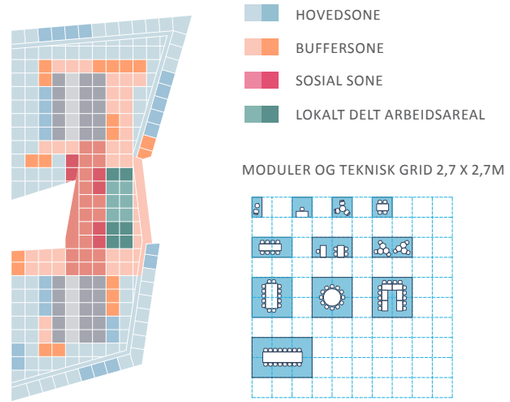
Forslagene viser et spenn i løsningen av soner for arbeidsplasser fra mindre, konvensjonelle kontorarealer til store flater som muliggjør horisontal arbeidssamhandling og fleksibilitet. Juryen mener at forslagene med de store horisontale flatene gir best rammer for effektive og fleksible arbeidsplasser, med gode muligheter for samhandling. *Lysning*, *Vidsyn* og *Adapt* viser arbeidssoner med større flater.

Alle forslagene viser gode inndelinger i undersoner som kan muliggjøre ulike arbeidsformer; individuelt arbeid, arbeid i prosjekt etc. Planløsningene er fleksible ved at undersonene lett kan endre inndeling ved relokalisering av stillerom og mindre møterom som er benyttet som soneinndelere. *Vidsyns* irregulære former vurderes av juryen til å være stivere og mindre fleksible for omdisponering. Tilgjengeligheten fra arbeidsplass til fellesareal er i *Lysning* og *Adapt* minimalt forstyrrende på øvrige arbeidsplassers sammenliknet med de øvrige forslagene. *Rak rygg*, *Akersryggen* og *Sekvenser* viser tydeligere oppdelte arbeidssoner i horisontalplanet. *Rak rygg* gjør dette mest radikalt fordi lamellstrukturen på byggene gir mindre mulighet for variasjon. *Sekvenser* og *Akersryggen* har mellombygg i glass som i ulik utstrekning huser fellesarealer. Juryen mener at dette reduserer fleksibilitet og samhandlingsmuligheter og dermed ikke gir gunstige løsninger.

Den enkelte arbeidsplass får relativt like og gode vilkår i vinnerprosjektene *Adapt* og *Lysning*. Arbeidsplassen ligger i velfungerende fellesskap som etter juryens mening har gode vilkår for konsentrert eget arbeid, god tilgang på og tilgjengelighet til stillerom og mindre møterom for ad hoc møter. Arbeidsplassene har gjennomgående gode lys- og utsiktsforhold.

Løsninger i øvrige forslag vil etter juryens vurdering gi mer konvensjonelle arbeidsplasser og omtales derfor ikke ytterligere.

Vertikale løsninger som hovedarena for samhandling mener juryen er mindre gunstig. *Sekvenser* har lagt vekt på dette i sitt forslag. Juryen mener det er et klart svakere konsept sammenliknet med dem som har lagt til rette for horisontalsamhandling. Vertikal samhandling i kombinasjon med gode horisontale arbeidsflater er vist i *Lysning* og *Vidsyn*. Etter juryens mening er dette aller best vist i *Lysning* som har skåret ut trekantformede atrier over 2-3 plan som er trukket helt ut i fasadelivet mot øst. Dette vil gi mulighet for bedre tilgjengelighet, trivsel og identitet på tvers av avdelinger og departementer. Juryen ser dette som et svært godt grep for videreutvikling i begge vinnerprosjektene.

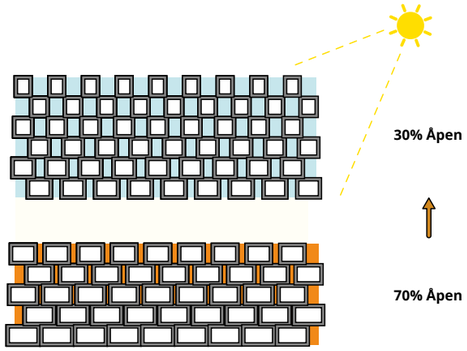
***Sekvenser* | Soneinndeling arbeidsplasser**

5. FLEKSIBILITET

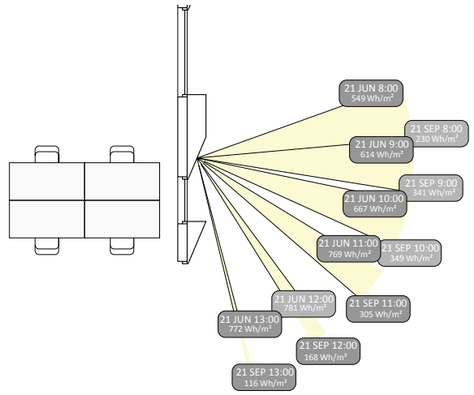
- Potensial til å møte vekslende funksjonelle krav uten omfattende bygningsmessige eller tekniske tiltak, herunder teknisk og funksjonell fleksibilitet og generalitet.
- Bygningsmassens evne til å møte vekslende arealbehov.

Juryen har vurdert fleksibilitet på grunnlag av forslagenes skalerbarhet, egnethet for variasjon i bruk og omdisponering av areal. Bygningskroppenes form og horisontale utstrekning har betydning for deres evne til å oppta endringer i organisasjon og arbeidsform. Juryen finner at spesielt vinnerprosjektene har høy grad av generalitet med gode vilkår for fleksible løsninger. Både *Adapt* og *Lysning* har brutto etasjehøyde på 4 meter, hvilket vurderes som et godt grunnlag for å oppnå fleksibilitet i tekniske anlegg. *Lysning* har et stivere konsept i form og volumoppbygging enn *Adapt*.

Adapt fremstår som et særdeles fleksibelt forslag med gode muligheter for tilpasning og modellering, også med et A-bygg som kan romme ulike funksjoner. Konseptet i *Adapt* er robust både når det gjelder økning og reduksjon i høyder. Langs Grubbegata på felt C og D kan byggehøyder økes med 10 - 15 meter og likevel ligge innenfor regulert kotehøyde.

***Kiming* |Fasadekonsept**

***Sekvenser*| Potensial for energiproduksjon med solceller**

6. MILJØ

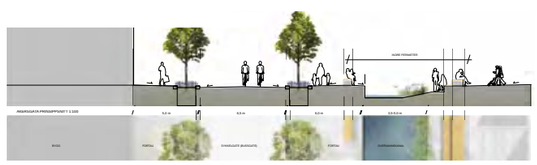
- Miljøstrategi som viser hvordan prosjektet kan oppfylle miljømål definert i Miljøprogrammet.
- Konsistens mellom miljøstrategi og løsninger. Potensial for videreutvikling, også ved eventuelt endrede miljøambisjoner.
- Håndtering av lokalklima, vind, sol og overvann, herunder blågrønn faktor.

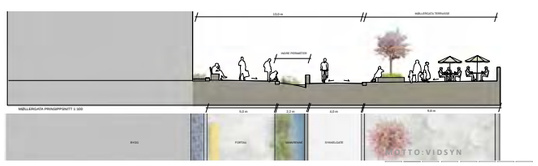
Prosjektene er i samsvar med miljøprogrammet. Miljøstrategien er i noen prosjekter beskrevet i svært korte og generelle ordelag, og det har her vært vanskelig å vurdere om det i prosjektet er konsistens mellom strategi og løsninger. Det er ikke stilt krav om å levere beregninger som dokumenterer oppfyllelse av klimamålsettingene.

Tre av prosjektene – *Sekvenser* og *Kiming*, delvis også *Vidsyn* – har levert beregninger for dokumentasjon av oppfyllelse av kravene. De øvrige fire prosjektene har levert beskrivelse og vist løsninger på tegninger. Det er ulikt omfang og varierende grad av konkretisering i redegjørelsene. *Adapt* og *Kiming* fremstår som de miljømessig mest gjennomarbeidede prosjektene. Miljøkonseptene i disse prosjektene er i meget godt samsvar med miljøprogrammet. *Lysning* har mer generelle beskrivelser, men prosjektet oppfyller programmet på en tilfredsstillende måte.

Når det gjelder miljøkriteriene er de innleverte forslagene relativt like, de skiller derfor ikke prosjektene i særlig grad fra hverandre. Det er godt potensial for videre utvikling i alle forslagene. Hovedkonklusjoner for hvert av prosjektene er inntatt i etterfølgende kapittel 2 Spesiell kritikk.

***Vidsyn* | Landskap som sikringstiltak**

7. SIKKERHET

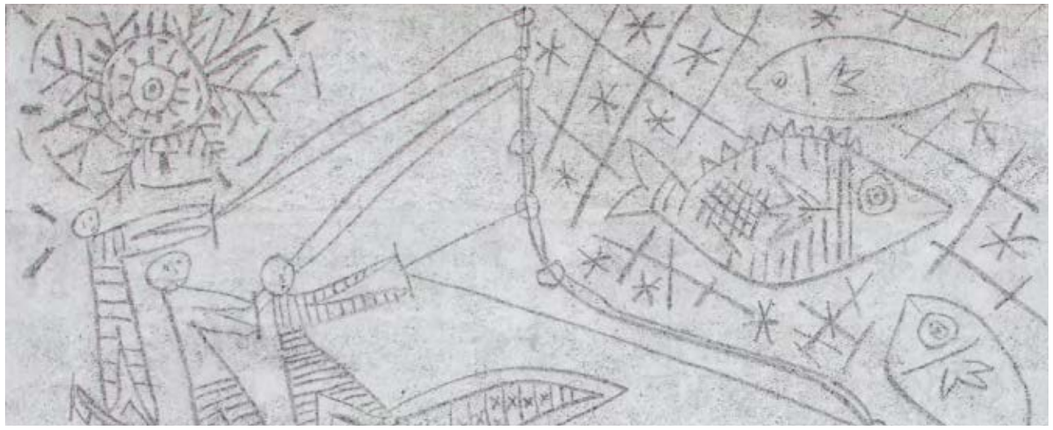
- Bygningers og konstruksjoners evne til å beskytte mot aktuelle trusler, samt plassering av funksjoner med spesielle sikkerhetskrav.
- Kapasitet, utforming og plassering av indre perimeter.

Det er tydelig at alle forslagsstillerne har forstått viktigheten av at sikkerhet må integreres i en helhetlig utforming uten at det skal dominere verken området eller bygningene. Det er etter juryens vurdering likevel en markant forskjell på i hvilken grad forslagene er gjennomarbeidet med hensyn til sikkerhetsaspektet. Juryen vil fremheve at de fire prosjektene som har lykkes best med dette er *Lysning* og *Kiming*, *Adapt* og *Vidsyn*. De tre øvrige forslagene er mindre gjennomarbeidet på dette punktet - det er i disse flere forhold som må vies oppmerksomhet for å bedre sikkerhetsnivået.

Store glassfelt og lette konstruksjoner i kombinasjon med arbeidsplasser og andre primærfunksjoner rett på innsiden, er utfordringer som må justeres i flere prosjekter. Dette vil måtte påvirke både arkitektur, konstruksjoner og kostnader, samt plassering av funksjoner. Det samme gjelder i forslag med bygningsformer der trykklast kan opphopes og forsterkes. *Lysning*, *Adapt* og *Vidsyn* har i stor grad unngått disse forholdene, mens det i de øvrige fire forslag er større utfordringer.

Alle prosjekter har løst plassering av funksjoner med særlig skjermingsbehov på en sikker og rasjonell måte. Alle prosjekter med unntak av *Sekvenser* har framvist løsning for trygge evakueringsveier.

Forslagene viser også gode løsninger på etablering av indre sikkerhetsperimeter med noe varierende grad av vellykket naturlig integrering i helheten.

Regjeringskvartalet | Detalj av Picassos kunstverk Fiskerne, Y-blokken.

Minnested, 22. juli-senter og Picassos kunstverk.
I konkurranseprogrammets pkt 3.9 fremgår at konkurranseforslagene må ta høyde for et det skal etableres et minnested i regjeringskvartalet etter terroren 22. juli 2011. Det er ikke tatt standpunkt til plassering eller omfang av det permanente minnestedet og dette skal ikke løses i konkurransen. Utforming vil skje i samarbeid med valgt kunstner i senere faser av prosjektet. I konkurransen skal det vises forslag til permanent plassering av et 22. juli-senter. Det skal også foreslås ny plassering av Picassos to kunstverk Fiskerne og Måken etter at Y-blokken er revet.

Fem prosjektforslag plasserer 22. juli-senter i tilknytning til Høyblokkens vestre paviljong på Johan Nygaardsvold plass, syd for Lindealléen. Prosjektene *Lysning* og *Kiming* foreslår å legge senteret i Møllergata 19. I begge disse forslagene er det innpasset flere publikumsfunksjoner, eksempelvis spisested og et møtesenter for ungdom. Lokaliseringen er begrunnet med ønske om å tilføre Møllergata aktivitet.

De to vinnerforslagene viser ulik plassering av senteret. Juryen tror på en løsning for 22. juli-senteret som vist i *Adapt*. De betraktninger som fremkommer i *Lysning* har interessante aspekter som bør medtas i videre vurderinger.

Forholdet er ikke tillagt avgjørende vekt i juryeringen.

BEARBEIDINGSPOTENSIAL
Konkurranseutkastene har ulikt potensial for bearbeiding innenfor programkriteriene. Juryen har spesielt vurdert bearbeidingspotensial i vinnerutkastene, og formulert anbefalinger til Statsbygg for videreføring i neste prosjektfase.

KONKLUSJON

Etter gjennomgang av de innkomne utkastene og ved evaluering iht de oppgitte kriteriene, har juryen konkludert med at prosjekt nr. 3 *Adapt* og prosjekt nr. 1 *Lysning* utpekes som vinnere av plan- og designkonkurransen.

Det er juryens oppfatning at begge prosjektene har løst arkitektoniske og funksjonelle forhold på en god måte, der *Adapt* peker seg ut med særdeles gode løsninger. Dette er først og fremst på grunn av det tydelige byplangrepet med vektlegging av Johan Nygaardsvolds plass og den særegne utforming som er gitt den nye bebyggelsen som er tilknyttet dette plassrommet. Tilsvarende gjelder for bebyggelsen langs Grubbegata der *Adapt* sitt konsept er gitt et annet uttrykk som likevel er beslektet med den særpregede bygningen mot Akersgata. Begge prosjektene har løsninger som er svært gunstige med hensyn til økonomi og gjennomførbarhet. Forhold som må bearbeides for at prosjektene skal kunne gjennomføres innenfor gjeldende plan vil ikke påvirke rangeringen av prosjektene opp mot de øvrige. De to vinnerprosjektene skiller seg fra hverandre når det gjelder Åpenhet og byliv. *Adapt* presenterer særdeles gode løsninger for plasser og byrom som inviterer publikum inn i kvartalet samtidig som den representative funksjonen er fullt ut ivaretatt. Vinnerprosjektene skiller seg ut med gode løsninger for samhandling, logistikk og arbeidsplasser som fysiske rammer for organisering av et effektivt departementsfellesskap. *Adapt* har særdeles fleksible løsninger sammenliknet med de øvrige prosjektene, mye takket være ledig oppbygning av bygningsvolumene og at reguleringshøyden for feltene langs Grubbegata gir rom for større volumer enn det prosjektet har vist. På miljø og sikkerhet scorer vinnerprosjektene omtrent som de øvrige, men *Adapt* har en noe bedre oppfyllelse av miljøprogrammet enn *Lysning* og de fleste andre prosjektene. Begge forslagene viser svært gode løsninger for ivaretakelse av sikkerhetsmessige forhold - tilsvarende som for de øvrige forslagene.

En samlet jury vurderer at vinnerprosjektet *Adapt* er klart bedre enn nr 2 *Lysning*.

Det vises til juryens kritikk av prosjektene enkeltvis i det etterfølgende.

2 SPESIELL KRITIKK

Fugleperspektiv av Regjeringskvartalet, fase 3

VINNER NR. 1: ADAPT (3)

Forfatter: Team URBIS

Nordic Office of Architecture, Rambøll, SLA, Bjørbekk & Lindheim, Asplan Viak, COWI, Aas-Jakobsen, Per Rasmussen, Haptic Architects, Scenario, NIKU

Adapt er vurdert å være konkurransens beste prosjekt, og å være det prosjektet som har best potensial for videreutvikling. *Adapt* er vurdert å være en klar vinner nummer 1. *Adapt* svarer på en overbevisende måte på alle kriteriene for bedømmelse. Spesielt må fremheves hvordan kontorbyggene i Grubbegata og på Einar Gerhardsens plass kan tilpasses og artikuleres til et variert og vennlig gaterom. På klassisk vis åpner de to nederste etasjeplan seg mot gaterommet og gir på denne måten både utsyn og innsyn. Fremheves skal også *Adapts* forslag til A-bygg på Johan Nygaardsvolds plass. Dette spesielle bygget vil gi det nye regjerings-kvartalet et samlende og tidsmessig uttrykk.

KONSEPT

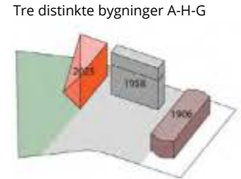
Prosjektet *Adapt* har som mål at regjeringskvartalet skal være en naturlig del og forlengelse av eksisterende by, og tilpasse seg byen i form og arkitektonisk uttrykk. Bebyggelsen skal samtidig utformes slik at den ivaretar sin viktige symbol-funksjon, nøkternt og basert på norske verdier. Plass- og parkrommet foran og nord for Høyblokken og G-blokken er gitt en særskilt symbolverdi, og de to eksisterende byggene suppleres med et storslått nybygg i felt A, som definerer nye byrom i et nytt, fremtidsrettet og inviterende regjeringskvartal.

En del av byen

Park og plass

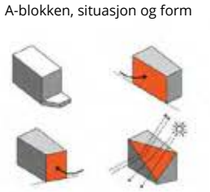
Tre distinkte bygninger A-H-G

Samhandling og forbindelser

A-blokken, situasjon og form

Perspektiv fra Youngstorget

Perspektiv fra Lindealléen mot bygg A og Trefoldighetskirken

Perpektiv fra Johan Nygaardsvolds plass

1. ARKITEKTUR OG KULTURMINNER

Hovedidéen uttrykkes i flere forhold; bygningene langs Grubbegata er gitt skalerbare, moderate høyder – med dertil hørende store fotavtrykk. Den høyreiste, distinkte bygningen på felt A viderefører G-blokkens og Høyblokkens fremtoning mot Akersgata. Forslaget opprettholder og videreutvikler Johan Nygaardsvolds plass som en representativ, folkevennlig plass med en bevisst overgang til parken opp mot Deichmanske bibliotek. Dette fremstår som viktige kvaliteter i forslaget.

Langs Grubbegata og mot Møllergata er konseptet gjennomført som kontekstuelle tilpasninger der byggene trapper seg ned mot omgivelsene til gjenkjennbare gesimshøyder samtidig som det skaper gode lysforhold i gaterommet. *Adapt* tilpasser seg Grubbegata og Einar Gerhardsens plass med en lavere del og en tilbaketrukket høyere bakenforliggende del. Mot gaten og plassen åpner fasaden seg med bredere glasspartier over to etasjer. Store, kompakte kvartaler gir fleksible og gode departementslokaler, med gode vilkår for samhandling i «strøket» som er lokalisert på bakkeplan og i etasjen over med god toveis kontakt med gate og plass. På Einar Gerhardsens plass gir Viksjøs paviljong og de nedtrappede fasadene en uhøytidelig plass. Vanninnslag og beplanting bidrar til vennlig representativitet.

Bygningene er utformet i et «Viksjøiansk» formspråk, både i relieffvirkning og betonguttrykk – noe som gir en helstøpt og monolittisk karakter. Det er dype vindusomramninger i et rektangulært høyreist format. Etasjehøye elementer med horisontalt forskalingsmønster og innfarget betong kan gi subtil fargeforskjell mellom blokkene. Elementene er skråskåret i topp og på én side og får på den måten noe av samme karakter som Høyblokken. Mot Møllergatas bygninger ligger *Adapt* tett på med sin kraftfulle fasade, som ikke harmonerer med murgårdenes sarte dimensjoner. En større avstand og et mer dempet fasadeuttrykk kunne vært ønskelig på dette partiet.

Mot Akersgata er situasjonen bevisst annerledes, med mer representative bygninger. Dette artikuleres ved at A-bygget får en annen og mer ekspressiv utforming enn kontorbygningene i øst. Sammen med Høyblokken og G-blokken skal A-bygget representere sin tid og være en tydelig og distinkt bygning i det nye anlegget. Bygget er illustrert åpent og transparent, og som i tillegg til å huse hovedinngangen til anlegget også inneholder en rekke utadvendte publikums- og fellesfunksjoner, inkludert kantine for representasjon i øverste etasje. Høyblokken, G-blokken og A-bygget vil fremstå som genuine arkitekturuttrykk for hver sin tid. Dette ser juryen som et riktig og spennende grep.

A-bygget plasseres og modelleres med mål om best mulig solforhold og åpenhet i parken. Fasaden er av glass med rammeverk av aluminiumprofiler. I spissen, ytterst mot plassen, er et inngangsrom med skrå bakvegg som strekker seg til helt til taket - dette gir en spektakulær hovedinngang til det nye regjeringskvartalet. I kombinasjon med den lave paviljongen i forkant blir dette et vakkert bygg som viser representativitet i både storslagen og nøktern form. Inngangspartiet står seg godt som vist i forslaget, samtidig som det har potensial for videre bearbeidelse. Ønsket er at A-bygget skal være en transparent bygning, særlig i den smale, spisse delen, slik at man fra plassen skal kunne se tvers gjennom og ane den grønne parken bak. Hvor transparent øvrige deler av det foreslåtte A-bygget blir anser juryen som mer usikkert – når møterom, auditorium og arbeidsplasser skal innpasses. Juryen vil antyde at i videre bearbeiding kan slike funksjoner med hell eksempelvis innpasses som elementer og bokser og være synlige, tydelige former fra utsiden. Dette kan bidra til åpenhet, innsyn og utsyn.

Adapt vender regjeringskvartalet mot Johan Nygaardsvolds plass og har gitt Johan Nygaardsvolds plass svært god og riktig oppmerksomhet i sitt forslag. Plassen er gjennomarbeidet og gitt et innhold som virker gjennomtenkt med fordelaktig funksjonalitet.

Bygg A bidrar etter juryens mening til en gunstig definert byromsmessig utforming av Johan Nygaardsvold plass. I *Adapts* forslag får bygg A et betydelig omfang av eksternt rettede funksjoner og aktivitet. Etter juryens oppfatning vil dette føre til at inngang A mot plassen blir regjeringskvartalets tydeligste hovedinngang. Dette mener juryen vil bidra til at regjeringsfunksjonene tilfører plassen – og dermed byen – liv.

22. juli senteret er lagt i Høyblokkens vestre paviljong. Foran senteret er det plassert en «senket hage» for kontemplasjon. Juryen verdsetter denne plasseringen av 22. juli-senteret; både måten det respektfullt er integrert i plassens utforming på og det faktum at publikum vil bidra til en mangfoldig aktivisering av Johan Nygaardsvolds plass. Enden av bassenget som vender mot Akersgata legger til rette for barnelek. Juryen mener at det stillferdige vil fungere sammen med begeistret vannlek. Juryen tror at avstanden er tilstrekkelig hensynsfull, og at og barns naturlige vannglede kan være et positivt innslag på plassen.

Lindealléen og plassgulvet er ytterligere eksempler på kvalitetene i *Adapts* håndtering av Johan Nygaardsvolds plass. Alléen er rammet inn som et møbel med mulighet for å sitte på kantene på langsidene. Elementet er et godt utgangspunkt for videre bearbeiding. Akersgata er markert med et eget mønster i belegget og fasaden på R5 blir i forslaget en del av Johan Nygaardsvolds plass – juryen vurderer dette som god tilpasning til omkringliggende bygg og by.

Regjeringsparken har i *Adapts* forslag fått en større romlighet ved at A-blokken ligger nært Høyblokken og bygningskroppen er skråskåret mot parken. Dette gir lys og luft til denne delen av parken. I den terrasserte del av parken, øverst mot Deichmann, er det foreslått en kafé som blir solfylt og får fin utsikt. Dette samspillet mellom park og bygninger er konkurransens beste.

Adapt foreslår et nøkternt påbygg på Viksjøs høyblokk som viderefører eksisterende arkitekturuttrykk gjennom vektlegging av de vertikale linjene i blokkens fasade, men i en lettere form i glass og aluminium. Formspråket har klare forbindelser til A-bygget og bringer disse bygningene tettere sammen.

Adapt vurderes å ha særdeles gode løsninger på kriteriet Arkitektur og kulturminner.

Snitt og fasader

Fra Akersgata

2. ØKONOMI OG GJENNOMFØRBARHET

Adapt vektlegger høy arealeffektivitet og er beskrevet med rasjonell hovedstruktur som innebærer store etasjeplan, rasjonelle bygningskropper, robust dekkekonstruksjon, modulære fasadeoppbygninger og strukturert teknisk forsyning. Plasstøpte bæresystemer gir fleksibilitet i forhold til senere ombygginger og glideforskalede kjernearealer skal sikre god fremdrift. Flatdekkesystemer skal være tidsbesparende og gi gevinst til fremføring av teknisk infrastruktur.

Adapt viser en gjennomtenkt besvarelse med vekt på fremtidsrettet industrialisert produksjon som skal sikre effektiv og rasjonell prosjekterings- og byggeprosess, kjente og velprøvde bygge- og produksjonsmetoder med standardisering og repetisjon i byggefasene. Når det gjelder LCC planlegges bygningsmassen med svært god tetthet og gode isolasjonsegenskaper – lavt varmebehov og energibesparende grep. Fasevis utbygging er vektlagt med funksjonelle logistikkløsninger, herunder inn- og uttransport og rampesystemer. Det legges vekt på ivaretakelse av byrom som kan skape byliv underveis i prosessen.

Adapt vurderes til å ligge innenfor maksimalkravet på entreprisekostnad tilsvarende 35.000 kr /m² BTA. Ved sammenligning med basisprosjektet og de øvrige konkurranseforslagene er *Adapt* vurdert til å være et av de mest økonomisk fordelaktige prosjektene. I denne vurderingen ligger det også til grunn hvilke usikkerheter som er av betydning for prosjektet videre.

Når det gjelder juryens vurdering av LCC vurderes *Adapt* å ha enkle tak å vedlikeholde, men skrånende fasade i bygg A vil være kostbar å vedlikeholde. Dype vindussmyg kan vanskeliggjøre renhold og medføre enkelte utfordringer, også med hensyn til passivhusstandard. Disse kan bearbeides videre. Prosjektet har en enkel parkløsning, som vurderes å være den mest kostnadsmessig gunstige når det gjelder utendørsarealer.

Adapt har konkurransens nest laveste bruttoareal, ca. 144.400 m² BTA. Det er innenfor arealrammen. Prosjektet har det nest laveste tallet for nettoareal nybygg, og synes dermed å kunne oppnå en effektiv arealutnyttels og en god brutto/nettofaktor. Alle delfunksjonene er vist.

Prosjektet følger programkravet om tilrettelegging for stegvis utbygging og alle fellesfunksjoner forutsettes innpasset i fase 1 av utviklingen. Store tekniske rom er plassert i U2 i felt B og E, og det er uklart om dette er for anlegg knyttet til kun fase 2. Juryen mener at dette er korrigerbart ved videre utvikling av prosjektet.

Det er identifisert to avvik til reguleringsplanen i *Adapt*.

1. Det er en arealoverskridelse i felt B, med ca. 2.170 m² BRA. Gesimshøyden overskrides marginalt med 0,8 m. Dette kan bearbeides uten at det går på bekostning av konsept og funksjonalitet og rangeringen av prosjektet som vinner. Det er eksempelvis reguleringsmessig mulig å innpasse mer areal i feltene C og D ved en videreføring av prosjektet. Et annet alternativ er å bebygge området som foreslås til lommepark, og som kan bebygges uten reguleringsendring.

2. I felt A er byggehøyden overskredet med ca 5 m i felt A1, og med 1,8 m i felt A2. Prosjektet har konkurransens høyeste A-bygg. Samlet areal i feltet ligger innenfor tillatt BRA på maks 17.600 m², ca. 1000 m² lavere. Utforming av den høye bygningen – med et smalere fotavtrykk enn det reguleringsplanen tillater, og med skråskjæring av volumet – gir mye både til den bakenforliggende parken og til plassrommet foran. Det er et tiltalende konseptuelt grep. Juryen finner at byggehøyden kan reduseres til tillatt høyde uten at konseptet går tapt.

Adapt har konkurransens desidert laveste byggehøyder i feltene C og D, med hhv ca. 10 og 15 meter lavere enn maksimal tillatt høyde. Juryen vurderer at det er mulig å innpasse noe mer areal i disse feltene dersom det ved senere avklaringer av utbyggingsbehov i felt A og B skulle vise seg nødvendig. Dette bidrar til god fleksibilitet i prosjektet.

Adapt vurderes å ha svært gode løsninger på kriteriet Økonomi og gjennomførbarhet.

Perspektiv fra Einar Gerhardsens plass med VIP og ansatteinnganger til bygg A, D og C

Snitt gjennom bygg A og D fra Akersgata til Youngstorget

Byrom og landskap. Utomhusplan fase 3

Sammenhengende bylandskap

Sekvenser av byrom

3. ÅPENHET OG BYLIV

Prosjektet er meget godt gjennomarbeidet, med mange gode intensjoner og med et sterkt formgrep. Forslagstiller har tatt stilling til både de overordnede linjene og detaljer innenfor planområdet. Dette gjør at forslaget fremstår som meget solid og realistisk når det gjelder valg av løsninger.

Forslagsstiller vektlegger at uterommene i *Adapt* samler regjeringskvartalet til et helhetlig område i byen og gir en bydel med identitet. Det er stort fokus på regjeringskvartalets påvirkning på bylandskapet. *Akersryggen* vil på nytt bli markert i bylandskapet ved etablering av det nye kvartalet.
De sentrale byrommene i regjeringskvartalet defineres av tre ulike rom – den sentrale plassen ved Johan Nygaardsvolds plass, Einar Gerhardsens plass og Regjeringsparken. I tillegg påpekes betydningen av Høyesteretts plass.

Johan Nygaardsvolds plass og Einar Gerhardsens plass ses i sammenheng i forslaget, og utgjør den sentrale delen av regjeringskvartalet med Høyblokken som midtpunkt. Plassene er utformet med et helhetlig plassgulv, hvor belegningen legges ut som et teppe fra Grubbegata til R5s fasade i Akersgata. Gateløpene utformes med samme materialpalett, men formatene på heller og gatestein vil være mindre enn på plassene. Dette gjør at gateløpene vil fremstå som et eget element og vil ikke inngå i plassen. De romlige kvalitetene er skapt ved bruk av kanter, forsenkninger og platåer for opphold.

Forslagstiller ønsker at Einar Gerhardsens plass skal fremstå som selve «navet» for de formelle funksjonene i regjeringskvartalet. Inngangene til de fleste departementene vender ut mot plassen. Det sentrale elementet på plassen er et vannspeil som organiserer kjøremønster, samtidig som det vil være et samlingssted i Grubbegata. Byrommet vil bli utformet med avstemte fasader og med høye første og andre etasje, hvor en ser inn på departementenes fellesfunksjoner. Dette bidrar til å tilgjengeliggjøre regjeringsfunksjonene for publikum, samtidig som de som oppholder seg på innsiden har kontakt med utsiden. Juryen mener dette grepet gir Grubbegata en åpenhet og positivitet som en ikke finner i noen av de andre prosjektene. Grepet er svært vellykket og tilfører Grubbegata fine dimensjoner. Plassens utforming anses å være særdeles berikende for Grubbegata. Byrommet er gitt en utforming som også innbyr til opphold og tilstedeværelse.

Johan Nygaardsvolds plass er romslig og fleksibel slik den er utformet i forslaget. Hovedinngangen er godt synlig og er lagt ut mot plassen. Byromselementer og terrengvariasjoner gir plassen variert romforløp og rominndeling. Plassen fremstår som delt i to av Lindealléen. Lindealléen er foreslått etablert som et platå med sittekant rundt det hele. Ønsket er at alléen fremstår som et møbel på plassen, og den vil være et av elementene i den indre perimetersikringen. Bruken av plassens elementer på denne måten anses å være meget vellykket.

På sørsiden av alléen etableres det et vannarrangement. Deler av dette er nedsenket og inngår som en del av indre perimetersikring. 22. juli-senteret er lagt til denne delen av parken. Den delen av plassen som vender inn mot A-bygget har en åpnere utforming og kan dermed være et fleksibelt areal for diverse arrangementer. Den indre perimetersikringen ser ut til å være godt og vellykket i integrert i plassens utforming.

Forslagsstiller ønsker at Regjeringsparken skal ha et åpent og lyst preg. Dette som et motstykke til alle de nye store bygningene som kommer rundt. Det åpne landskapet i front av Deichmanske bibliotek anses som parkens sentrale område. Vegetasjon som er foreslått i området er hovedsakelig løvtrær, som innramming av parken. Parken har kafépaviljong oppe ved krysset til Grubbegata og sittegrupper i parkrommet. Det klart definerte og ikke overmøblerte parkområdet er et meget godt grep for området. Det gir en avstemthet som passer sammen med de øvrige byrommene i prosjektet.

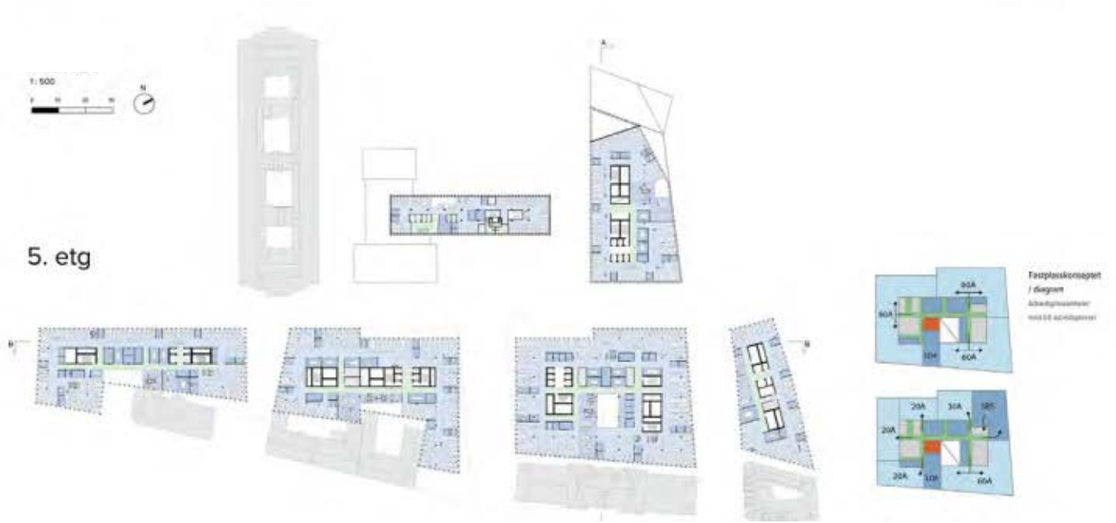
Overgangen mellom parkene og det høye og markante A-bygget er løst ved å etablere et stort amfi og en trappeløsning som vender ut mot Johan Nygaardsvolds plass. I tillegg er terrengforskjellen ned mot plassen løst som grønnkledde repos med murer.

Regjeringsparken

Einar Gerhardsens plass

Planer av typisk kontoretasje med arbeidsplasser

Parken fremstår med et funksjonelt og enkelt grep, hvor det å satse på åpenhet ser ut til å være et positivt grep for området. Juryen mener den store trappa og amfiet på vestsiden av A-bygget som strekker seg ned til Johan Nygaardsvolds plass er et godt grep for byrommene.

Regjeringsparken har i *Adapts* forslag fått en større romlighet. Parken er åpen med lys og luft takket være et godt modellert bygg på A-feltet. Dette samspillet mellom park og bygninger er konkurransens beste.

Adapt vurderes å ha særdeles gode løsninger på kriteriet Åpenhet og byliv.

4. ORGANISERING OG EFFEKTIVITET

Juryen mener vinnerprosjektet *Adapt* viser godt bearbeidede løsninger og på en svært god måte beskriver tydelige hovedgrep for å nå målet om ett samlet departementsfellesskap, samtidig som hvert departement skal fungere som egne enheter.

Adapt beskriver organisering og effektivitet enkelt og tydelig og viser en gjennomarbeidet organisering og plassering av fellesfunksjoner som møterom, kantine, samt for sentralt delte arbeidsplasser og publikumsfunksjoner. Disse er i hovedsak plassert på plan 1 og 2. Hovedinngangenes plassering er godt løst, og gir samhandlingsstrøket god kontakt til hovedinnganger samt personalinnganger på Einar Gerhardsens plass. Fellesfunksjonene ligger særdeles godt plassert ut mot samhandlingsstrøket.

A-bygget huser alle publikumsfunksjoner samt noen fellesarealer for departementene i 2.etasje. Representative møtearealer, serveringsareal og lounge har fått en god plassering i 10. etasje. Bygningens øvrige areal er disponert til standard kontorareal.

Juryen vil fremheve konseptet med blokk D, som i prosjektet beskrives som hjertet i det nye regjeringskvartalet, som et svært godt grep. Hovedkantinen er plassert i 2. etasje i svært god sammenheng med kommunikasjons- og vrimlearealer, samt sentralt delte arbeidsplasser. Dette vurderes å være en særdeles god løsning som vil gi gevinster i form av samhandling og variert bruk av arealer med tilliggende kantinearealer. Treningsfasilitetene er godt plassert i U1, med svært god og lett tilgjengelig adkomst til samhandlingsstrøket, kantinen og sykkelparkeringen.

Kantine 2 er svært gunstig plassert i C-blokken. Kursrom og møterom er plassert i andre etasje, sammen med brukerstøtte og dokumentasjonssenter. Det er en kaffebar i tilknytning til møterommene.

Adapt har store sammenhengende kontorarealer som gir svært god fleksibilitet og tilrettelegger for samhandling. Kontorarealene har varierende dybder og tilfredsstillende dagslysforhold. Løsningen er fleksibel og gir muligheter for etablering av gode arbeidsplasser som tilfredsstiller varierte behov. Statsrådseksjoner er godt plassert. Det er vist åpne rom mellom etasjene som med fordel kan gjøres større og bearbeides ytterligere.

Adapt vurderes å ha særdeles gode løsninger på kriteriet Organisering og effektivitet.

5. FLEKSIBILITET

Prosjektet tilfredsstiller kravene til fleksibilitet og generalitet. Brutto høyde i normaletasjer er 4 m, hvilket gir gode betingelser for fleksible tekniske anlegg. Materialbruk og trapping av fasader gir mulighet for annen utforming av volumer mot gateplan, dersom det skulle være ønskelig å innpasse et større eller mindre romprogram på felt C og D. Prosjektet har fellesarealer og arbeidsplassoner som kan tilrettelegges for ulik bruk og inndeling.

Adapt vurderes å ha særdeles gode løsninger på kriteriet Fleksibilitet.

Planer som viser fellesfunksjoner og samhandlingsstrøk, 2. og 3. etasje

6. MILJØ

Prosjektforslaget er i samsvar med miljøprogrammet.
Det er lagt opp til stort glass/vindusareal. Det kan bearbeides for å oppnå passivhusnivå. Dagslysberegninger er lagt ved og viser at kravet på 2 oppfylles. Løsningsforslaget er i tråd med reguleringen når det gjelder lokalklima. Skråskjæring og utforming av bygningen i felt A gir bedre solforhold og trolig også bedre vindforhold i parken. Blågrønnfaktor synes ut fra tegningene å bli høyere enn dagens og i tråd med miljøprogrammet.

Adapt vurderes å ha meget gode løsninger på kriteriet Miljø.

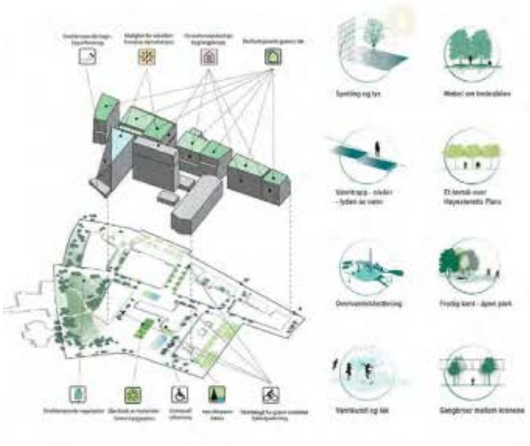
7. SIKKERHET

Adapt er blant de konkurransebidragene som er best gjennomarbeidet med hensyn til å møte sikkerhetskravene på en god måte. Det vises en god forståelse for temaet og for viktigheten av at sikkerheten integreres i totalløsningen på en naturlig måte. Alle absolutte sikkerhetskrav er tilfredsstillende løst.

Det forutsettes konstruksjonsprinsipper og materialer som gir god passiv sikkerhet, noe som ytterligere forsterkes ved bygningenes form. Store fotavtrykk gir sammen med dette en robusthet for optimalisering i prosjekteringen.

Statsrådsseksjoner er i hovedsak plassert på en god måte. Det er vist prinsipper for seksjonene som gir god fleksibilitet for senere eksakt plassering og utforming. Trygge evakueringsveier er godt løst. Øvrige særlig skjermingsverdige funksjoner er gitt sikre plasseringer i forhold til øvrige funksjoner og det åpne bylivet. I bygg A og bygg C er resepsjoner godt plassert i forhold til tilstøtende funksjoner og gir ønsket innbyrdes uavhengighet.

Det kan være nødvendig med en justering av fasade-/vindusløsninger som vil kunne påvirke fasadeuttrykket, men dette vurderes som greit løsbart. For A-bygget vil tilstrekkelig sikring av glassflater medføre noe økte kostnader.

Miljøskonsept: holistisk organisme

Utsnitt fasade

Interiørperspektiv fra bygg A med Picassos «Måken»

Prosjektet viser et indre perimeter som ivaretar sikrings-kravene gjennom mest mulig integrering i gate- og landskapselementene.

Adapt ivaretar samlet sett sikkerhetskravene på en god måte og vurderes å ha godt potensial for ytterligere styrking av dette i en videre prosjektering.

Adapt vurderes å ha svært gode løsninger på kriteriet Sikkerhet.

Minnested, 22. juli-senter og Picassos kunstverk.
22. juli-senter foreslås lagt i Høyblokkens vestre paviljong, mot Johan Nygaardsvolds plass. Andre løsninger kan tilpasses. Det er et fint utformet forslag som juryen anbefaler opprettholdt i prosjektet.

Picassos kunstverk Måken innarbeides i hovedinngangspartiet i A-bygget, Fiskerne knyttes til hovedinngangen i C-blokken mot Møllergata. Juryen bifaller plasseringen.

OPPSUMMERT

Juryen oppsummerer følgende kvaliteter ved prosjektet:

- Tydelig byplangrep
- Utforming av et distinkt bygg i felt A
- Nedtrapping av bygningsvolumene mot Grubbegata
- Godt samspill mellom det nye A-bygget, Høyblokken og G-blokken
- Høyblokkens østre paviljong er godt integrert i prosjektet.
- Lave byggehøyder langs *Akersryggen*
- Plasseringen av samhandlingsstrøket gir god kontakt mot gatenivå
- God plassering av fellesfunksjoner
- Byrommenes utforming, herunder løsning for indre perimetersikring på Johan Nygaardsvolds plass.
- Tidløs materialbruk
- Godt samspill mellom arkitektur og landskap

BEARBEIDING AV PROSJEKTET

- Forhold og avstand til bebyggelsen i Møllergata må vurderes
- Johan Nygaardsvolds plass og Einar Gerhardsens plass bør fremstå tydeligere som to forskjellige byrom, blant annet ved bearbeiding av belegget
- Tilrettelegging for at indre perimeter kan legges i posisjon som foreslått
- Større lysinnslipp, med lyssjakter i flere deler av kontorbyggene
- Bedre vertikal kontakt for samhandling i kontoretasjene
- Hensiktmessig innpassing av arealer for delfunksjonene «vakt og sikkerhet».

KONKLUSJON

Adapt har særdeles høye kvaliteter i sitt hovedgrep. Samspillet mellom bygninger og byrom er gode uten å være prangende eller påtrengende. Volumoppbyggingen mellom Grubbegata og Møllergata er enkel – og med vekt på et par viktige grep:

- Nedtrapping av bygningsvolumene mot Grubbegata slik at bygningene på en fin måte møter byens gulv.
- Nedskalering av volumene mot bebyggelsen i Møllergata og i fonden mot Youngstorget på en måte som ivaretar eksisterende kulturmiljø.

I kontrast til dette er bebyggelsen i felt A gitt en framskutt betydning ved en særegen utforming og materialbruk. Dette gir karakter til de omkringliggende byrom, og gir spesiell styrke til regjeringskvartelets hovedinngang. Dette mener juryen vil gjelde også dersom høyden på bygg A reduseres til å ligge innenfor reguleringsplanen.

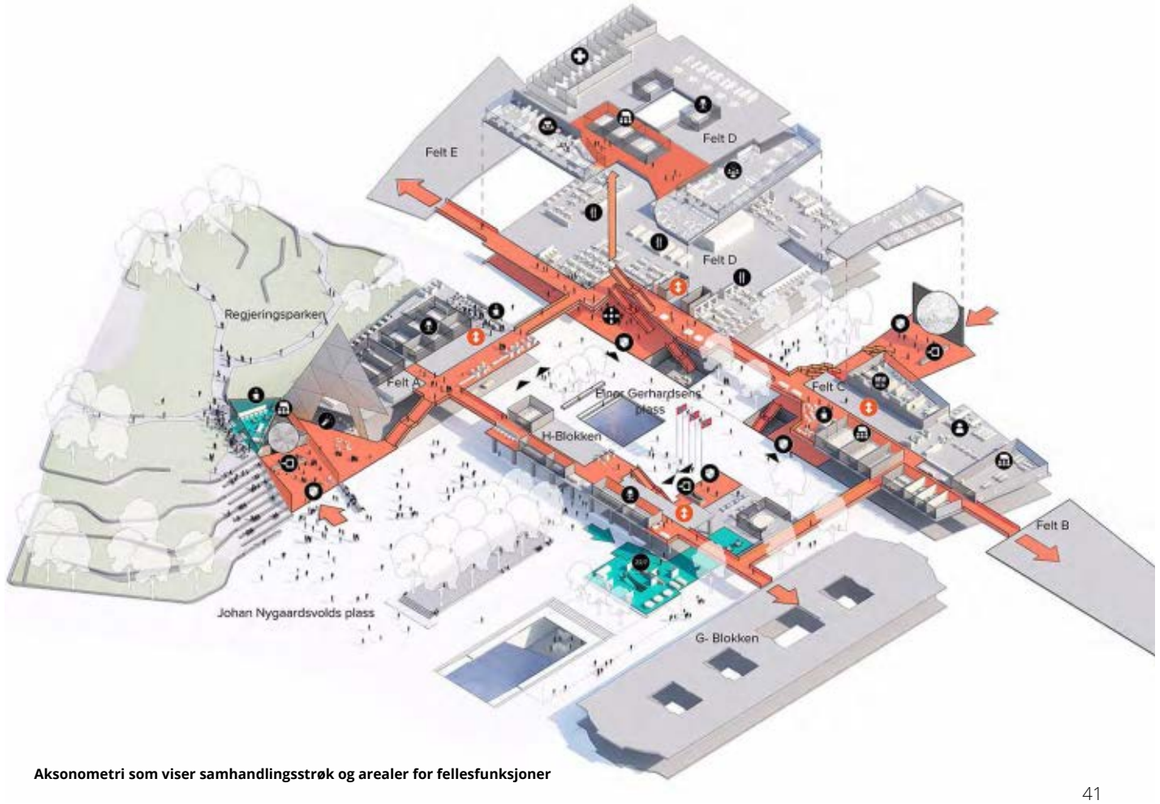
Konseptet er enkelt og sterkt, og tåler justeringer ved videre bearbeiding. Det er tilpasningsdyktig for eventuelle endrete programkrav. Juryen vurderer prosjektet å være en klar vinner.

Adapt fremstår som meget gunstig å gjennomføre; kostnadsmessig og i miljøløsningene. Samhandlingsstrøket gir god ute/inne-kontakt. Fellesfunksjonene er særdeles godt plassert og arbeidsplass-sonene gunstig utformet både for samhandling og effektiviteten i departements-fellesskapet. Konseptet er enkelt og sterkt, og tåler justeringer ved videre bearbeiding. Det er særdeles tilpasningsdyktig for eventuelle endrete programkrav.

Adapt rangeres som vinner nr. 1.

Perspektiv fra Johan Nygaardsvolds plass med bygg A i møtet med Regjeringsparken med VIP og ansatteinnganger til bygg A, D og C

Aksonometri som viser samhandlingsstrøk og arealer for fellesfunksjoner

Einar Gerhardsens plass, fugleperspektiv

VINNER NR. 2: LYSNING (1)

Lysning er kåret til vinner nr 2 i konkurransen.

Forfatter: G8+

LPO Arkitekter, A-Lab, Ratio Arkitekter, IARK, Gullik Gulliksen AS, Sweco, Norconsult, Dr. Techn. Olav Olsen as

Lysning har et helhetsgrep i sitt forslag som fremhever Høyblokken med et markant påbygg og gir Einar Gerhardsens plass en monumental utforming. Bygningsmassen har en svært god volumoppbygging. Det er introdusert en svært tiltalende løsning i form av et konstruktivt rammeverk som gir et særegent samspill mellom bygningenes nedre plan og gaterommet.
Lysning har enkle og tydelige kvaliteter som gjør prosjektet unikt, og som tilsier at det er ett av konkurranses to beste forslag.

KONSEPT

Lysning har et helhetlig arkitektonisk konsept der Einar Gerhardsens plass er det sentrale element. De nye regjeringsbygningene danner sammen med Høyblokken og G-blokken en bestemt og sterk ramme rundt plassen, som har fått et formelt og høytidelig arkitektonisk uttrykk i både fasade og gulv. Plassen er regjeringskvartalets hjerte. Plassgulvet artikuleres med et ornamentert dekke og vannspeil langs fasadene. Østre paviljong er fjernet og plassens rektangulære form blir tydelig. Dette indre offentlige rommet organiserer departementsfellesskapets samhandlingsstrøk, logistikk og aktivitet.

Snitt vest-øst Akersgata – Møllergata 19

Regjeringskvartalet fra øst

Samhandlingstrøket, Einar Gerhardsens plass

1. ARKITEKTUR OG KULTURMINNER

De nye regjeringsbygningene er utformet med et felles fasadeuttrykk. Fasadene er et rammeverk av lys betong. Bakenforliggende fasade underdeles med vertikale formater av glass og tette felt kledd med norsk naturstein i ulike nyanser. Bygningene har store fotavtrykk og er ønsket så lave som mulig i forhold til Høyblokken, som med sin høyde og utforming dominerer det nye regjeringskvartalet.

Mot Møllergata har *Lysning* lagt B-, C-, D- og E-byggene i en viss avstand fra de eldre bygningenes utstikkende bakgårder. Dette virker som heldig løsning. På felt D bak Møllergata 19 vises et bygg som et rolig bakteppe. Bygget er trukket noe tilbake fra Møllergata 19 og har utskårne lysgårder som gir bygningen ekstra letthet. Dette fremstår som heldige grep, både mot Møllergata 19 og Youngstorget.

Lysning har tre tydelig definerte byrom med ulike identiteter. Einar Gerhardsen plass er et indre byrom og utgjør kjernen i anlegget. Johan Nygaardsvolds plass er møblert med trær, to mindre vannspeil og et større antall benker som også skal fungere som indre perimetersikring mot Akersgata. Det er lagt et nytt gulv over hele plassen, der også Akersgata inngår. Plassens identitet og funksjon kunne gjerne vært tydeligere i forslaget. Mellom A-feltet og Deichmanske bibliotek ligger Regjeringsparken med en egen plass foran biblioteket og kafé tilknyttet bygg A.

Mot Johan Nygaardsvolds plass (på A-feltet) har *Lysning* valgt å legge et bygg med tilsvarende arkitektur og størrelse som de øvrige byggene. Dette gir god helhet, men samtidig virker A-bygget anonymt og hverdagslig sammen med Høyblokken og G-blokkas markante arkitektur. A-bygget er beskåret mot nordvest for å åpne opp for lys og sikt mot parken i bakkant.

Lysning har utformet et rammeverk med rikere arkitektonisk detaljering for de to nederste etasjene. Den fleksible «veven» fanger opp den overliggende fasadestrukturen og strekker seg fra inngang A på Johan Nygaardsvolds plass til inngang B i Møllergata. På Einar Gerhardsens plass åpner dermed fasadekonseptets generelle raster seg og varieres i møtet med bakken, samt i broforbindelsene mellom byggene. Dette bidrar til å understreke plassrommets karakter og gir mønsteret til belegget på plassen. Rammeverket understreker også det bakenforliggende samhandlingsstrøket og gir dette sterk identitet. Dette spennende grepet kan gi verdifulle arkitektoniske bidrag til den ellers litt formelle bygningsstrukturen. Det gir innsyn og utsyn til gaterom og plasser og har betydning for åpenhet og byliv i kvartalet.

I *Lysning* er de nye toppetasjene på Høyblokken fremhevet på en spektakulær og ekspressiv måte - en rytmisk faset glassfasade - nærmest som en krone. Formspråket har slektskap til rammeverket på Einar Gerhardsens plass og gir forslaget et spenn fra gateplan til gesims, samtidig som regjeringskvartalet fremheves i bybildet.

Symbolverdien som rammeverket langs bakkeplan og på toppen av Høyblokken utstråler kan diskuteres. Tilsvarende gjelder for Høyblokkens posisjon i kvartalet og bybildet generelt – gitt av høyden i forhold til den øvrige bebyggelsen i prosjektet og toppbyggets utforming. Ornamentikken gir uklare assosiasjoner. Spesielt ved inngangene har rammeverket fått en overdreven karakter, og kan med fordel forenkles.

Lysning vurderes å ha gode løsninger på kriteriet Arkitektur og kulturminner.

2. ØKONOMI OG GJENNOMFØRBARHET

Lysning presenterer løsninger med gjennomgående samme fasadeprinsipp og hovedmaterialer. Et raster av lys betong som rammeverk kler alle bygningene. Enkeltbygningene skal kles med ulike norske bergarter. Det er lagt vekt på bruk av velprøvde prinsipper og løsninger, små spenn, plasstøpt betong og søylegrid. Det er vektlagt robuste materialer og generaliserte løsninger som skal gi kort byggetid med lave kostnader. Løsningenes konstruktive grid og modulbaserte fasader gjentas i alle bygninger med små variasjoner. Slakkarmerte dekker tilrettelegger for fleksibilitet og ombygging. Det tilrettelegges for lave LCC kostnader og lave investeringskostnader gjennom valg av materialer med lang levetid og egenskaper som sikrer effektiv drift og lavest mulig vedlikehold og renhold over tid. Godt inneklima med lavt energibehov skal sikres for kontor- og samhandlingsarealer med behovsstyrte tekniske anlegg, passivhusstandard på bygningskropp og utvendig solavskjerming.

Bygningene er basert på samme byggesystem, og elementer fra ett bygg gjentas i de andre. Prisfokus, «beste pris», gjennom enkelt byggesystem skal gi lave kostnader. Fleksibilitet i konstruksjonsgrid skal muliggjøre lave priser i markedet, og gjentakelseseffekten skal gi mulighet for standardisert og effektiv produksjon. Når det gjelder LCC er det vektlagt løsninger som kan driftes og vedlikeholdes på en god økonomisk måte, ved lavt energiforbruk og miljøriktige produktvalg.

Lysning vurderes til å ligge innenfor maksimalkravet på entreprisekostnad tilsvarende 35.000 kr /m2 BTA. Ved sammenligning med basisprosjektet og de øvrige konkurranseforslagene er *Lysning* vurdert til å være det mest økonomisk fordelaktige prosjektet. Dette kan blant annet forklares med best gjentagelseseffekt. I denne vurderingen ligger det også til grunn hvilke usikkerheter som er av betydning for prosjektet videre. Utvikling og optimalisering av løsning, usikkerhet knyttet til krevende gjennomføringsfase og sikkerhetsutfordringer er de viktigste usikkerhetsdriverne i prosjektet på dette stadium.

Når det gjelder juryens vurdering av LCC-kostnadene vurderes *Lysning* å være det aller gunstigste prosjektet, som vurderes å ha normale FDVU – kostnader, med unntak av noe krevende drift av vannspeil og med overlys ned til kjelleretasjen. Det anses som krevende å tilfredsstille krav til passivhusstandard, og dette vil kreve videre bearbeiding i prosjektet.

Lysning har konkurransens laveste bruttoareal (ca 141.600 m^2) og ligger godt under rammen på 146.000 m^2 BTA. Prosjektet har også det laveste tallet for samlet nettoareal, og synes å kunne oppnå en effektiv arealutnyttelse og en god brutto/nettofaktor.

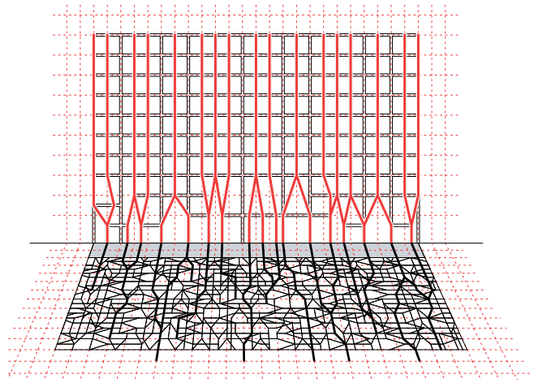
Det er lagt til rette for fasedelt utbygging der ibruktakelse kan skje uavhengig av øvrige byggs ferdigstillelse i regjeringskvartalet. Juryen vurderer dette forhold som sannsynliggjort og gjennomførbart.

Lysning etterlever reguleringsplanen med få avvik, og avvikene lar seg bearbeide i prosjektet og endrer ikke rangeringen av prosjektet. De vurderes å være av liten betydning og vil lett kunne finne sin løsning i eventuelle senere prosjektfaser. Juryen vurderer at riving av østre paviljong (byggefelt H2) i dette prosjektet kan gi styrke til Einar Gerhardsens plass og vurderes ikke som et avvik fra reguleringsplanen. Juryen mener at plassen vil opprettholde sin karakter også om paviljongen beholdes, og det anbefales å undersøke om den bør beholdes som et positivt bidrag til nedskalering av omkringliggende bebyggelse mot gateplanet ved en eventuell videreføring. Mindre høydeavvik i felt B er marginale, særlig sett i lys av at reguleringsplanen åpner for flere mulige svar her.

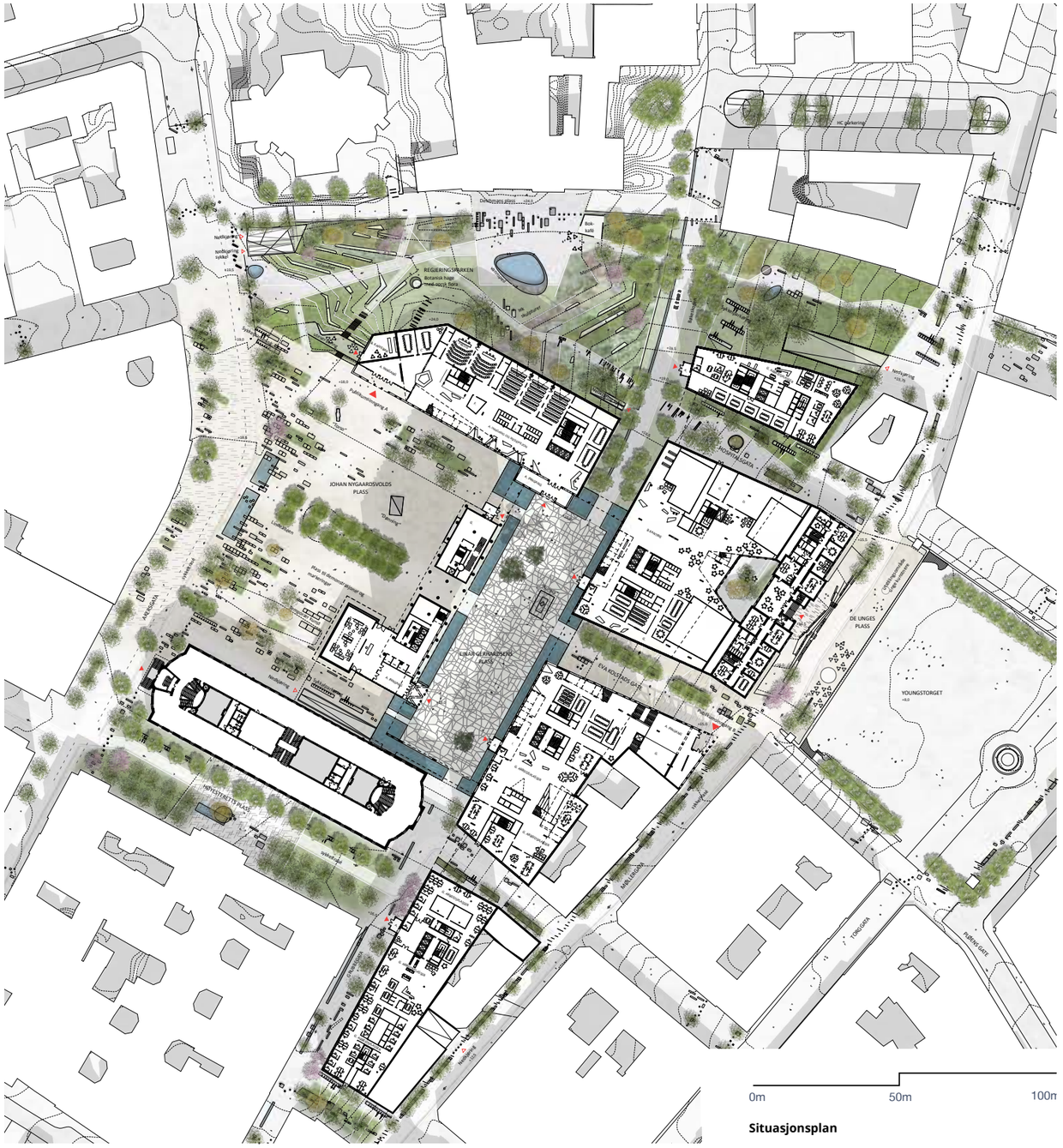
I prosjektet er byggehøyder i feltene C1 og D1 nesten 10 m lavere enn maks. tillatt byggehøyde. Juryen finner dette tiltalende, og prosjektet viser et av konkurransens beste volum- og bygningsuttrykk mot Youngstorget.

Funksjoner er lokalisert og dimensjonert i samsvar med krav i byggeprogrammet. Ingen funksjoner mangler på delfunksjonsnivå. Areal avsatt for driftsfunksjoner og generelle tekniske rom ligger en del under det som er programmert, men er likevel blant de tre prosjektene som har det høyeste areal for disse funksjonene.

Lysning vurderes å ha svært gode løsninger på kriteriet Økonomi og gjennomførbarhet.

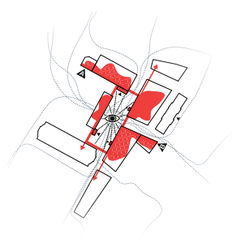
Prinsipp for fasadegrid mot bakkeplanet

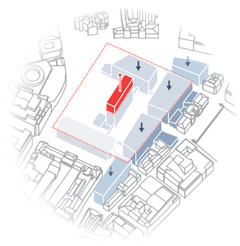
Situasjonsplan

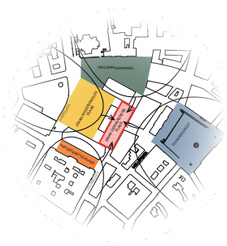
Ringen

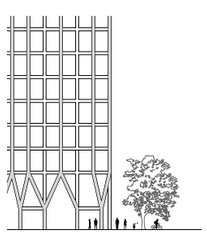
Samhandling og adkomst

Høyder og volum

Byrom og byliv

Fokus på bakkeplan

Byrom

3. ÅPENHET OG BYLIV

Lysning deler regjeringskvartalet i tre tydelige byrom; Einar Gerhardsens plass, Johan Nygaardsvolds plass, og Regjeringsparken. Forslaget vektlegger også byrommene «De unges plass» (foran Møllergata 19) og Høyesteretts plass. Prosjektet definerer Einar Gerhardsens plass som sentrum (hjertet) i kvartalet. Prosjektet har en klar ambisjon om at uteområdene i regjeringskvartalet skal benytte kunst som viktige elementer.

Einar Gerhardsens plass er gitt en meget sterk rektangulær form hvor hovedgrepet er et markant dekke på bakken. Plassen er gitt en innramming langs fasaden ved bruk av vannspeil. Den østre paviljongen er revet. Dette fører til at plassen blir større og den rektangulære formen blir forsterket.
Det er ikke vist vesentlig bruk av vegetasjon på plassen, men det er i beskrivelsen sagt at den skal romme både vegetasjon og kunst. Dette bidrar til å gi plassen verdighet og ro.

Samhandlingsstrøket er synlig fra plassen og er gitt en egen identitet i fasaden. Dette bidrar til å tilgjengeliggjøre departementsfunksjonene for publikum, samtidig som de som oppholder seg på innsiden har kontakt med utsiden. Personalinngangene til bygningene i felt C og D ligger på Einar Gerhardsens plass, som i prosjektet er definert til «å representere møtet mellom intern funksjon og offentlig rom». Dette anser juryen som en kvalitet for plassen. Ved representasjon vil plassrommet gi en stram, formell ramme, som signaliserer tyngde og formalitet. Plassen er et gjennomgangsrom med opplevelse og et representasjonsområde for regjeringskvartalet, ikke primært et sted for opphold. *Lysnings* løsning vurderes derfor som svakere enn løsningen i *Adapt*, som bedre kombinerer det formelle med det inviterende. Juryen mener likevel dette er et godt grep som samsvarer med den arkitektoniske utformingen.

Johan Nygaardsvolds plass opprettholdes som det åpne byrommet mot vest. Plassen skal være det aktive stedet for besøkende og for ansatte i regjeringskvartalet og for byen. Belegget er foreslått lagt i et ortogonalt mønster i stein. Elementer som vannspeil, byromsmøbler, felter av vegetasjon og perimetersikring er innarbeidet i dekket. Belegget fortsetter ut i Akersgata slik at det blir et sammenhengende dekke mellom Høyblokken og R5. Byrommet er delt i to av Lindealléen. Området mellom bygget på felt A, med hovedinngang A, og Lindealléen er et åpent rom med sitteplasser, vannspeil og noe vegetasjon ute på plassen. Arealet syd for Lindealléen er tilrettelagt for bevegelse og opplevelse, og er blant annet foreslått til temporær kunst. Denne delen av plassen er også tenkt for demonstrasjoner og markeringer.

Utforming av plassen viser god materialforståelse og en sterk intensjon om tilrettelegging for bruk som vitaliserer og aktiviserer byrommet på en positiv måte. Forslaget om at plassen benyttes til temporære utstillinger og formidling av tidsaktuelle tema er godt. Det foreslås også at vestre paviljong integreres i plassen og åpnes opp for publikum som utstillingslokale.

Regjeringsparken er i forslaget vist som en frodig, grønn park. Målet er å opparbeide en park med gode oppholdssoner og naturopplevelser, og med god øst-vest forbindelse. Prosjektet vektlegger arealet foran Deichmanske bibliotek. Her foreslås etablert et vannspeil som også fungerer som fordrøyningsbasseng og en kafé. Kunsten i parken er formet som aktivitetselementer for barn og voksne. Overgangen mellom Johan Nygaardsvolds plass og parken er utformet med trapp og reposer med en uteservering i tilknytning til A-bygget

Parken er fint løst med mye vegetasjon og med mange funksjoner. Forslagstiller har en bevisst holdning til at uterommet skal være sted med gode oppholdssoner og naturopplevelser. Det foreslås at parken fylles med kunst i form av skulpturer som inviterer til lek og fysisk aktivitet for både barn og voksne. Det kan gi parken kvalitet og et levende innhold. Juryen mener at området i overgangen mellom Johan Nygaardsvolds plass og regjeringsparken også bør tilrettelegges for aktiviteter og at de to byrommene knyttes bedre til hverandre.

A-byggets form og plassering opp mot parken virker noe bastant. Juryen tror byggets vegg mot parken vil fremstå som lang og markant. Den skråstilte veggen er trolig for lite tilbaketrukket til å oppnå positiv effekt på opplevelsen av bygget i parken.

«De unges plass» foreslås etablert foran 22. juli-senteret, som er lagt til Møllergata 19. Denne plasseringen gir mulighet til å vitalisere en forplass som i dag er relativt lite brukt. Juryen mener det er riktig å vitalisere denne plassen som en del av det nye regjeringskvartalet, men tar ikke stilling til om 22.juli senteret bør flyttes hit.

Lysning vurderes å ha gode løsninger på kriteriet Åpenhet og byrom.

Samhandlingsstrøket

Kontorplan

4. ORGANISERING OG EFFEKTIVITET
Juryen mener *Lysnings* plantegninger viser gjennomarbeidede og gode løsninger, med en god og helhetlig forståelse for departementenes behov. Prosjektet viser godt gjennomarbeidede hovedgrep for å oppnå målet om ett samlet departementsfellesskap, samtidig som hvert departement skal fungere som egne enheter.

Samhandlingsstrøket på plan 2 har god kontakt til hovedinnganger og personalinnganger på Einar Gerhardsens plass. Juryen vurderer videre at forslaget beskriver en god organisering og plassering av fellesfunksjoner, men mener det er noen forhold som bør bearbeides, herunder plassering av treningsfasiliteter, samt samhandlingsstrøkets integrering til fellesfunksjoner. A-blokken huser alle publikumsfunksjoner samt noen fellesarealer for departementene i 1-3. etasje.

Hovedkantine er gunstig lokalisert i 1.etasje i D-blokk, og kantine 2 i 1.etasje i C-blokk. Hovedkantinen blir noe adskilt fra kommunikasjonsarealer, noe juryen mener burde vært mer åpent slik at kantinearealet blir bedre integrert med samhandlingsområdet. Kantine 2 har en god plassering i sammenheng med Allmenningen i C-blokken. Det representative serveringsarealet med tilliggende møterom og kommunikasjonsareal er godt plassert i D-blokkens 10. etasje. En stor kaffebar er plassert i tilknytning til hovedkantinen, en annen i de representative møterommene i Høyblokken. Treningsfasiliteter og idrettshall er ikke direkte knyttet til samhandlingsstrøket, og juryen anbefaler at dette bearbeides.

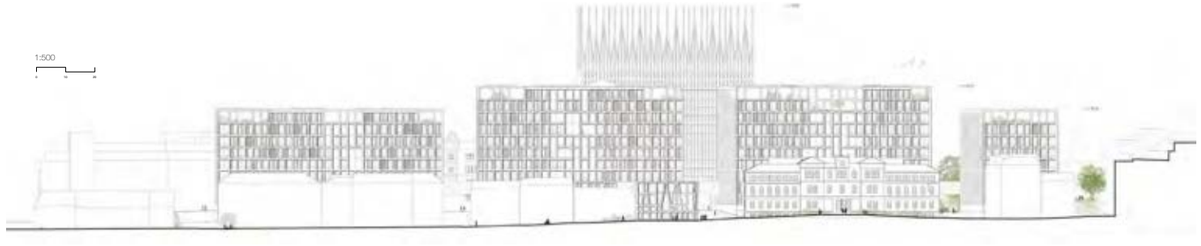
Kontorarealene i *Lysning* har store, sammenhengende gulvflater med varierende dybder og gode dagslysforhold. Løsningen gir svært gode muligheter for etablering av gode arbeidsplasser som tilfredsstiller varierte behov. Store etasjer er knyttet sammen med interne trapper over tre plan i kombinasjon med sosiale soner. Juryen mener denne løsningen gir kvaliteter til arbeidsplassene, god fleksibilitet og legger til rette for trivsel og samhandling.

Statsrådseksjoner er godt plassert og er utformet slik at de kan brukes som ordinære kontorarealer ved behov.

Lysning vurderes å ha svært gode løsninger på kriteriet Organisering og effektivitet.

5. FLEKSIBILITET
Prosjektet tilfredsstiller på en meget god måte kravene til fleksibilitet og generalitet, som beskrevet foran. Kontorarealene er fleksible når det gjelder inndeling, variasjon i bruk, endringer i arbeidsformer, samt antall ansatte i departementene. For å ivareta fleksibilitet er tekniske anlegg løst med ett konsept for kontorarealer og ett for samhandlingsarealer. Brutto høyde i normaletasjer er 4 m, hvilket gir realisme for fleksible anlegg.

Lysning vurderes å ha meget gode løsninger på kriteriet Fleksibilitet.

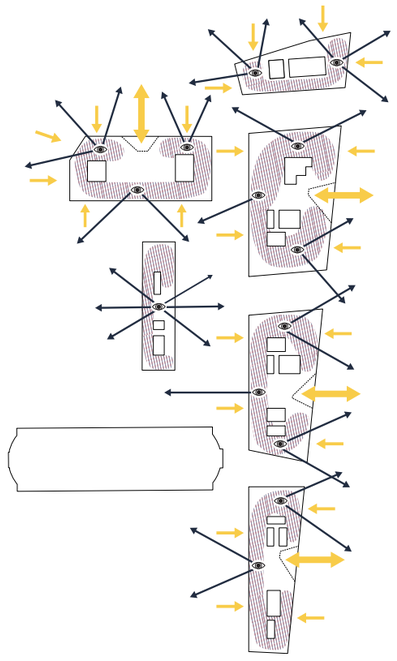

Oppriss Møllergata

6. MILJØ
Forslaget er trolig i samsvar med miljøprogrammet. Konklusjonen er usikker grunnet generelle beskrivelser. Kompakte former legger til rette for lite varmetap. Passivhusnivå kan oppnås. Dype bygninger er en utfordring for dagslys, men lokalisering av arbeidsplassene indikerer at løsningene ser ut til å være i samsvar med miljøprogrammet. Tegninger og beskrivelser indikerer at utforming for godt lokalklima er i tråd med reguleringen. Skråskjæring av A-bygget gir gunstige solforhold i parken. Det er mer usikkerhet knyttet til vindforholdene når det gjelder byggets utforming.
Det synes som om blågrønn faktor blir høy sammenlignet med dagens nivå og omlag på nivå med det som er skissert i reguleringsplanforslaget.

Lysning vurderes å ha gode løsninger på kriteriet Miljø.

Arbeidsplasser – dagslys og utsikt

7. SIKKERHET
Lysning er blant de forslagene som er mest gjennomarbeidet med tanke på sikkerhet. Forslagstiller beskriver en helhetlig tilnærming og forståelse for temaet. Det er gitt en god beskrivelse av hvordan alle absolutte sikkerhetskrav er tilfredsstillende løst.

Det er valgt konstruksjonsmåter og materialer som er gode svar på sikkerhetskravene. Disse valgene gir sammen med bygningenes store fotavtrykk robusthet for tilpasning i senere prosjektering.

Særlig skjermingsverdige funksjoner, inklusive statsrådseksjoner, er gitt sikre plasseringer i forhold til øvrige funksjoner og det åpne bylivet. Trygge evakueringsveier er tilfredsstillende løst. Resepsjoner i bygg A og bygg C er godt plassert i forhold til tilstøtende funksjoner og gir den ønskede innbyrdes uavhengighet.

Det vil trolig være nødvendig med justering av konstruksjoner i mindre deler av bygningene. Det vurderes som løsbart, men gir noe ekstra kostnad. Forslaget viser et indre perimeter som ivaretar kravene, samt et supplerende perimeter i kjernen av området som kan være et fornuftig supplement.

Lysning framstår samlet sett som et forslag som ivaretar sikkerhetskrav på en god måte og som har en iboende robusthet for bearbeiding og optimalisering i videre prosjektering.

Lysning vurderes å ha svært gode løsninger på kriteriet Sikkerhet.

Minnested, 22. juli-senter og Picassos kunstverk.
Minnesmerke for 22. juli foreslås plassert i Regjeringsparken.

22. juli-senteret foreslås plassert i Møllergata 19 sammen med et ungdomslokale for meningsutveksling. Her legges ingen departementsfunksjoner. Forfatteren argumenterer aktivt for løsningen, og det er vist en tiltalende utforming. *Lysnings* konsept vurderes å ikke være avhenging av denne lokaliseringen og kan tilpasses andre løsninger for lokalisering av minnested og senter. Det pekes på alternativer i beskrivelsen.

Picassos kunstverk Fiskerne integreres på nytt i A-byggets gavlvegg mot Akersgata. Måken får ny plassering som vertikalt fondmotiv inne i den nye hovedinngangen i samme bygg.
Det er gode og gjennomførbare forslag.

Einar Gerhardsens plass, det sentrale byrommet

OPPSUMMERT

Juryen oppsummerer følgende kvaliteter ved prosjektet:

- Godt arkitekturuttrykk mot Youngstorget
- Mange fine trekk ved Einar Gerhardsens plass som hjertet og navet i regjeringskvartalet
- To sammenhengende etasjer nede på gateplan som er godt løst og samhandler fint med gaterommet
- Tilbaketrekking fra Møllergata gir luft rundt den eldre bebyggelsen
- Gode og overbevisende løsninger for kontorarealene, som er fleksible og effektive

BEARBEIDING AV PROSJEKTET

Ved eventuell videreføring av prosjektet anbefales bearbeiding på følgende hovedområder:

- Dempe og avklare hva slags signaler påbygget på Høyblokken bør gi
- A-bygget er for dominerende mot Regjeringsparken og bør modelleres bedre
- Utforming av rammeverket rundt Einar Gerhardsens plass og inngangene bør vurderes
- Utforming og omfang av vannbassenger langs bygningene på Einar Gerhardsens plass bør vurderes nærmere også i et driftsperspektiv
- Bedre artikulering i utforming av Johan Nygaardsvolds plass
- Omdisponering av funksjoner i Møllergata 19 dersom beslutning om lokalisering av 22. juli-senteret tilsier dette
- Treningsfasilitetene bør sees i sammenheng med samhandlingsstrøket

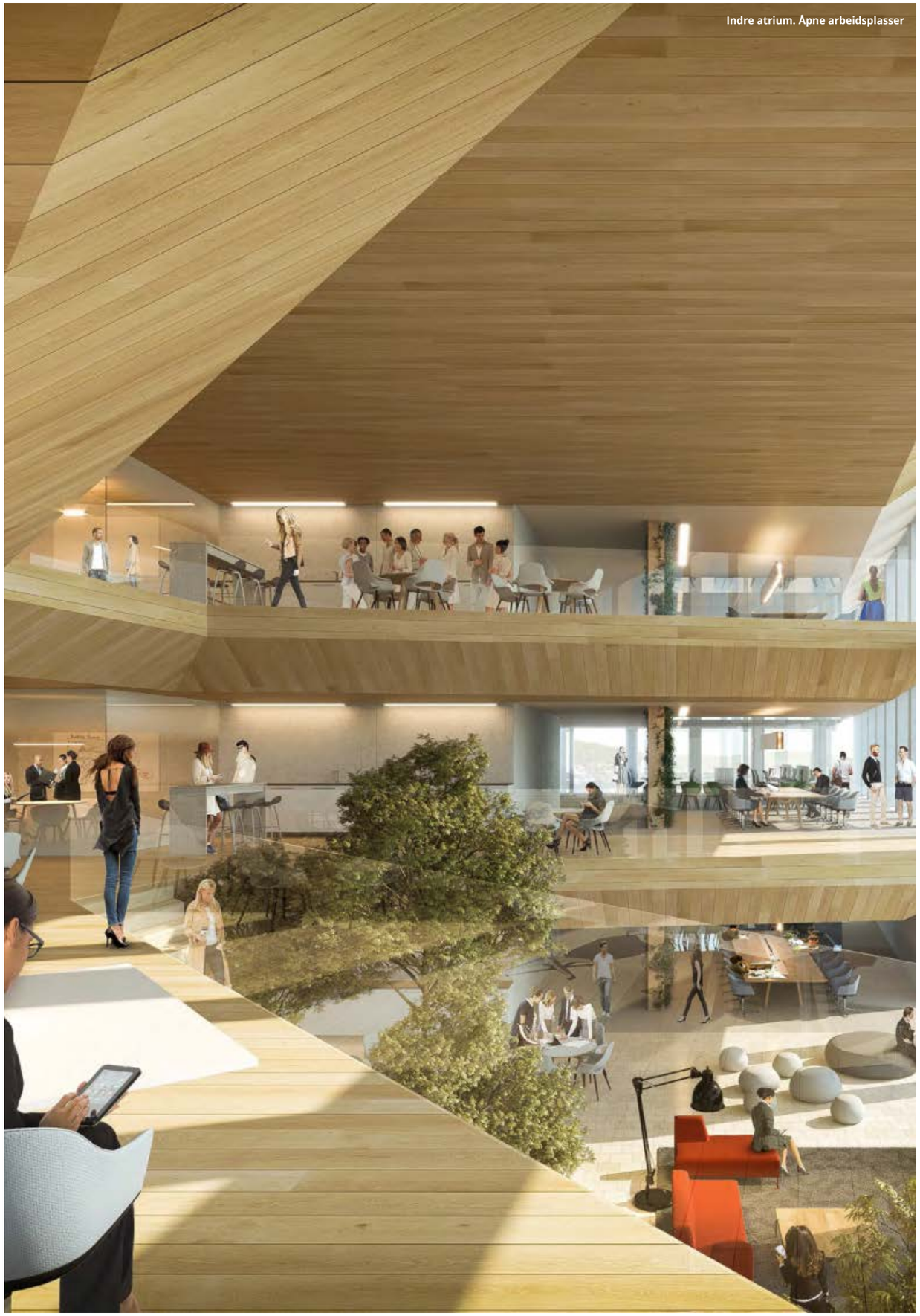
KONKLUSJON

Prosjektet *Lysning* har kvaliteter som gjør at juryen vurderer det til å være konkurransens nest beste. Juryen vil særlig framheve kvaliteten i utformingen av Einar Gerhardsens plass, og den sterke viljen til å knytte sammen gate- og plassrom med de nedre etasjene i bebyggelsen. Prosjektet har også sterke kvaliteter i planløsningene, både ved god lokalisering av fellesfunksjoner og ved velfungerende plan-prinsipper for arbeidsplassarealene. *Lysning* er det prosjektet som kommer best ut når det gjelder arealeffektivitet.

Juryen finner imidlertid at utforming og plassering av bebyggelsen i felt A har en for anonym karakter sammenliknet med *Adapt*. Utforming av A-bygget som et kontorbygg lik bebyggelsen i øvrige kvartaler er forfatterens bevisste valg. Juryen mener det nye regjeringskvartalet vil ha fordel av at det her utformes bygg og byrom som gjør hoved-adkomsten enda mer tydelig markant og unik.

Lysning kommer svært gunstig ut når det gjelder økonomi og gjennomføring. Miljøløsningene er gode.

Lysning rangeres som vinner nr. 2.

Indre atrium. Åpne arbeidsplasser

Illustrasjon fra Regjeringsparken

Perspektiv mot øst: Regjeringsparken, nytt bygg A og bebyggelsen langs Grubbegata bak

SEKVENSER (2)

– ikke rangert

Forfatter: R25

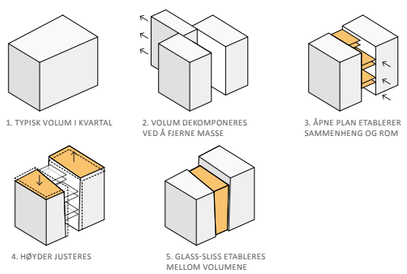
Dyrvik Arkitekter, Narud Stokke Wiig AS, L2 Arkitekter, Østengen & Bergo AS, Landskapsfabrikken, Insenti, Høyer Finseth, Haug og Blom-Bakke AS, Unionconsult, Deltatek, Malnes og Endresen AS

Prosjektmaterialet er fyldig og godt.
Det er tydelig redegjort for intensjoner
og løsningsforslag.

KONSEPT

Sekvenser illustrerer et hovedkonsept der det etableres et sammenhengende parkdrag fra Trefoldighetskirken og Deichmanske bibliotek ned gjennom hele regjeringskvartalet. Det er en målsetting å dekomponere det store byggevolumet i regjeringskvartalet slik at den nye bebyggelsen tilpasses i byens skala i dette grønne draget.

Konseptskisser

1. ARKITEKTUR OG KULTURMINNER

Konseptet underbygges ved at A-bygget utformes som et lavt paviljongbygg med grønn park på taket slik at den parkmessige sammenhengen kan videreføres over Johan Nygaardsvolds plass og slik at bygget ikke skaper negative skyggevirkninger på grøntarealene.

Perimetersikring er integrert i den parkmessige avgrensningen på en diskret måte i form av kanter med møblering, skrånende landskapsformer og forhager.

Alle kontorbygninger er lokalisert langs Grubbegata der syv volumer med ulike høyder er satt sammen til fire bygg ved hjelp av mellomliggende glass-slisser. Glass-slissene deler visuelt den store bygningsmassen og reduserer opplevelsen av totalvolumet, skaper en spennende silhuett og styrker en visuell sammenheng i øst-vest retning. I glass-slissene, også kalt «Juvene», er fellesfunksjoner lokalisert og arealene har dobbelthøye rom og skrå vegger for å slippe mest mulig dagslys inn i de nederste etasjene. Kontorbygningene varierer fra 7-13 etasjer der de laveste plasseres mot eksisterende bygg og sikrer at Høyblokken blir det mest fremtredende og synlige bygget. Påbygget på Høyblokken er utformet i slektskap med eksisterende uttrykk, men allikevel poengtert som noe nytt ved et markert skift i fasadelivet.

Juryen finner tiltalende trekk ved konseptet fordi det uttrykker liv og variasjon i volumuttrykket. Det synes dog noe usikkert om glasslissene vil gi den ønskete transparens som dette kanskje fordrer. Juryen er også skeptisk til vektleggingen av blågrønn park på den sterke måten det er gjort i *Sekvenser*. Det formelle og representative uttrykket som regjeringskvartalet har behov for er nesten fraværende i prosjektet.

2. ØKONOMI OG GJENNOMFØRBARHET

Sekvenser vurderes å ligge på et betydelig høyere kostnadsnivå enn basisprosjektet. Det vurderes å være spesielt utfordrende på grunn av fasadene, med mye glass og doble glassløsninger, samt åpne «gitterelementer» innvendig. Det kan være vanskelig å tilfredsstille krav til passivhusstandard.

Prosjektforslaget har konkurransens høyeste bruttoareal. Bruttoarealet overskrider rammen på 146.000 m^2 BTA som er satt i konkurransegrunnlaget. Dette forhold er kostnadsdrivende. Stegvis utbygging er gjennomførbart i tråd med de rammer som er satt.

Prosjektet følger i hovedsak reguleringsplanens struktur. Det er små overskridelser av arealrammer i felt B og D. I tillegg er det overskridelse av byggehøydene i fire felt, med det største avviket i felt A2 med ca. 2,6 m. Øvrige er marginale. Ingen avvik vurderes å være kritiske.

Byggeprogrammet er i hovedsak oppfylt. Arealer for vakt og sikkerhet, samt for driftsfunksjoner og generelle tekniske rom er underdimensjonert. Prosjektforslaget har konkurransens nest laveste nettoareal. Sett i lys av det høye bruttoarealet kan dette indikere mindre arealeffektive løsninger.

3. ÅPENHET OG BYLIV

Det er lagt vekt på frodighet og blågrønne kvaliteter som bærende element i konseptet for uteområdene. Grepet med parkområde på taket på inngangsbygget i felt A gjør at de grønne arealene i prosjektet blir store og markante. Det foreslås å plante 77 eiketrær i regjeringsparken til minne om de 77 ofrene etter 22. juli. Dette er en fin tanke.

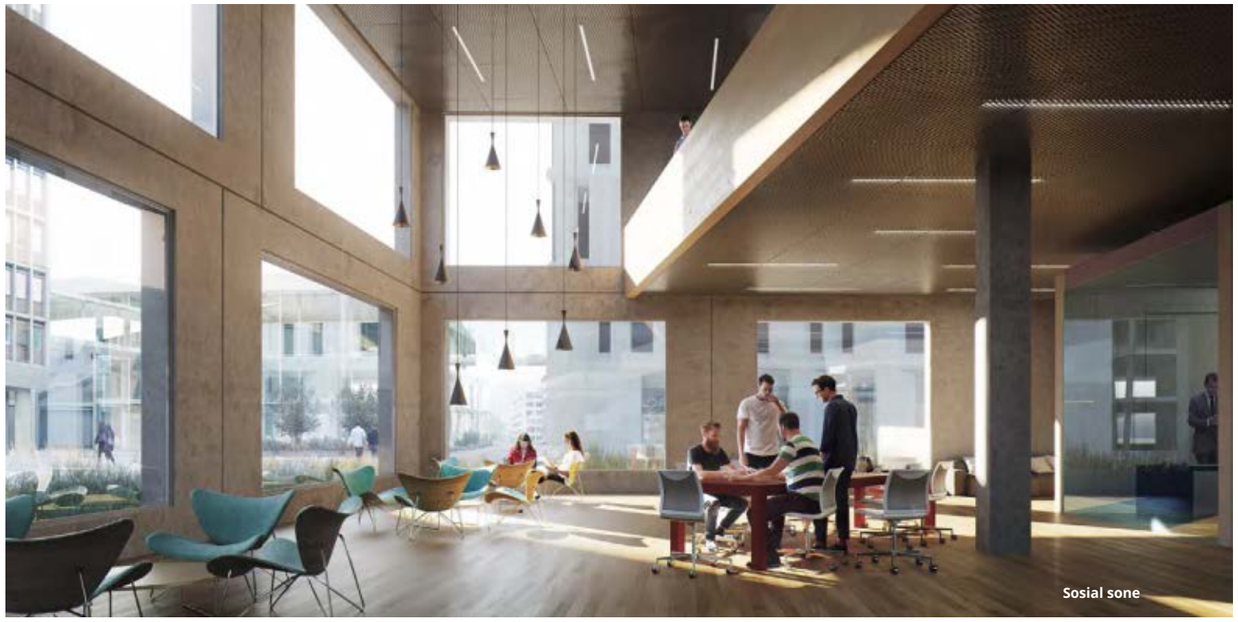
Johan Nygaardsvolds plass og Einar Gerhardsens plass fremstår som grønne elementer i byrommene og ikke som klart definerte plasser med et dedikert innhold. Det grønne grepet er meget gjennomført, med en klar intensjon og tanke om at det grønne skal være det bærende element. Forslaget har sterk fokus på bruk av vegetasjon og planting av trær. Juryen er i tvil om regjeringskvartalets behov for tyngde og varierte byrom blir tilfredsstilt i et så sterkt grønt grep. Det er uklart hva slags type byliv det legges opp til. Tilknytningen mellom Møllergata og Høyesteretts plass er fin.

Illustrasjonsplan

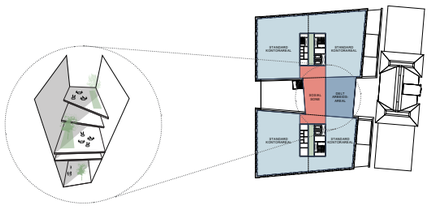

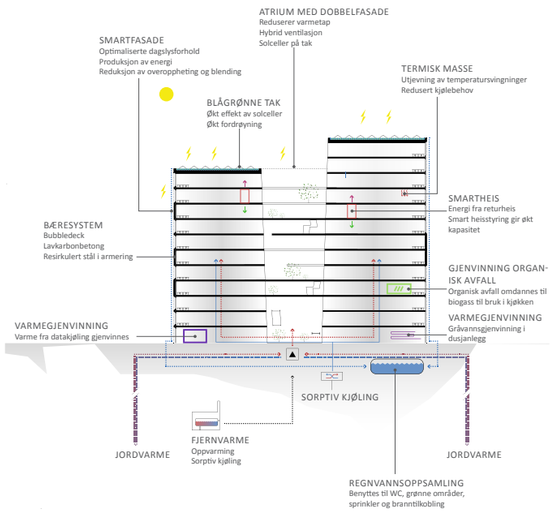
Glass-sliss i felt D

Sosial sone

Arbeidsplasser og sosialsone

Miljøkonsept

4 – 5. ORGANISERING OG EFFEKTIVITET SAMT FLEKSIBILITET

Sekvenser viser mange gode løsninger. Juryen ser noen svakheter i utformingen av samhandlingsstrøket og ved fordeling av fellesfunksjoner. Bygg A har tre etasjer og er lagt delvis under terreng. Her ligger hovedinngang samt konferansesenter, auditorium og pressesenter. Hovedkantinen ligger i de to øverste etasjene i A-bygget, og flerbrukshall i underetasjen. Øvrige fellesfunksjoner er plassert i de tre nederste etasjene i kontorbyggene langs Grubbegata med kontakt til samhandlingsstrøket som er lagt i 3.etasje. Juryen mener det er uheldig å fordele fellesfunksjonene slik prosjektet viser.

Arbeidsplassene er tillagt et noe større areal enn programmert. Kontoretasjene viser fleksible og gode arbeidsplasser tilrettelagt for trivsel og samhandling internt i departementene, med fungerende vertikalt delte arealer. Løsningene legger til rette for å møte vekslende funksjonelle krav. Brutto etasjehøyder i normale kontoretasjer er 4,0 meter.

6. MILJØ

Forfatteren har levert en omfattende og god miljøbeskrivelse. Prosjektforslaget er i samsvar med miljøprogrammet. Dette er dokumentert ved beregninger for klimagasser, energi, dagslys og blågrønn faktor. Glassgårdene er et usikkerhetsmoment fordi det ikke går klart fram hvordan disse er hensyntatt i energiberegningene. Dagslysfaktor er dokumentert å være god. Det er noe usikkert om kravet oppnås i de nedre etasjene.

Det lave bygget i felt A vil gi gode solforhold i parken. Det knytter seg usikkerhet til hvilke vindforhold byggets utforming vil gi. Ut fra tegningene synes det som om blågrønn faktor blir høy sammenlignet med dagens nivå.

7. SIKKERHET

Sekvenser er blant de forslag som er minst gjennomarbeidet sikkerhetsmessig. Bærekonstruksjoner, innganger og plassering av skjermingsverdige funksjoner er tilfredsstillende løst. Det er ikke vist sikre evakueringsløsninger fra alle disse. Juryen finner svakheter ved de store glassfeltene som deler tre av bygningene. Bygningsformene her er ikke gunstige for å motstå ytre trykk og viste konstruksjoner har ikke tilfredsstillende robusthet. Inngangspartier er sikkerhetsmessig godt løst, og for indre perimeter vises et godt utgangspunkt.

Minnested, 22. juli-senter og Picassos kunstverk.
22. juli-senteret plasseres i Høyblokkens vestre paviljong med et større vannspeil i front for å gi ro til senteret. Minnested kan bli en del av parken foran vannspeilet. Juryen finner forslaget tiltalende. Fiskerne plasseres godt synlig i A-byggets høye fellesrom. Måken utgjør fondmotiv ved knutepunkt for heis og trapp lenger inn i bygningen.

OPPSUMMERT

Juryen oppsummerer følgende kvaliteter ved prosjektet:

- Vektlagt å bryte opp volumene, varierte høyder
- Engasjement knyttet til blågrønn park som betydningsfullt element i området er fortjenstfullt
- Godt samsvar med miljøprogrammet
- Fin løsning for 22. juli-senteret og forslaget om de 77 eiketrærne.

Juryen oppsummerer følgende svakheter ved prosjektet:

- Prosjektet er uforløst arkitektonisk, juryen er ikke overbevist om glass-slissenes åpenhet og volumuttrykk
- Parker og plassrom glir over i hverandre – regjeringskvartalet gis for mye preg av å være et «skogsområde»
- Bygningen i felt A har også fått rolle som «park», det bidrar til at byrommene viskes ut og gis lite tyngde
- Uheldig fordeling av fellesfunksjoner
- Svakt gjennomarbeidet sikkerhetsmessig

KONKLUSJON

Prosjektet har svakheter i konseptet, og juryen konkluderer med at det ikke er blant de to beste utkastene. Bearbeidingspotensial er ikke vurdert. Rangering gis ikke.

Fasade øst

Illustrasjon Y-parken

RAK RYGG (4)

– ikke rangert

Forfatter: Team DNA

Reiulf Ramstad Arkitekter, Pir II, 3RW, LALA Tøyen, Smedsvig Landskapsarkitekter, WSP Norge, Høyer Finseth, Niras og ECT, SAAHA, 70° Nord, Deltatek

Prosjektmaterialet er lett å lese og forstå. Planer, snitt og oppriss er vakre, detaljerte og informative. Beskrivelsen er kortfattet, men redegjør tydelig for prosjektets idé.

KONSEPT

Rak Rygg er basert på tre overordnede ideer: grunnfjellet – rundgangen – landskapet. Grunnfjellet refererer til en samlet og solid bebyggelse for departementskontorer langs Grubbegata. Bebyggelsen artikuleres ulikt arkitektonisk i de lavere etasjene enn de øverste i likhet med geologiske lag i grunnfjellet. Bygg i felt D beskrives som «navet» i kontorkomplekset og inneholder kantine, amfi, idrettshall og hoveddelene av samhandlingsstrøket knyttet sammen i et større vertikalt rom over mange etasjer. Rundgangen henviser til en kontinuerlig broforbindelse mellom byggene i anlegget. Og til sist, landskapet, som åpnes foran Trefoldighetskirken, Deichmanske bibliotek og Høyblokken, og som bindes sammen av et større landskapselement – Y-parken – et fotavtrykk av Y-blokken. Parken inneholder et større amfi og en kafé, og har integrert nybygget i felt A i samme fotavtrykk.

1. ARKITEKTUR OG KULTURMINNER

Prosjektet har et klart byplangrep. Bebyggelsen mellom Grubbegata og Møllergata er formet som en distinkt og høyreist lamellbebyggelse. Mot Akersgata er parken et hovedelement, med et tilbaketrukket og lavt bygg i felt A., som også inngår som et Y-parkelement ved sin form, plassering og gavlutforming. Y-formen er dominant i det offentlige rommet, og underdeler rommet i mindre soner med ulike karakterer og bruksmuligheter.

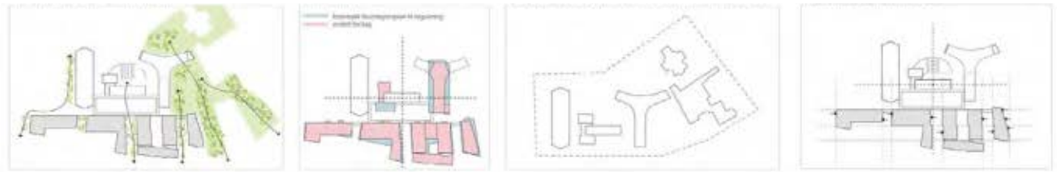
Juryen vurderer at A-bygget er tillagt for liten tyngde i byrommet. Med den skålformete og tette utformingen mot plassrommet i vest framstår bygget som en slags negasjon, og gis rolle som et støtteelement for Y-parken heller enn å være det stolte, særegne og inviterende inngangsbygget som det nye departementsfellesskapet fordrer.

Lamellbebyggelsen i øst er dominerende og noe fremmed i byens senterstruktur. Juryen finner at andre typer bygningsformer er bedre egnet til å oppfylle de sammensatte føringer som er lagt i konkurransen.

2. ØKONOMI OG GJENNOMFØRBARHET

Rak rygg vurderes å ligge på sammenlignbart kostnadsnivå som basisprosjektet. Forslaget er utfordrende med hensyn på å tilfredsstille krav til passivhusstandard. Forhold knyttet til bl.a. materialbruk i bygninger og enkelte løsninger for utvendige arealer synes å være kostnadsdrivende når det gjelder drift og vedlikehold. Prosjektforslaget har et høyt bruttoareal i forhold til de fleste øvrige prosjekter – høyere enn rammen som er satt.

Prosjektet følger i hovedsak reguleringsplanens struktur. Det er identifisert enkelte små avvik som vurderes å ha liten betydning. Prosjektet har ingen overskridelser av byggehøyder, og ligger på maksimalt tillatte høyder i feltene C, D og E. Bebyggelsen er betydelig lavere enn tillatt i felt A1, og noe lavere i felt B1.

Konseptskisser

Rak rygg har marginale avvik fra byggeprogrammet. Det er avsatt rikelig med arealer for drift og generelle tekniske rom, konkurransens høyeste. De største tekniske rommene er imidlertid lokalisert i plan U2 i feltene B og E, hvilket kan være i strid med de forutsetninger som gjelder for stegvis utbygging.

3. ÅPENHET OG BYLIV

Rak Rygg har en meget sterk idé for utforming av byrommene ved å benytte fotavtrykket på Y-blokken. Amfiet ned fra Deichmanske bibliotek avsluttes i veggen med Picassos utsmykning som danner en stor skulptur i parken. Juryen er skeptisk til om det er riktig å «fryse» Y-blokken fast til stedet på en slik måte. Uterommet brytes opp av flere dominerende elementer som kan svekke Johan Nygaardsvolds plass som en representativ ankomstplass.

Grepet har karakter. Johan Nygaardsvolds plass med den form amfiet er gitt fremstår som meget sterk og karakteristisk. Dagens form på vannspeilet nord for Lindealléen er beholdt. På motsatt side av Lindealléen er formen beholdt, men erstattet med vann og en del av installasjonen for 22. juli senteret.

Einar Gerhardsens plass er romslig og har et tydelig grep. Østre paviljong er revet. Plassen fremstår som velmodulert, og har en tiltalende ro. Prosjektet viser et enkelt og fint forslag til løsning av broforbindelser mellom byggene i anlegget. De utgjør et kontinuerlig galleri som binder hele det innvendige samhandlingsarealet sammen og innrammer nye Einar Gerhardsens plass på en tydelig og ærverdig måte. Galleriet komplementeres med søyleformede trær langs hele det rektangulære plassrommet og skaper en tiltalende arkade og overbygning for alle inngangspartier.

Byromsgulvet er gitt samme utforming i hele kvartalet. Den indre perimetersikringen ser ut til å ligge et stykke inn på plassen. Hvis dette er mulig er det positivt, men må vurderes i forhold til de rammer som er satt i konkurransen.

4 – 5. ORGANISERING OG EFFEKTIVITET SAMT FLEKSIBILITET

Rak rygg viser mange gode løsninger. A-bygget, som ligger tilknyttet parken, inneholder ingen faste arbeidsplasser for departementene. Her er hovedinngangen, med pressesenter, auditorium, møterom, kafé, eksterne kontorplasser, konferansesenter etc. Hovedinngang B er uheldig plassert i samme bygning.

Inngangspartier og fellesfunksjoner er plassert med god kontakt til samhandlingsstrøket i 2. etasje. Hovedkantinen i bygg D ligger åpent i samhandlingsstrøket med et amfi, trapper til takterrasse og i tilknytning til den høyreiste allmenningen. Dette er et meget godt grep. Treningsfasilitetene knytter seg også til kantine og samhandlingsstrøk. Rundgangens plassering utenpå byggene fører imidlertid til at dette kan bli en transportåre mellom byggene som ikke integreres i tilstrekkelig grad til kommunikasjonsområdene og samhandlingsarealene for øvrig.

Prosjektet har konkurransens smaleste bygningskropper. Dette gir arbeidsplasser med gode dagslyskvaliteter, men går på bekostning av fleksibilitet og variasjon.

6. MILJØ

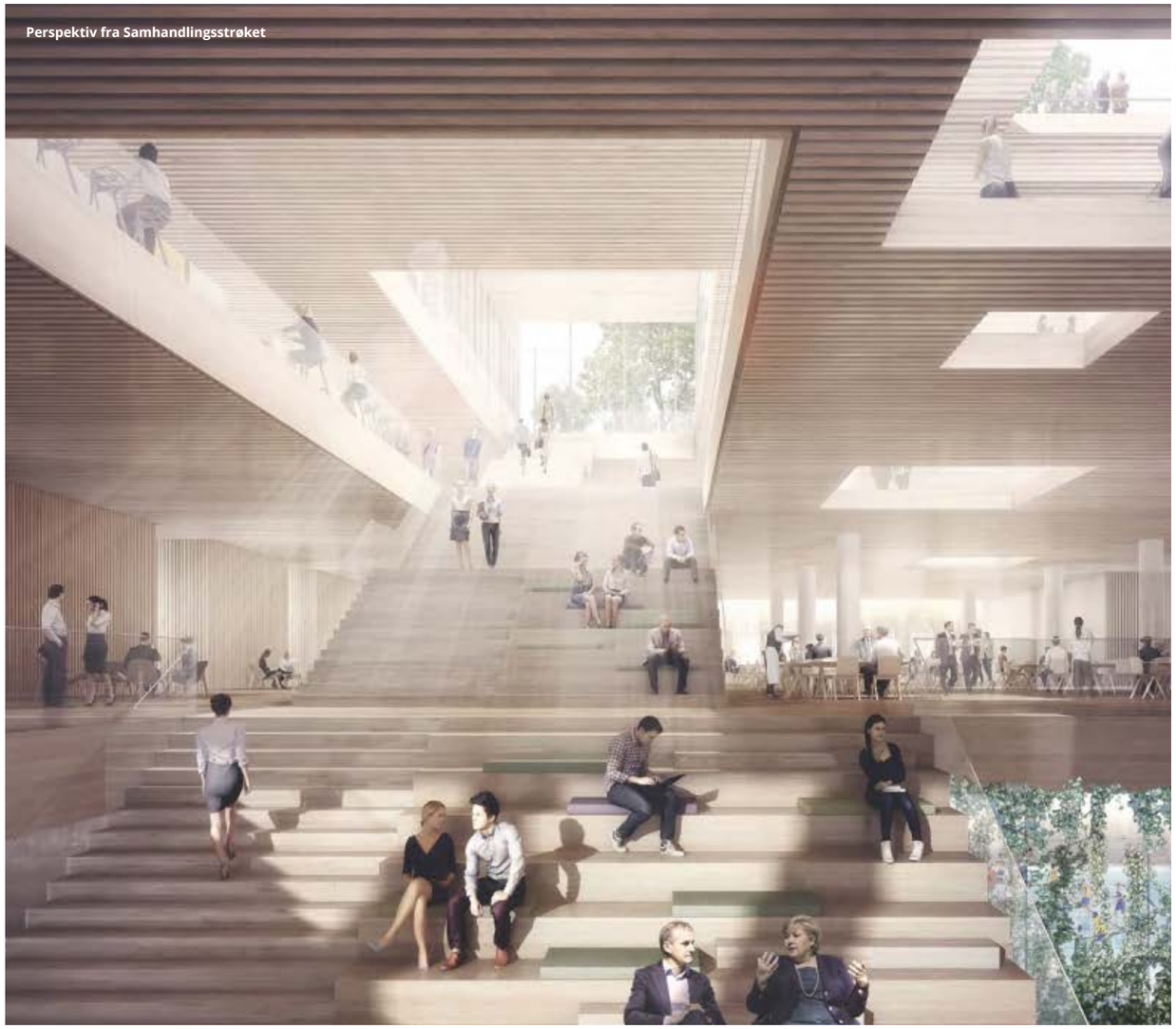
Prosjektbeskrivelsen er tynn, og gir inntrykk av at miljøprogrammets ulike mål ikke er lagt til grunn i utformingen av forslaget. Det er vanskelig å vurdere om prosjektet er i samsvar med miljøprogrammet. Tegningene indikerer likevel at ulike hensyn er tatt. Energimessig synes prosjektet å ha en høyere formfaktor enn de mest kompakte prosjektforslagene. Høy glassandel og de noe smalere bygningskroppene sannsynliggjør at dagslysfaktor på 2 oppnås, på den annen side gir det vanskeligheter med å oppnå passivhus. Forutsetninger for godt lokalklima og blågrønn faktor synes å være i tråd med reguleringsplanen.

Materialbruk

Perspektiv fra Youngstorget

Perspektiv fra Samhandlingsstrøket

Illustrasjon Akersgata

7. SIKKERHET

Rak rygg er etter juryens vurdering mindre gjennomarbeidet med tanke på sikkerhet. Bygningsformene er lite gunstige i forhold til ytre trykklast. Juryen stiller også spørsmål ved noen valg i bærekonstruksjonene. Plassering av skjermingsverdige funksjoner er tilfredsstillende løst. Møtet mellom gate og fasade er drøftet uten sikkerhetsperspektiv. Hovedinngangene er plassert slik at de etter juryens vurdering ikke har ønsket uavhengighet.

Indre perimeter er vist greit løst integrert i utendørsanlegget.

Minnested, 22. juli-senter og Picassos kunstverk.
22. juli-senteret plasseres i Høyblokkens vestlige paviljong. Picassos kunstverk Fiskerne blir stående som et parkelement, og Måken plasseres i A-byggets foajé. Løsning er presist beskrevet og vakkert vist på tegning.

OPPSUMMERT

Juryen oppsummerer følgende kvaliteter ved prosjektet:

- Tydelig byplangrep
- God utforming av Einar Gerhardsens plass, fint samspill mellom utenpåliggende broer og trær
- Funksjonelle og tiltalende fellesarealer, fint tilknyttet allmenningen i D-bygget
- Gode dagslysforhold i kontorarealene

Juryen oppsummerer følgende svakheter ved prosjektet:

- Høye slanke lamellbygg lar seg vanskelig integrere i bystrukturen
- Kontoretasjenes form gir begrensninger i fleksibilitet og variasjonsmuligheter
- Byrommet med Y-parken er komplekst og svekker representativiteten av Johan Nygaardsvolds plass
- Uklart om miljøstrategi er vurdert i prosjektet
- Svak tilnærming til tema økonomi og gjennomførbarhet

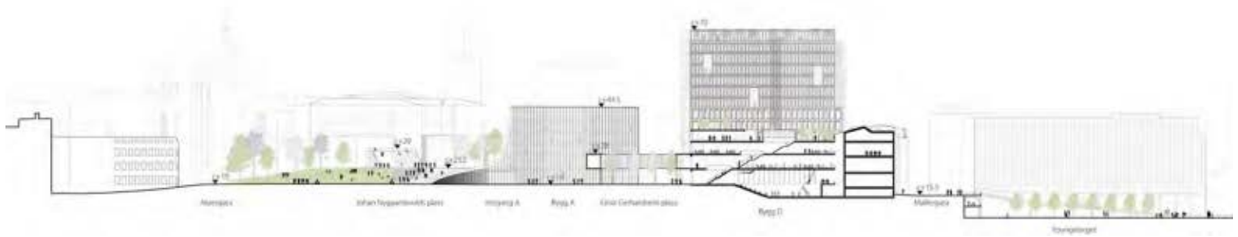
KONKLUSJON

Prosjektet har svakheter i sitt hovedkonsept, og juryen konkluderer med at det ikke er blant de to beste utkastene. Bearbeidingspotensial innenfor konseptet vurderes å være begrenset. Rangering gis ikke.

22. juli-senteret og Picassos kunstverk Måken

Oppriss/snitt øst-vest gjennom Regjeringsparken

Oppriss/snitt nord-syd Akersgata

Fugleperspektiv

Samhandlingsareal – fleksible arbeidsplasser

AKERSRYGGEN (5)

– ikke rangert

Forfatter: Niels Torp+

Niels Torp + arkitekter, HRTB Arkitekter, Code arkitektur, Grindaker landskapsarkitekter, bar bakke landskaps-arkitekter, WSP Norge, Høyer Finseth, Unionconsult, AJL, Deltatek, ECT

Tegningene redegjør for prosjektet på en enkel og tydelig måte. Det er levert en omfattende beskrivelse. Det har til dels vært vanskelig å evaluere oppfyllelse av funksjons- og arealkrav, da BIM-modellen er noe uklar.

KONSEPT:
Akersryggen foreslår at ny bebyggelsesstruktur orienteres øst-vest langs Grubbegata på tvers av terrengkotene på høydedraget Akersryggen som strekker seg fra Nordmarka over St. Hanshaugen til Akershus festning. Dette forankres historisk i eldre matrikkelinndeling fra stedet samt at bygg i det norske landskapet ofte plasseres med gavlen mot dalen.

1. ARKITEKTUR OG KULTURMINNER
Bebyggelsen artikuleres som oppbrutt og variert og med mange smale forskutte volumer som danner markante gavlformer mot øst og vest. I glasspartier mellom to og to av volumene konsentreres innganger, fellesrom og samhandlingsarenaer. Plankonseptet er ryddig, men juryen vurderer at de aktive og dominante lamellene er noe påtrengende og fremmede i dette området i byen.

Nybygg i felt A skilles markant fra bebyggelsen langs Grubbegata som et tilbaketrukket paviljongbygg som inneholder hovedinngang samt publikumsarealer, pressesenter og kantine. Bygget er utformet som en glasskube i fem etasjer og skal fungere som en skalaformidler mellom eksisterende bebyggelse på Hammersborg og det nye regjeringskvartalet. Paviljongen står sammen med Høyblokken på et nytt stor-slagent plassrom, «Regjeringstorget», som skråner opp mot Trefoldighetskirken og Deichmanske bibliotek. Det skrånende terrenget som markerer et skille mellom Johan Nygaardsvolds plass og den regulerte parken foran biblioteket er innlemmet i plassen.

Juryen mener dette er et lite heldig grep. A-bygget blir for lite og noe uanselig på den store plassen. I terrengovergangen her trengs et sterkere element som kan fange og bygge opp under ulike karakteristika i omgivelsene på en mer markant måte. Det store plassrommet som dannes eksponerer og inkluderer Trefoldighetskirken og Deichmann i anlegget på en måte som ingen av de andre prosjektene gjør. Juryen har sympati for den respekt og oppmerksomhet som prosjektet viser den eldre bebyggelsen i nord.

Ivaretakelse av eksisterende bygninger er i tråd med konkurransens føringer. Kulturhistoriske verdier er relativt omfattende omtalt i beskrivelsen. Høyblokken gis tydelig dominans, og er på en diskret måte forlenget i høyden.

2. ØKONOMI OG GJENNOMFØRBARHET
Akersryggen vurderes å ligge på sammenlignbart kostnadsnivå som basisprosjektet. Forslaget er utfordrende med hensyn på å tilfredsstille krav til passivhusstandard, og vurderes å ha kostnadsdrivende elementer blant annet knyttet til parkområde, terrassetak, areal med vanskelig tilgang, oa. Tall for BTA er funnet i BIM-modellen og lagt til grunn i kontroll av om areal-rammer er overholdt. Prosjektforslaget har konkurransens nest største bruttoareal. Dette genererer relativt høye kostnader. Stegvis utbygging er gjennomførbart i tråd med rammer som er satt.

Prosjektet følger i hovedsak reguleringsplanens struktur. Det er en mindre overskridelse av utnyttelse ved at felt B og E har noe høyere bruksareal enn det som er satt i reguleringsplanen. Øvrige avvik er svært marginale.

Alle delfunksjoner i byggeprogrammet er medtatt. Fellesarealer og arbeidsplasser er til dels betydelig overdimensjonert. Driftsfunksjoner og generelle tekniske rom er klart underdimensjonert.

3. ÅPENHET OG BYLIV
Byrommet i *Akersryggen* er det nye «Regjeringstorget», utformet med et skrånende plassgulv opp mot den eldre bebyggelsen i nord. Plassen innrammes av en samling trær som fungerer som indre perimeter og rommer to solrikt beliggende spisesteder. Materialene på plassgulvet tar opp i seg bygningenes materialtekstur og farge. Johan Nygaardsvolds plass og Einar Gerhardsens plass etableres med likt dekke og uterommene vil dermed fremstå som en stor sammenhengende plass.

Juryen vurderer plasskonseptet å være for åpent og for lite romdannende. «Regjeringstorget» vil kunne fremstå som uartikulert og mindre innbydende. Selv med den grønne innrammingen er juryen usikker på om plassrommet vil kunne fylle rollen som aktivitets- og samlingspunkt.

Fasadeoppriss mot syd

4 – 5. ORGANISERING OG EFFEKTIVITET SAMT FLEKSIBILITET
Akersryggen viser flere god løsninger for arbeidsplassarealene. Det vurderes dog som en svakhet at så mange fellesfunksjoner er samlet i Bygg A. Det gir færre fellesfunksjoner til det øvrige samhandlingsarealet, og kan gjøre dette mindre aktivt og attraktivt, med færre samhandlingsgevinster. Det samme gjelder hoved- og personalinnganger som gir lett adkomst til samhandlingsarealet.

Arbeidsplassarealet ligger betydelig over programmert areal, og er løst ved relativt smale bygningskropper. I kontorarealene forutsettes åpne vertikale fellessoner for departemental samhandling.

Juryen ser en slik løsning er meget god både for samhandling, trivsel og arkitektonisk uttrykk. Brutto etasjehøyder på 4 meter i en generell bygningsstruktur gir fleksibilitet i romdannelser og i tekniske anlegg.

Illustrasjonsplan

Samhandlingsarealer i bygg C og D

6. MILJØ
Prosjektforslaget anses å være i samsvar med miljø-programmet. Formfaktor for energi er litt høyere enn de mest kompakte forslagene. Store vindusarealer tilsier at tilstrekkelig dagslys oppnås.

Bygningene har en noe annen struktur enn i regulerings-forslaget. Uønskete vindeffekter, særlig mot øst der høye fasader er fremtredende kan forventes. Det kan være risiko for mer vind når rommet mellom Johan Nygaardsvolds plass og Deichmanske bibliotek åpnes så mye som vist. Det er kun pekt på vegetasjon som avbøtende tiltak. Sol- og skygge-forhold synes ikke vurdert. Tegningene viser at det blir en litt lav blågrønn faktor sammenlignet med øvrige forslag, men høyere enn dagens. Større omfang av harde flater fører til mer direkte avrenning.

7. SIKKERHET
Akersryggen vurderes av juryen som mindre gjennomarbeidet for å møte sikkerhetskravene. Fasadenes form i kombinasjon med glassomfang gir betydelige utfordringer og bearbeidelse for å oppnå nødvendig styrke mot trykklast. Juryen stiller også spørsmålstegn ved noen valg i bærekonstruksjonene. Juryen er i tvil om forslaget har en robusthet for sikkerhetsmessig bear-beiding innenfor valgt konsept. Indre perimeter søkes løst ved stor grad av grønne elementer i kombinasjon med gatemøbler og kan være et godt utgangspunkt for en endelig utforming.

Minnested, 22. juli-senter og Picassos kunstverk
Plass for minested er ikke vurdert. 22. juli-senter er foreslått som en frittstående paviljong på plassen foran Høyblokken mellom Lindealléen og G-blokken, med et basseng i front. To etasjer legges under bakken. Fiskerne plasseres som et frittstående kunstverk på vestsiden av senteret, som en nedsenket fondvegg tilknyttet bassenget. Anlegget er tiltalende utformet. Juryen er likevel noe skeptisk til forslaget. Høyblokkens karakteristiske vestre paviljong er et vakkert kulturminne som bør være godt synlig, og det foreslåtte nybygget danner et uheldig stengsel mot Akersgata.

Måken foreslås montert i bygg A, i vestibylen som går over 3 plan. Det synes å være en god plassering.

OPPSUMMERT

Juryen oppsummerer følgende kvaliteter ved prosjektet:
- Et annerledes A-bygg, bevisst tilbaketrukket, bevisst gitt en egenart
- Åpenhet og variasjon i 1. etasje i bebyggelsen mot Grubbegata
- Ryddige og logiske planløsninger

Juryen oppsummerer følgende svakheter ved prosjektet:
- Bebyggelsens sterke lamellkarakter gir ikke god integrering i eksisterende bystruktur
- Plassdannelsen mot Akersgata er for stor og noe karakterløs
- Uheldig lokalisering av viktige fellesfunksjoner med tanke på samhandlingsgevinster

KONKLUSJON

Prosjektet har svakheter i sin hovedidé, og juryen konkluderer med at det ikke er blant de to beste utkastene. Bearbeidingspotensial innenfor konseptet vurderes å være begrenset. Rangering gis ikke.

Fasade vest

Fasade øst

Perspektiv fra Youngstorget

Grubbegata mot Einars Gerhardsens plass

Fugleperspektiv

VIDSYN (6)

– ikke rangert

Forfatter: Team R

Lund Hagem Arkitekter, Dronninga Landskap, Høyer Finseth, ÅF Advansia, ÅF Reinertsen, Tegn_3, Atelier Oslo, Pabas, UnionConsult, Safetec

Det er levert et gjennomarbeidet prosjekt, med gode redegjørelser for alle forhold som etterspørres i konkurransegrunnlaget. Materialet er lett å lese og intensjonene er tydelige, med gode illustrative skisser.

KONSEPT

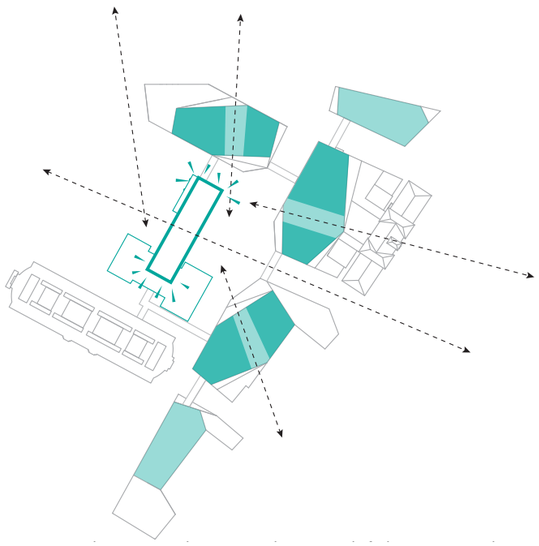
Vidsyn bygger på en hovedidé der nye bygningskropper skal utformes med mange og ulike vinkler for å redusere inntrykket av store volum, gi utsyn til alle Oslos landemerker samt åpne opp for sol og lys ned til gaterommene. Høyder på nybygg trappes ned mot eksisterende bygg for å tilpasse seg omgivelsene og Høyblokken står tydelig frem som det viktigste landemerket. Det poengteres at byggene skal fremstå både som paviljonger i en park, og som del av en generell bystruktur.

1. ARKITEKTUR OG KULTURMINNER

Alle bygningene har samme irregulære arkitektoniske uttrykk, som en «bygningsfamilie» med felles identitet. De nedre etasjene er modellert i samsvar med eksisterende bykvartalers fasadeliv og høyder for å gi nye bygg en menneskelig målestokk. I samhandlingsstrøket i de to nedre etasjer understrekes dette med dobbelthøye rom med store glassarealer som skal sikre kontakt mellom funksjoner inne og gatelivet ute.

Fasetterte bygg med smale gavler gir byrommene og parken en uformell avgrensning. Dette er bearbeidet videre i et grønt og frodig parkkonsept der Einar Gerhardsens plass og Johan Nygaardsvolds plass utformes som et sammenhengende byrom med lik karakter og landskapsmessig bearbeiding. I overgangen mellom anlegget og Akersgata foreslås en inntil 5 meter bred kanal som skal fungere som anleggets indre perimeter sikring samt løsning for overvannshåndtering.

Juryen finner at paviljongkonseptet er noe fremmed på dette stedet, og at det på tross av kvaliteter som kan oppnås i uterom og kontorarealer blant annet når det gjelder romlighet, utsyn og lys ikke gir godt nok svar på andre viktige byplanmessige utfordringer.

Konseptskisse

2. ØKONOMI OG GJENNOMFØRBARHET

Vidsyn vurderes å ligge på sammenlignbart kostnadsnivå som basisprosjektet. Forslaget er det som er nærmest i å tilfredsstille krav til passivhusstandard blant alle konseptene.

Bruttoarealet ligger innenfor rammen som er satt i konkurransegrunnlaget. Krav til stegvis utbygging vurderes ivaretatt i prosjektet. Prosjektet følger reguleringsplanens struktur. Prosjektet har ingen overskridelser av tillatt bruksareal. Det er identifisert noen mindre avvik som vurderes å være uten betydning.

Vidsyn har konkurransens laveste nettoareal. Ingen funksjoner mangler på delfunksjonsnivå. Funksjonene felles og spesielle kommunikasjonsarealer er underdimensjonert, det samme gjelder kantiner, kjøkken og kaffebarer. Arealer for driftsfunksjoner og tekniske rom er klart underdimensjonerte.

3. ÅPENHET OG BYLIV

Vidsyns visjon er å skape nye gode byrom, og disse oppstår mellom bygningskropper som er gitt så lite fotavtrykk som mulig. Prosjektet opprettholder dagens park på Johan Nygaardsvolds plass med hensyn til belegg, vann og vegetasjonsbruk. Langs Akersgata er det foreslått etablert en slags vollgrav som indre perimetersikring. Einar Gerhardsens plass er noe mer usymmetrisk på grunn av husenes form og fremstår som relativt grønn. Parkdraget «Den norske parken» skal gjenspeile Norges vegetasjonspalett i form av fargebruk og vegetasjonstyper.

Konseptet er gjennomarbeidet, med mange gode detaljer og utforming av gode ideer. Juryen finner at de ulike plasser og torg er gitt noe for svak egenidentitet og særpreg. Vollgraver med vann som indre perimetersikring krever trolig at det etableres en bassengløsning hvor vannet sirkulerer.

4 – 5. ORGANISERING OG EFFEKTIVITET SAMT FLEKSIBILITET

Vidsyn viser gode løsninger for arbeidsplasser og samhandling. Juryen mener forfatterens vektlegging av at samhandlingsstrøket også har en funksjon ut mot byen er viktig, og tror de viste løsninger vil bidra til dette. Bygningskroppenes utforming gir interessante kvaliteter til arbeidsplassarealene. Det er godt med dagslys og varierte utsyn. Varierende dybde gir fleksible bruksmuligheter, og felles sosiale soner i åpne arealer over to etasjer binder etasjene sammen. Sonenes henvendelse til omgivelsene og til byen varierer og gir hver sone sin særegne karakter og identitet. Kontoretasjenes geometri gir utfordringer i planløsningen av de underliggende, større etasjer.

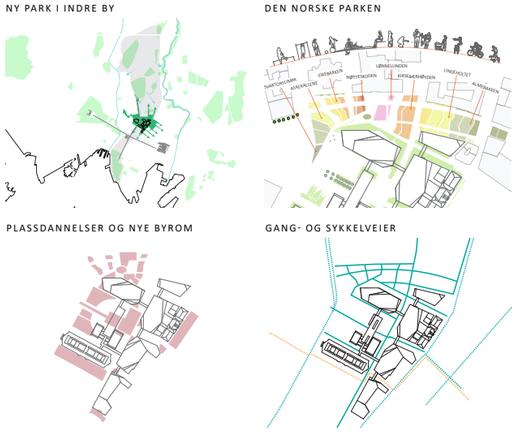
Det avsatte kjernearealet pr. etasje er betydelig mindre enn for øvrige prosjekter. Det er usikkert om dette vil få konsekvenser for etasjeplanenes kvalitet eller areal. Kvaliteten på de viste planløsningene er ikke overbevisende.

Massivtre i innvendige skillevegger kan gi noen begrensninger i fleksibilitet.

Sosial sone – samhandling på tvers av etasjeplanene

Situasjonsplan

Fleksibilitet: i innhold

Arbeidsplasskonseptets ulike profiler kan enkelt appliseres/byttes ut fordi alle profilene er bygget over samme lest.

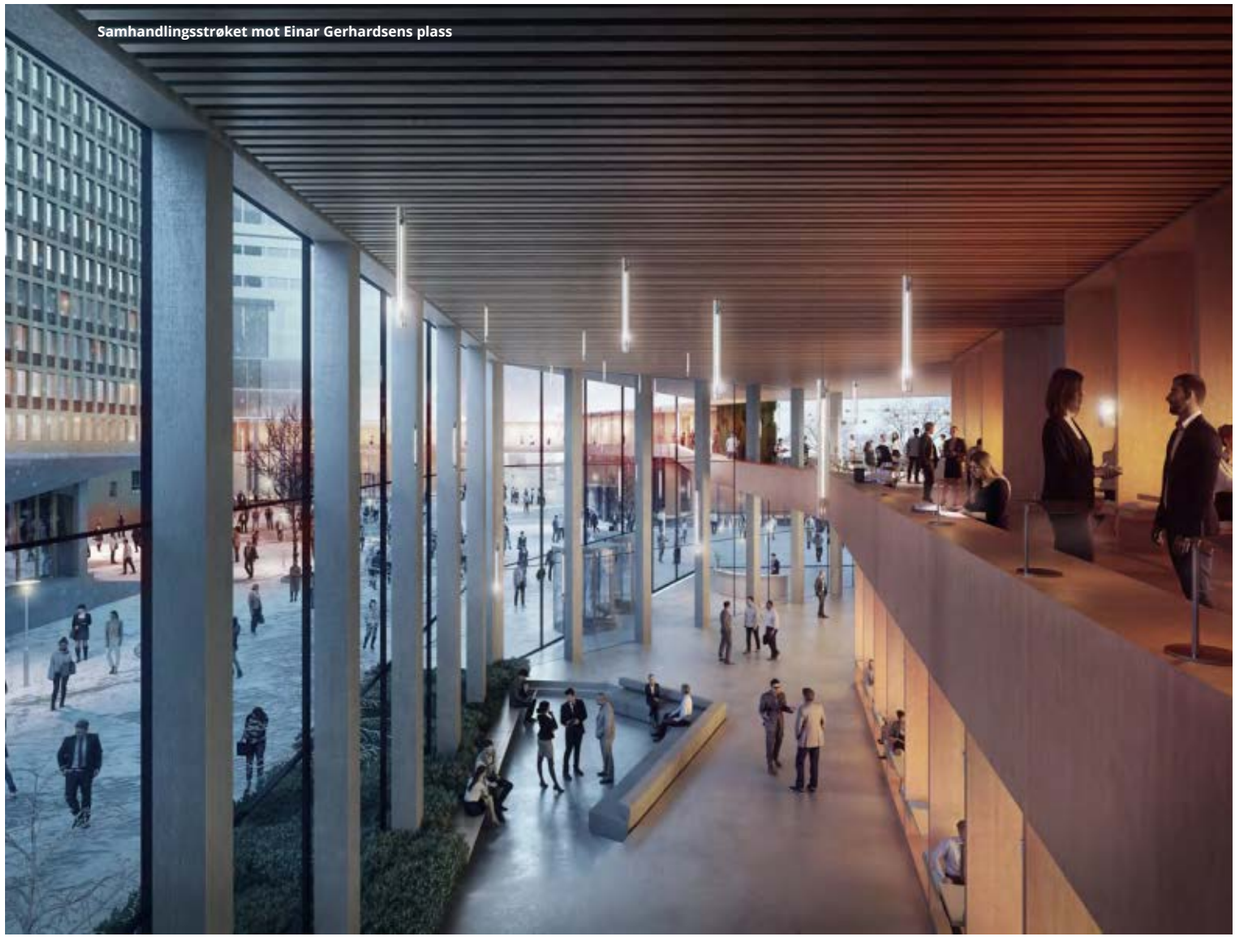
ABK SKJERMET:
vist med høy grad av cellekontorer. Her kan bygningsdybden utnyttes i lyse soner til dypere møblering fordi den mangekantede formen gir godt lysinnslipp.

FAST PLASS ÅPEN:
Samme lest som ABK skjermet, men uten cellekontorer langs fasadene. Bufferbåndet brukes aktivt for å sikre ro langs fasadene.

SAMHANDLINGSTEAM:
Få samlede bufferpunkter, men svært egnet til oppdeling i 4-5 ulike teamsoner. Disse kan avdeles med vegger som vist.

Samhandlingsstrøket mot Einar Gerhardsens plass

Perspektiv fra Youngstorget

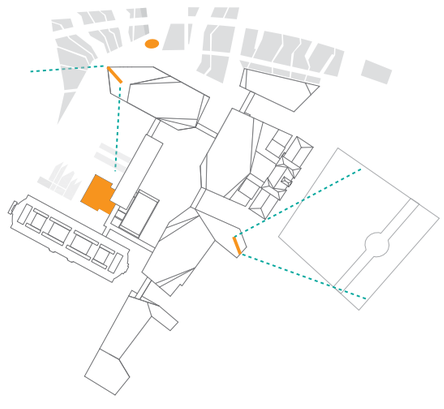

Hovedinngang A med adkomst fra Johan Nygaardsvolds plass

6. MILJØ
Forslaget er i samsvar med miljøprogrammet. Gode beskrivelser og skisser for alle tema indikerer at det er foretatt valg i tråd med miljøprogrammet. Bebyggelsen har en bra formfaktor og synes å tilfredsstille passivhuskravet. Det er dokumentert ved beregninger for energi. Det er levert en konkret og god vurdering av solcelleareal og produksjon av energi. Form og orientering av bygg antas å gi gode dagslysforhold. Mangekantede former gir en løsning som vil kunne gi andre sol- og vindforhold enn det som ligger i basisprosjektet i reguleringsplanen. Blågrønn faktor vil øke og er i tråd med forutsetninger i reguleringsplanen.

7. SIKKERHET
Vidsyn framstår som godt gjennomarbeidet med hensyn til sikkerhet og har i hovedsak gode og integrerte løsninger. Skjermingsverdige funksjoner er godt plassert med sikre evakueringsveier og innebygde sikkerhetstiltak. Hovedinnganger har ønsket uavhengighet og avstand til utsatte funksjoner. I bæresystemet skaper noen store spennvidder en liten utfordring, men juryen anser dette som greit løsbart. Indre perimeter foreslås løst ved utstrakt bruk av vollgraver, noe som kan være krevende i et gatemiljø.

Plassering av Picassos kunstverk, 22. juli-senter og minnesmerke

Minnested, 22. juli-senter og Picassos kunstverk.
22. juli-senter foreslås plassert i vestre paviljong til Høyblokken. Senterets areal omfatter vestre paviljong og etasjen under, U1. Fiskerne innarbeides som del av ytterveggen ved publikumsinngangen i bygg A. Måken plasseres ved publikumsinngangen i felt C, vendt mot Møllergata og Youngstorget, og kan tydelig sees gjennom en glassvegg.

OPPSUMMERT:

Juryen oppsummerer følgende kvaliteter ved prosjektet:
- Bygningenes form og innbyrdes organisering belyser et interessant alternativ
- Gateløp med gode solforhold
- Indre atrier over to etasjer gir grunnlag for god samhandling og hensiktsmessig plassering av funksjoner

Juryen oppsummerer følgende svakheter ved prosjektet:
- Bygningstypologi som virker fremmed på stedet
- Bygget i felt A har et vanskelig møte med terrenget
- Solcellepaneler integrert i fasadene gir smale glasslisser, dette kan utfordre ønsket om utsyn
- Vollgraven mot Akersgata svekker kontakten med gata – den gir færre passeringssteder.
- Viktige driftsfunksjoner er underdimensjonerte

KONKLUSJON

Vidsyn har svakheter i sin hovedidé, og juryen konkluderer med at det ikke er blant de to beste utkastene. Bearbeidingspotensial innenfor konseptet vurderes å være begrenset. Rangering gis ikke.

KIMING (7)

– ikke rangert

Forfatter: Team Magna

Snøhetta, LINK arkitektur, Multiconsult, Hjellnes Consult og Erichsen & Horgen

Prosjektmaterialet er omfattende, godt og lett lesbart. Det er tydelig redegjort for intensjoner og løsninger.

KONSEPT
Kiming har et overordnet sterkt grep for departementenes nye samhandlingsstrøk som bærende idé for hele løsningsforslaget. Strøket lokaliseres i 5. og 6. etasje og er illustrert som et kontinuerlig syv meter høyt transparent glassareal. Alle bygg i anlegget deles horisontalt langs denne transparente sonen og forbindes med glassbroer. Nedre del av bygningsmassen – bybasen – skal assosieres med Oslos generelle bybebyggelse (fortiden), mens øvre del skal illustrere fremtiden med et ekspressivt, nærmest ikonisk arkitekturuttrykk. Alle bygg et gitt tilnærmet samme uttrykk, inkludert nybygget i felt A ved siden av Høyblokken. Høyblokken har et påbygg av ikonisk karakter med en slak bue som understreker overgangen mellom nytt og gammelt.

Det er etablert et bygulv, et sammenhengende hvitt granittdekke som dekker hele regjeringskvartalet. Innenfor dette er Johan Nygaardsvolds plass og Einar Gerhardsens plass spesielt markert og tydelig avgrenset gjennom mønster og avvikende farger på gulvet.

1. ARKITEKTUR OG KULTURMINNER
Arkitekturen er ekspressiv, med former og uttrykk som er avvikende fra omkringliggende bebyggelse. Dette er spesielt fremtredende for toppbyggene, der forfatteren ønsker å utfordre reguleringsplanens fotavtrykk. Den buete og avtrappende formgivingen begrunnes med omtanke for tilstrekkelig dagslys inn i bygningskroppene og behov for lys ned til gate og plassrom på bakken. Dette synes oppnådd i noen grad.

Juryen er noe skeptisk til de dynamiske formene som dannes. Forfatteren hevder at «frigjøringen av toppbyggene fra basen skaper en spennende dualitet i bygningsformene». Juryen vurderer at uttrykket i det nye regjeringskvartalet i *Kiming* framstår noe urolig og fremmed i byveven og ikke helt signaliserer den nøkternhet som er etterspurt.

Byggefeltene i reguleringsplanen er bearbeidet for å gi mer sjenerøse tverrforbindelser på bakkeplan og godt dagslys inn i de nedre kontoretasjene. Dette er fint gjort.

Det er elementer i *Kiming* som påkaller oppmerksomhet og som helt sikkert vil gi spesielle arkitektoniske opplevelser:

Bybasen / fortiden som utgjør den nedre del av kontorbyggene, møter gateplanet med en buet form. Nærmest som et brospenn fanger denne formen opp konstruksjon og fasadeelementer på de overliggende etasjer og gir et spennende gløtt inn til bakenforliggende rom og aktiviteter. Samhandlingsstrøket, med sin spektakulære beliggenhet i 5. etasje, er innredet med et helt spesielt møblement. En buktende trekonstruksjon i to etasjer deler rommet både vertikalt og horisontalt i ytre og indre soner, med innbydende og mangfoldige romkvaliteter. Rulletrappene fra hovedinngangen i bygg A opp til samhandlingsstrøket er formet som markante trekledde slisser i bygningsvolumet, og gir en storslått adkomst. Spiraltrappen fra inngang B i Møllergata likeledes, en trapp som har fått form av et sneglehus.

Galleriene rundt Einar Gerhardsens plass skal være et kunstverk, som ved hjelp av funklende og bevegelige metallbiter skal projisere samhandlingsstrøkets indre og rektangulære broforbindelse ned på plassen. Den kinetiske fasaden beveger seg rytmisk med vinden og påvirkes av dagslyset og kveldsmørket. Stående på det sorte gulvet og med bybasen som ramme, kan dette gi en sterk romopplevelse.

2. ØKONOMI OG GJENNOMFØRBARHET
Beskrivelsen er omfattende om økonomi og gjennomførbarhet. *Kiming* vurderes å ligge på et betydelig høyere kostnadsnivå enn basisprosjektet og er vurdert som det mest kostbare prosjektet i konkurransen. Forslaget er utfordrende med hensyn på å tilfredsstille krav til passivhusstandard. *Kiming* er vurdert som det mest krevende også når man ser på FDVU – kostnadene. Dette er spesielt knyttet til en komplisert geometrisk form og relativt stor variasjon i materialer. Kostnadsdrivende elementer omfatter også vanskelig tilgang til fasaden, med sin buete og avtrappete form, samt noe mer omfattende parkarealer som er krevende å drifte.

Kiming har bruttoareal som ligger omtrent på nivå med arealrammen satt i programmet.

Prosjektet følger i hovedsak reguleringsplanens struktur. Når det gjelder utnyttelse har *Kiming* en spesielt stor overskridelse av bruksareal i felt D, og rammene for summen av alle nybyggfeltene overskrides betydelig. I felt B4 overskrides høydebegrensningen med ca. 4,2 meter. Det er lite høydevariasjon innen feltene.

Arealkontroll for funksjoner og nettoarealer viser at alle delfunksjoner i byggeprogrammet er medtatt. Tekniske arealer er lokalisert i kjeller i feltene B og E, hvilket kan så tvil om de forutsetninger som gjelder for stegvis utbygging ivaretas, særlig sett i lys av at disse arealene totalt sett er klart underdimensjonert i prosjektet. *Kiming* har ellers drøftet mulighetene for etappevis utbygging inngående, og påpekt flere viktige forhold som juryen finner interessante og som kan være verdt å ta i betraktning i videre arbeid.

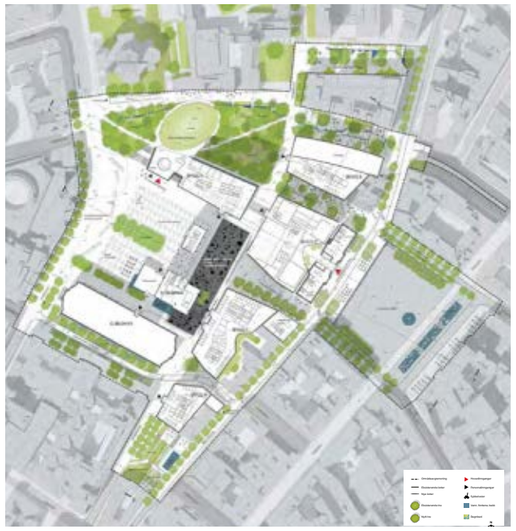
Felles og spesielle kommunikasjonsarealer er blant konkurransens laveste. *Kiming* har tillagt funksjoner for kantine, kjøkken og kaffebarer samt arealer for treningsfasiliteter, arbeidsplasser og statsministerens kontor mer areal enn programmert. Skråfasader i kontoretasjene gir dårligere arealutnyttelse.

3. ÅPENHET OG BYLIV
Forslagstillers plan for uteområdene er å skape en balanse mellom bebygde, grå flater og et levende biologisk system. Byrommene omfatter tre sentrale byrom som Johan Nygaardsvolds plass, Einar Gerhardsens plass og regjeringsparken. I tillegg er det etablert en liten park, Grubbehagen, mellom Grubbegata og Møllergata.

Johan Nygaardsvolds plass er utformet som en stor åpen plass. Dagens belegg videreføres på begge sider av Lindealléen som et stort kvadratisk teppe, som forholder seg til Høyblokken. Dagens vannspeil er tatt bort.

Aksonometri byliv

Situasjonsplan

Einar Gerhardsens plass utformes som et nytt byrom innenfor det hvite bygulvet. Rommet har en stram rektangulær form med et gulv i sort stein.

Regjeringsparken er tenkt som en tett og frodig park på Akersryggen med en sterk oval form i front av Deichmanske bibliotek. Grubbehagen er tenkt som et lite intimt byrom, mellom de store husene. Målet er å skape opphold og aktivitet og bringe lys inn til tilgrensende gaterom.

Konseptene for byrommene fremstår som meget klare og gjennomarbeidet. Juryen synes at bruk av hvit stein er trukket noe langt, og er usikker på om effekten blir som tiltenkt. Einar Gerhardsens plass er noe tom, og den synes å være gitt en noe begrenset funksjon. Grubbehagen anser juryen å være meget fin. Det samme gjelder den tydelige vektleggingen av øst-vest-forbindelsene (dalførene), og den måten disse er trukket inn som viktige grønne områder i kvartalet ved justering av siktlinjer og tilpassing av bygningsformer på gateplan. Aktivisering av Møllergata gir heder til den eldre bebyggelsen på en måte som beriker byen.

Illustrasjon samhandlingsstrøk, plan 5

Illustrasjon hovedinngang A

Fasadeoppriss Grubbegata

4 – 5. ORGANISERING OG EFFEKTIVITET SAMT FLEKSIBILITET

I *Kiming* er samhandlingsstrøket plassert i 5/6 etasje sammen med de fleste fellesfunksjoner. Forfatteren vektlegger at dette gir de korteste og beste forbindelser mellom alle departementale funksjoner i plan og snitt. Det er et besnærende konsept, som gir god tilrettelegging for intern samhandling. Juryen mener imidlertid at man mister verdifull nærkontakt med innganger og byliv. De øverste etasjene får gode lys- og utsynsforhold., og det er vist velfungerende arbeidsenheter. Geometrien i kontoretasjene kan by på utfordringer når det gjelder fleksibel og effektiv utnyttelse av arealene, samt fleksibilitet ved behov for eventuelle ombygginger.

6. MILJØ

Forslaget er i samsvar med miljøprogrammet, men har noe høyt energibehov og høyt totalt areal (BRA). Det er dokumentert ved beregninger at målene nås for klimagasser, energi, dagslys, blågrønn faktor. Prosjektet synes å ha dårligere formfaktor for energi. Det er levert gode vurderinger av glassarealer både mht. dagslys og energi-effektivitet. Det oppgis i beskrivelsen at prosjektet oppnår 100 kWh/m^2, noe som er høyt sammenlignet med de andre forslagene. Høyt areal vil øke totalt energiforbruk selv om det kan oppnås passivhus. Det er gitt en konkret og god vurdering av solcelleareal og produksjon av energi. Det er gode dags-lysforhold i prosjektet.

Det synes som at lokalklima vil være godt selv om det er enkelte avvik fra reguleringsplanen når det gjelder forming av bygningskropper og forløp av uterom. Blågrønn faktor er beregnet og øker i forhold til basisprosjektet.

7. SIKKERHET

Kiming er godt gjennomarbeidet med hensyn på sikkerhet. Skjermingsverdige funksjoner, innganger og konstruksjoner er i hovedsak godt løst. Indre perimeter vises naturlig integrert i utendørsanlegget. Valget av samhandlingsstrøk i 5. etasje gir en økt mengde arbeidsplasser som må legges i gatenivå. Det gir særlige utfordringer. Samtidig er samhandlingsstrøkets luftighet en utfordring pga store glassflater og lette fasade-konstruksjoner. Bygningenes konkave former forsterker denne utfordringen ytterligere. Juryen er i tvil om hvorvidt utfordringene kan løses godt innenfor konseptets rammer.

Minnested, 22. juli-senter og Picassos kunstverk.

Minnested er foreslått på plassen foran Høyblokken, mellom Akersgata og vestre paviljong, som er innredet til restaurant. 22. juli-senter er lagt i Møllergata 19 og utvidet med flere publikumsfunksjoner, blant annet en restaurant på plan 1. Lokaliseringen vil generere økt aktivitet og være positivt for Møllergata. Kunstverket Fiskerne foreslås integrert i sør-fasaden i nybygget i felt B, mot den nye parken Grubbehagen mellom Møllergata og Grubbegata. Dette gir et fint tilskudd til dette området, men plasseringen synes noe perifer og fordrer at kunstverket monteres høyere enn vist for å unngå bli skjult bak trærne.

OPPSUMMERT:

Juryen oppsummerer følgende kvaliteter ved prosjektet:

- Sterkt konsept som uttrykker vilje og ønske om å signalisere ett samlet departementsfellesskap
- Store sammenhengende arealer i kontoretasjene legger til rette for variert bruk og innredning, og dagslys er godt ivaretatt ved skrånende yttervegger
- Fine skulpturelle elementer i interiøret, spesielt i samhandlingsstrøket
- Gode forslag til å skape byliv i Møllergata og ved Youngstorget
- Godt konsept for gjenbruk av materialer

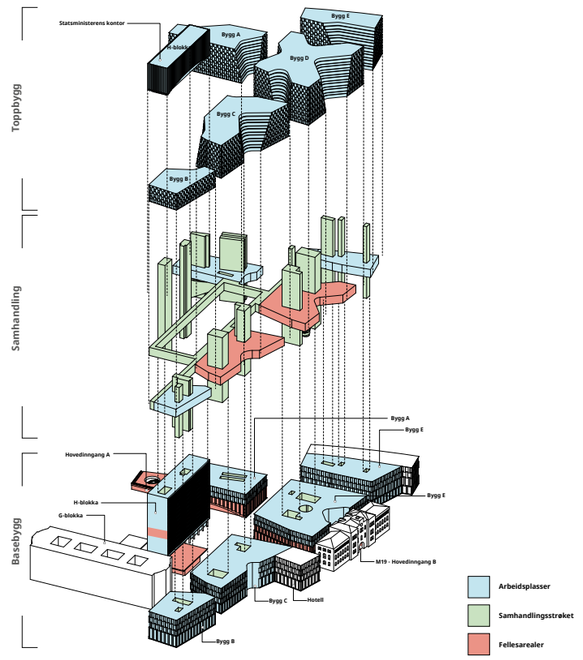
Juryen oppsummerer følgende svakheter ved prosjektet:

- Plassering av samhandlingsstrøket på plan 5 svekker muligheter for samhandling med byen på gateplan
- Relativt store arealoverskridelser
- Noe for ekspressiv arkitektur i forhold til funksjonen
- Buete og avtrappete deler av yttervegg er kostnads-drivende og gir vanskelig utnyttbare arealer
- Antatt behov for økte krav til sikkerhet på gatenivå ved lokalisering av samhandlingsstrøk i 5. etasje

KONKLUSJON

Prosjektet har svakheter i sin hovedidé, og juryen konkluderer med at det ikke er blant de to beste utkastene. Bearbeidingspotensial innenfor konseptet vurderes å være begrenset. Rangering gis ikke.

Aksonometri programfordeling og organisering

FORSIDEBILDE *Adapt* | Perspektiv fra Einar Gerhardsens plass i Grubbegata

STATSBYGG
ADRESSE P.b. 8106 Dep. N-0032 Oslo
BESØKSADRESSE Biskop Gunnerus' gate 6 (Byporten) 0155 Oslo
TLF. 815 55 045
NETT statsbygg.no

BYGG MED MENING